

HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK

**PROGRAM DODJELE DRŽAVNIH POTPORA
HRVATSKE BANKE ZA OBNOVU I RAZVITAK (HBOR)**

lipanj 2024.

Sadržaj

DIO PRVI	4
UVODNE ODREDBE	4
<i>Predmet uređenja</i>	4
<i>Isključenje od primjene ovog Programa i isključenje pojedinih poduzetnika.....</i>	5
<i>Isključenje od primjene Programa za potpore koje premašuju određene pragove</i>	6
<i>Transparentnost potpora</i>	8
<i>Poduzetnik u teškoćama</i>	9
<i>Učinak poticaja</i>	9
<i>Intenzitet potpore i prihvatljivi troškovi.....</i>	10
<i>Zbrajanje potpora (kumulacija).....</i>	11
<i>Značenje pojmova (definicije).....</i>	12
DIO DRUGI.....	13
REGIONALNE POTPORE ZA ULAGANJA.....	13
<i>Područje primjene.....</i>	13
<i>Regionalne potpore za ulaganja.....</i>	13
<i>Oblici početnog ulaganja</i>	14
<i>Prihvatljivi troškovi</i>	14
<i>Obveza zadržavanja imovine, vrsta imovine</i>	15
<i>Intenzitet potpore.....</i>	16
<i>Vlastiti doprinos</i>	16
DIO TREĆI.....	17
POTPORE MSP-ovima	17
<i>Potpore za ulaganje za MSP-ove.....</i>	17
<i>Prihvatljivi troškovi</i>	17
<i>Intenzitet potpore za ulaganja u MSP-ove</i>	18
<i>Potpore za savjetodavne usluge u korist MSP-ova.....</i>	18
<i>Potpore za sudjelovanje MSP-ova na sajmovima</i>	18
DIO ČETVRTI.....	19
POTPORE ZA PRISTUP FINANCIRANJU ZA MSP-ove.....	19
<i>Potpore za rizično financiranje</i>	19
<i>Potpore za novoosnovane poduzetnike</i>	23
DIO PETI	25
POTPORE ZA ISTRAŽIVANJE, RAZVOJ I INOVACIJE	25
<i>Potpore za projekte istraživanja i razvoja</i>	25
<i>Potpore za inovacije za MSP-ove</i>	27
DIO ŠESTI.....	27
POTPORE ZA ZAŠTITU OKOLIŠA	27
<i>Potpore za ulaganje u zaštitu okoliša, uključujući dekarbonizaciju</i>	27
<i>Potpore za ulaganje u energetska učinkovitost zgrada u obliku financijskih instrumenata</i>	31
<i>Potpore za ulaganje u mjere energetske učinkovitosti zgrada</i>	33
<i>Potpore za ulaganje u promicanje energije iz obnovljivih izvora, obnovljivog vodika i visokoučinkovite kogeneracije</i>	35
<i>Potpore za ulaganje u infrastrukturu za punjenje ili opskrbu gorivom.....</i>	37
<i>Potpore za ulaganje u nabavu čistih vozila ili vozila s nulnim emisijama i prilagodbu vozila</i>	38
<i>Potpore za ulaganje u mjere energetske učinkovitosti, osim za zgrade</i>	40
<i>Potpore za olakšavanje sklapanja ugovora o energetskom učinku</i>	42
<i>Potpore za ulaganje u učinkovitu upotrebu resursa i za podupiranje prelaska na kružno gosp.</i>	42
DIO SEDMI.....	44
POTPORE UKLJUČENE U FINANCIJSKE PROIZVODE KOJI SE FINANCIRAJU SREDSTVIMA FONDA INVEST EU	44
<i>Područje primjene i zajednički uvjeti</i>	44

<i>Uvjeti za potpore uključene u financijske proizvode koji se financiraju sredstvima fonda InvestEU.....</i>	45
<i>Uvjeti za potpore uključene u posredovane komercijalno orijentirane financijske proizvode koji se financiraju sredstvima fonda InvestEU</i>	49
DIO OSMI	50
POTPORE ZA LOKALNE INFRASTRUKTURE	50
<i>Potpore za ulaganje u lokalne infrastrukture</i>	50
DIO DEVETI	50
POTPORE ZA SPORTSKE I VIŠENAMJENSKE REKREATIVNE INFRASTRUKTURE.....	50
<i>Potpore za ulaganje u sportske i višenamjenske rekreativne infrastrukture</i>	50
DIO DESETI	51
POTPORE ZA KULTURU I OČUVANJE BAŠTINE	51
<i>Potpore za kulturu i očuvanje baštine</i>	51
<i>Potpore za audiovizualna djela</i>	53
DIO JEDANAESTI	54
POTPORE ZA REGIONALNE ZRAČNE LUKE	54
<i>Potpore za ulaganja u regionalne zračne luke</i>	54
DIO DVANAESTI.....	55
POTPORE ZA LUKE	55
<i>Potpore za pomorske luke.....</i>	55
<i>Potpore za luke unutarnjih plovnih putova</i>	57
DIO TRINAESTI	58
DRŽAVNA POTPORA SADRŽANA U PROIZVODIMA HBOR-a	58
<i>Način kreditiranja, vrsta kamatne stope</i>	58
<i>Instrumenti dodjele potpore HBOR-a</i>	58
<i>Odobranje poticajne kamatne stope.....</i>	59
DIO ČETRINAESTI	60
PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE.....	60
<i>Supsidijarna primjena internih akata HBOR-a i relevantnih propisa</i>	60
<i>Čuvanje podataka.....</i>	60
<i>Rok važenja Programa</i>	61
<i>Stupanje na snagu.....</i>	61
PRIVITAK I. PROGRAMU DODJELE DRŽAVNIH POTPORA HBOR-a - ZNAČENJE POJMOVA (DEFINICIJE).....	62
PRIVITAK II. PROGRAMU DODJELE DRŽAVNIH POTPORA HBOR-A - DEFINICIJA MSP-a.....	76

PROGRAM DODJELE DRŽAVNIH POTPORA HRVATSKE BANKE ZA OBNOVU I RAZVITAK (HBOR)

DIO PRVI UVODNE ODREDBE

Predmet uređenja

Članak 1.

(1) Ovaj Program dodjele državnih potpora HBOR-a (dalje: *Program*) predstavlja akt temeljem kojeg HBOR, bez potrebe za dodatnim provedbenim mjerama, unaprijed neodređenim korisnicima državne potpore dodjeljuje državne potpore.

(2) Ovaj Program, osim što predstavlja program dodjele potpore sukladno Zakonu o državnim potporama (NN 47/14, 69/17), ujedno je interni okvir i smjernica za rad stručnim službama i radnicima HBOR-a, te je provođenje djelatnosti i poslovanje HBOR-a, u slučajevima kada se dodjeljuju državne potpore, potrebno uskladiti s odredbama sadržanim u ovom Programu.

(3) Temeljem ovog Programa HBOR odobrava:

- a) regionalne potpore,
- b) potpore MSP-ovima u obliku:
 - i. potpora za ulaganja,
 - ii. potpora za pristup financiranju za MSP-ove,
- c) potpore za zaštitu okoliša,
- d) potpore za istraživanje, razvoj i inovacije,
- e) potpore za lokalnu infrastrukturu,
- f) potpore za regionalne zračne luke,
- g) potpore za luke,
- h) potpore za sportske i višenamjenske rekreativne infrastrukture,
- i) potpore za kulturu i očuvanje baštine,
- j) potpore uključene u financijske proizvode koji se financiraju sredstvima fonda InvestEU.

(4) U provođenju svojih Zakonom o HBOR-u (NN 138/06, 25/13) utvrđenih poslovnih aktivnosti te prilikom dodjele potpora iz prethodnog stavka, HBOR će postupati sukladno važećim propisima o državnim potporama sadržanima u ovom Programu, odnosno sukladno Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora (SL L 187, 26.6.2014., dalje: *Opća uredba o skupnim izuzećima*), a kako je izmijenjena i dopunjena slijedećim propisima:

- Uredba Komisije (EU) 2017/1084 od 14. lipnja 2017. o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 u vezi s potporama za infrastrukture luka i zračnih luka, pragova za prijavu potpora za kulturu i očuvanje baštine i za potpore za sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu te regionalnih operativnih programa potpora za najudaljenije regije i o izmjeni Uredbe (EU) br. 702/2014 u vezi s izračunavanjem prihvatljivih troškova (SL L 156, 20.6.2017.);
- Uredba Komisije (EU) 2020/972 od 2. srpnja 2020. o izmjeni Uredbe (EU) br. 1407/2013 u pogledu njezina produljenja i o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 u pogledu njezina produljenja i odgovarajućih prilagodbi (SL L 215, 7.7.2020.);
- Uredba Komisije (EU) 2021/452 od 15. ožujka 2021. o ispravku rumunjske jezične verzije Uredbe (EU) br. 651/2014 o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora (SL L 89, 16.3.2021.);

- Uredba Komisije (EU) 2021/1237 od 23. srpnja 2021. o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora (SL L 270, 29.7.2021.)
- Uredba Komisije (EU) 2023/917 od 4. svibnja 2023. o ispravku poljske jezične verzije Uredbe (EU) br. 651/2014 o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora (SL L 119, 5.5.2023.) te
- Uredba Komisije (EU) 2023/1315 od 23. lipnja 2023. o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora i Uredbe (EU) 2022/2473 o proglašenju određenih kategorija potpora poduzetnicima koji se bave proizvodnjom, preradom i stavljanjem na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora (SL L 167, 30.6.2023.).

(5) Kreditni programi HBOR-a i drugi interni akti, u slučajevima kada HBOR dodjeljuje državne potpore, ravnati će se i tumačiti sukladno odredbama ovog Programa i propisima o državnim potporama navedenima u stavku 4. ovog članka.

Isključenje od primjene ovog Programa i isključenje pojedinih poduzetnika

Članak 2.

- (1) Ovaj Program ne primjenjuje se na slijedeće kategorije potpora:
- a) potpore koje se dodjeljuju u sektoru ribarstva i akvakulture u okviru područja primjene Uredbe (EU) br. 1379/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹, osim:
 - potpora za pristup MSP-ova financiranju;
 - potpora u području istraživanja i razvoja;
 - potpora za inovacije za MSP-ove;
 - potpora uključenih u financijske proizvode koji se podupiru iz fonda InvestEU, osim za djelatnosti navedene u članku 1. stavku 1. Uredbe Komisije (EU) br. 717/2014 od 27. lipnja 2014. o primjeni članka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na de minimis potpore u sektoru ribarstva i akvakulture (SL L 190, 28.6.2014.);
 - b) potpore koje se dodjeljuju u sektoru primarne poljoprivredne proizvodnje, uz iznimku potpora za rizično financiranje, potpora za istraživanje i razvoj, potpora za inovacije za MSP-ove, potpora za zaštitu okoliša te potpora uključenih u financijske proizvode koji se podupiru iz fonda InvestEU;
 - c) potpore koje se dodjeljuju u sektoru prerade i stavljanja na tržište poljoprivrednih proizvoda, u sljedećim slučajevima:
 - i. ako je iznos potpore fiksno utvrđen na temelju cijene ili količine takvih proizvoda kupljenih od primarnih proizvođača odnosno koje na tržište stavljaju predmetni poduzetnici;
 - ii. ako su potpore uvjetovane njihovim djelomičnim ili potpunim prenošenjem na primarne proizvođače;
 - d) potpore za zatvaranje nekonkurentnih rudnika ugljena, kako su obuhvaćene Odlukom Vijeća 2010/787/EU²;
 - e) kategorije regionalnih potpora navedene u članku 10. ovog Programa;
 - f) na potpore za djelatnosti povezane s izvozom u treće zemlje ili države članice, to jest potpore izravno povezane s izvezenim količinama, uspostavom i radom distribucijske mreže ili ostalim tekućim troškovima povezanim s izvoznom djelatnošću;

¹ Uredba (EU) br. 1379/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkom uređenju tržišta proizvodima ribarstva i akvakulture, izmjeni uredbi Vijeća (EZ) br. 1184/2006 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 104/2000 (SL L 354, 28.12.2013., str. 1.)

² Odluka Vijeća 2010/787/EU od 10. prosinca 2010. o državnim potporama za zatvaranje nekonkurentnih rudnika ugljena (SL L 336, 21.12.2010., str. 24.)

- g) na potpore uvjetovane time da se prednost daje uporabi domaće robe u odnosu na uvezenu robu.
- (2) Ako poduzetnici djeluju u sektorima koji su isključeni u prvom stavku ovog članka točkama a), b) ili c) te u sektorima koji su obuhvaćeni područjem primjene Opće uredbe o skupnim izuzećima, ovaj se Program primjenjuje samo na potpore dodijeljene u vezi s tim drugim sektorima ili djelatnostima, uz uvjet da korisnik potpore osigura, na primjeren način, na primjer razdvajanjem djelatnosti ili troškova, da se djelatnosti iz isključenih sektora ne koriste potporama dodijeljenima na temelju ovog Programa.
- (3) Potpora po ovom Programu ne može se dodijeliti:
- poduzetniku koji podliježe neizvršenom nalogu za povrat sredstava na temelju prethodne odluke Komisije kojom se potpora što ju je dodijelila ista država članica ocjenjuje nezakonitom i nespojivom s unutarnjim tržištem; uz iznimku potpora iz odjeljka 16. poglavlja III. Opće uredbe o skupnim izuzećima, odnosno Dijela sedmog ovog Programa;
 - kao jednokratna potpora u korist poduzetnika iz točke a);
 - poduzetnicima u teškoćama, uz iznimku potpora za novoosnovane poduzetnike iz članka 23. ovog Programa, potpora MSP-ovima na temelju članka 36. ovog Programa te potpora financijskim posrednicima na temelju članaka 22., 23. i 27. ovog Programa te Dijela sedmog ovog Programa, ako se poduzetnici u teškoćama ne dovode u povlaštenu položaj u odnosu na druge poduzetnike. Međutim, odstupajući od toga, ova se Uredba primjenjuje na poduzetnike koji na dan 31. prosinca 2019. nisu bili u teškoćama, ali su u razdoblju od 1. siječnja 2020. do 31. prosinca 2021. postali poduzetnici u teškoćama.
- (4) Potpora po ovom Programu ne smije se uvjetovati:
- obvezom poduzetnika/korisnika potpore da ima poslovni nastan u određenoj državi članici ili da većina njegovih poslovnih jedinica ima poslovni nastan u toj državi članici; međutim, dopušten je zahtjev da ima poslovnu jedinicu ili podružnicu u državi članici koja dodjeljuje potporu u trenutku plaćanja potpore;
 - obvezom poduzetnika/korisnika potpore da koristi robu proizvedenu ili usluge pružene na državnom području;
 - ograničavanjem mogućnosti korištenja rezultata istraživanja, razvoja i inovacija u ostalim državama članicama.
- (5) Potpore za zaštitu okoliša iz Dijela šestog ovog Programa ne primjenjuju se na mjere državne potpore namijenjene za proizvodnju nuklearne energije.

Isključenje od primjene Programa za potpore koje premašuju određene pragove

Članak 3.

- (1) Ovaj Program ne primjenjuje se na potpore koje premašuju sljedeće pragove:
- za potpore za ulaganje za MSP-ove iz članka 17. ovog Programa: 8,25 milijuna EUR po poduzetniku po projektu ulaganja;
 - za potpore za savjetodavne usluge u korist MSP-ova iz članka 20. ovog Programa: 2,2 milijuna EUR po poduzetniku, po projektu;
 - za potpore MSP-ovima za sudjelovanje na sajmovima iz članka 21. ovog Programa: 2,2 milijuna EUR po poduzetniku, po godini;
 - za potpore za rizično financiranje iz članka 22. ovog Programa: 16,5 milijuna EUR po prihvatljivom poduzetniku kako je utvrđeno u članku 22. stavku 8. ovog Programa;
 - za potpore za novoosnovane poduzetnike iz članka 23. ovog Programa: iznosi po poduzetniku utvrđeni u članku 23. stavcima 3., 4., 5. i 7. ovog Programa,

- f) za potpore za projekte istraživanja i razvoja iz članka 24. ovog Programa:
- i. ako je projekt pretežno temeljno istraživanje: 55 milijuna EUR po poduzetniku, po projektu; to je slučaj ako više od polovine prihvatljivih troškova projekta nastaje na temelju djelatnosti obuhvaćenih kategorijom temeljnog istraživanja;
 - ii. ako je projekt pretežno industrijsko istraživanje: 35 milijuna EUR po poduzetniku, po projektu; to je slučaj ako više od polovine prihvatljivih troškova projekta nastaje na temelju djelatnosti obuhvaćenih kategorijom industrijskog istraživanja ili kategorijama industrijskog istraživanja i temeljnog istraživanja zajedno;
 - iii. ako je projekt pretežno eksperimentalni razvoj: 25 milijuna EUR po poduzetniku, po projektu; to je slučaj ako više od polovine prihvatljivih troškova projekta nastaje na temelju djelatnosti obuhvaćenih kategorijom eksperimentalnog razvoja;
- g) za potpore za ulaganje u zaštitu okoliša iz članka 26. ovog Programa, ako nije drukčije navedeno: 30 milijuna EUR po poduzetniku po projektu ulaganja;
- h) za potpore za namjensku infrastrukturu i skladištenje iz članka 26. stavka 8. ovog Programa: 25 milijuna EUR po projektu; za potpore za ulaganje u infrastrukturu za punjenje ili opskrbu gorivom iz članka 36.a stavaka 1. i 2. Opće uredbe o skupnim izuzećima, odnosno članka 29. stavaka 1. i 2 ovog Programa: 30 milijuna EUR po poduzetniku po projektu, a u slučaju programa, prosječni godišnji proračun državne potpore od 300 milijuna EUR; za potpore za olakšavanje sklapanja ugovora o energetskom učinku iz članka 38.b Opće uredbe o skupnim izuzećima, odnosno iz članka 32. ovog Programa: 30 milijuna EUR ukupnog nominalnog preostalog iznosa financiranja po korisniku; za potpore za ulaganje u energetsku učinkovitost zgrada u obliku financijskih instrumenata iz članka 27. ovog Programa: iznosi iz članka 27. stavka 6. ovog Programa; za potpore za ulaganje u sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu iz članka 38. ovog Programa: 33 milijuna EUR ili ukupni troškovi koji premašuju 110 milijuna EUR po projektu;
- n) za potpore za ulaganje u lokalne infrastrukture iz članka 37. ovog Programa: 11 milijuna EUR ili ukupni troškovi koji premašuju 22 milijuna EUR za istu infrastrukturu;
- (o) za potpore za ulaganje u morske luke iz članka 42. ovog Programa: prihvatljivi troškovi od 143 milijuna EUR za pojedinačni projekt ulaganja (ili 165 milijuna EUR po projektu ulaganja u morsku luku uključenu u radni plan koridora središnje mreže iz članka 47. Uredbe (EU) br. 1315/2013 Europskog parlamenta i Vijeća³; u odnosu na jaružanje, projekt se definira kao sve jaružanje provedeno u jednoj kalendarskoj godini;
- p) za potpore za ulaganje u luke unutarnjih plovnih putova iz članka 43. ovog Programa: prihvatljivi troškovi od 44 milijuna EUR za pojedinačni projekt ulaganja (ili 55 milijuna EUR po projektu ulaganja u luku unutarnjih plovnih putova uključenu u radni plan koridora središnje mreže iz članka 47. Uredbe (EU) br. 1315/2013); u odnosu na jaružanje, projekt se definira kao sve jaružanje provedeno u jednoj kalendarskoj godini;
 - q) za potpore uključene u financijske proizvode koji se financiraju sredstvima fonda InvestEU iz Dijela sedmog ovog Programa: iznosi utvrđeni u Dijelu sedmom ovog Programa;
 - s) za potpore za ulaganje u kulturu i očuvanje baštine iz članka 39. ovog Programa: 165 milijuna EUR po projektu;
 - t) za programe potpora za audiovizualna djela iz članka 40. ovog Programa: 55 milijuna EUR po programu po godini.

(2) U slučaju regionalnih potpora za ulaganje kod kojih prihvatljivi troškovi iznose 110 milijuna EUR ili više, maksimalni dopušteni iznosi potpore po poduzetniku po projektu ulaganja ne smiju prelaziti slijedeće iznose:

— u slučajevima maksimalnog intenziteta regionalne potpore od 10 %: 8,25 milijuna EUR,

³ Uredba (EU) br. 1315/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o smjernicama Unije za razvoj transeuropske prometne mreže i stavljanju izvan snage Odluke br. 661/2010/EU (SL L 348, , 20.12.2013, str. 1.)

- u slučajevima maksimalnog intenziteta regionalne potpore od 15 %: 12,38 milijuna EUR,
- u slučajevima maksimalnog intenziteta regionalne potpore od 20 %: 16,5 milijuna EUR,
- u slučajevima maksimalnog intenziteta regionalne potpore od 25 %: 20,63 milijuna EUR,
- u slučajevima maksimalnog intenziteta regionalne potpore od 30 %: 24,75 milijuna EUR,
- u slučajevima maksimalnog intenziteta regionalne potpore od 35 %: 28,88 milijuna EUR,
- u slučajevima maksimalnog intenziteta regionalne potpore od 40 %: 33 milijuna EUR,
- u slučajevima maksimalnog intenziteta regionalne potpore od 50 %: 41,25 milijuna EUR,
- u slučajevima maksimalnog intenziteta regionalne potpore od 60 %: 49,5 milijuna EUR,
- u slučajevima maksimalnog intenziteta regionalne potpore od 70 %: 57,75 milijuna EUR;

(3) Pragovi utvrđeni ili spomenuti u stavcima 1. i 2. ovog članka ne smiju se izbjegavati umjetnim razdvajanjem programa ili projekata potpore.

Transparentnost potpora

Članak 4.

(1) Ovim Programom dodjeljuju se isključivo transparentne potpore, to jest potpore za koje je moguće prije dodjele (ex ante) precizno izračunati bruto ekvivalent bez dodatne potrebe za provođenjem ocjene rizika.

- (2) U okviru primjene ovog Programa, sljedeće kategorije potpora smatraju se transparentnima:
- a) potpore u obliku zajmova ako je bruto ekvivalent potpore izračunat na temelju referentne stope koja prevladava u trenutku dodjele potpore;
 - b) potpore u obliku subvencija kamatnih stopa;
 - c) potpore u obliku jamstava malim i srednjim poduzetnicima, kod kojih je bruto ekvivalent potpore izračunat na temelju premija sigurne luke utvrđenih u Obavijesti Komisije o primjeni članaka 87. i 88. Ugovora o Europskoj zajednici na državne potpore u obliku jamstava (SL C 155, 20.6.2008.) i stvarno naplaćene naknade na jamstvo;
 - d) potpore u obliku jamstava subjektima srednje tržišne kapitalizacije i velikim poslovnim subjektima, kod kojih je bruto ekvivalent potpore izračunat kao razlika između tržišne naknade za jamstvo izračunate sukladno Metodologiji za izračun naknada za jamstvo subjektima srednje tržišne kapitalizacije i velikim poslovnim subjektima (SA.64359) i stvarno naplaćene naknade na jamstvo, a koji iznosi se diskontiraju na sadašnju vrijednost primjenom diskontne stope;
 - e) potpore za novoosnovane poduzetnike ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u članku 23. ovog Programa;
 - f) potpore sadržane u mjerama rizičnog financiranja ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u članku 22. ovog Programa;
 - g) potpore uključene u financijske proizvode koji se financiraju sredstvima fonda InvestEU, ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u Dijelu sedmom ovog Programa;
 - h) potpore za projekte energetske učinkovitosti, ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u članku 27. ovog Programa.

Poduzetnik u teškoćama

Članak 5.

- (1) Poduzetnicima u teškoćama ne može se dodijeliti državna potpora temeljem ovog Programa.
- (2) Poduzetnik u teškoćama označava poduzetnika kod kojeg je nastupila najmanje jedna od sljedećih okolnosti:
 - a) u slučaju društva s ograničenom odgovornošću (osim MSP-a koji postoji manje od 3 godine ili, za potrebe prihvatljivosti za potpore za rizično financiranje, MSP-a koji ispunjava uvjet iz članka 22. stavka 3. točke b) ovog Programa i koji je primjeren za ulaganja u rizično financiranje na temelju dubinske analize koju je proveo odabrani financijski posrednik), ako je više od polovice njegova temeljnog vlasničkog kapitala izgubljeno zbog prenesenih gubitaka. To se događa kada se odbijanjem prenesenih gubitaka od pričuva (i svih drugih elemenata koji se općenito smatraju dijelom vlastitog kapitala društva) dobije negativan kumulativni iznos koji premašuje polovinu upisanog temeljnog kapitala. Za potrebe ove odredbe „društvo s ograničenom odgovornošću” odnosi se posebno na vrste društava navedene u Prilogu I. Direktivi 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁴, a „temeljni kapital” ovisno o slučaju obuhvaća sve premije na dionice;
 - b) u slučaju društva u kojem najmanje nekoliko njegovih članova snosi neograničenu odgovornost za dug društva (osim MSP-a koji postoji manje od 3 godine ili, za potrebe prihvatljivosti za potpore za rizično financiranje, MSP-a koji ispunjava uvjet iz članka 22. stavka 3. točke b) ovog Programa i koji je primjeren za ulaganja u rizično financiranje na temelju dubinske analize koju je proveo odabrani financijski posrednik), ako je više od polovine njegova kapitala navedenog u financijskom izvještaju društva izgubljeno zbog prenesenih gubitaka. Za potrebe ove odredbe „društvo u kojem najmanje nekoliko članova snosi neograničenu odgovornost za dug društva” odnosi se posebno na vrste društava navedene u Prilogu II. Direktivi Vijeća 2013/34/EU;
 - c) ako se nad poduzetnikom provodi cjelokupni stečajni postupak ili on ispunjava kriterije u skladu s nacionalnim pravom da se nad njim provede cjelokupni stečajni postupak na zahtjev vjerovnika;
 - d) ako je poduzetnik primio potporu za sanaciju, a još nije nadoknadio zajam ili okončao jamstvo, ili je primio potporu za restrukturiranje, a još je podložan planu restrukturiranja;
 - e) u slučaju poduzetnika koji nije MSP, ako je tijekom zadnje dvije godine:
 - i. omjer knjigovodstvenog duga i kapitala poduzetnika bio veći od 7,5 i
 - ii. EBITDA koeficijent pokrića kamata poduzetnika bio je niži od 1,0.

Učinak poticaja

Članak 6.

- (1) Ovaj Program odnosi se isključivo na potpore koje imaju učinak poticaja.
- (2) Smatra se da potpora ima učinak poticaja ako je poduzetnik/korisnik potpore podnio HBOR-u pisani zahtjev za potporu sadržanu u plasmanu HBOR-a prije početka rada na projektu odnosno djelatnosti. Zahtjev za potporu mora sadržavati barem sljedeće informacije:
 - a) naziv i veličinu poduzetnika
 - b) opis projekta, uključujući datume njegova početka i dovršetka
 - c) lokaciju projekta
 - d) popis troškova projekta

⁴ Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzetnika, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL L 182, 29.6.2013., str. 19.)

- e) vrstu potpore (zajam, jamstvo, dokapitalizacija ili drugo) i iznos javnog financiranja potrebnog za projekt.
- (3) Za jednokratne potpore koje se dodjeljuju velikim poduzetnicima smatra se da imaju učinak poticaja ako je, uz ispunjavanje uvjeta utvrđenih naprijed u stavku 2. ovog članka, HBOR potvrdio prije dodjele dotične potpore da se dokumentacijom koju je pripremio korisnik potvrđuje jedan ili više sljedećih kriterija:
- a) za regionalne potpore za ulaganja: da bez potpore projekt ne bi bio proveden u dotičnom području ili ne bi bio dovoljno profitabilan za korisnika u dotičnom području
 - b) u svim ostalim slučajevima, da postoji:
 - i. znatno povećanje opsega projekta/djelatnosti uslijed potpore; ili
 - ii. znatno povećanje ukupnog iznosa koji korisnik troši na projekt/djelatnost uslijed potpore; ili
 - iii. znatno povećanje brzine dovršenja dotičnog projekta/djelatnosti.
- (4) Odstupajući od stavaka 2. i 3. ovog članka, za sljedeće kategorije potpora nije nužno ili se ne smatra da imaju učinak poticaja:
- a) potpore za pristup financiranju za MSP-ove, ako su ispunjeni odgovarajući uvjeti utvrđeni u člancima 22. i 23. ovog Programa;
 - b) potpore uključene u financijske proizvode koji se financiraju sredstvima fonda InvestEU, ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u Dijelu sedmom ovog Programa te
 - c) potpore za kulturu i očuvanje baštine ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u članku 39. ovog Programa.

Intenzitet potpore i prihvatljivi troškovi

Članak 7.

(1) Za izračun intenziteta potpore i prihvatljivih troškova, svi iznosi koji se upotrebljavaju trebaju biti iznosi prije odbitka poreza ili drugih naknada. Međutim, porez na dodanu vrijednost koji se naplaćuje na prihvatljive troškove ili izdatke, a koji se može vratiti u skladu s primjenjivim nacionalnim poreznim pravom ne uzima se u obzir za izračun intenziteta potpore i prihvatljivih troškova.

(2) Prihvatljivi troškovi moraju biti popraćeni jasnim, konkretnim i ažuriranim pisanim dokazima. Iznosi prihvatljivih troškova mogu se izračunati u skladu s pojednostavnjenim mogućnostima financiranja, ako se ta operacija barem dijelom financira iz fonda Unije koji dopušta upotrebu pojednostavnjenih mogućnosti financiranja te ako je ta kategorija troškova prihvatljiva prema relevantnoj odredbi o izuzeću. U tom se slučaju primjenjuju pojednostavnjene mogućnosti financiranja predviđene relevantnim pravilima kojima se uređuje fond Unije. Osim toga, za projekte provedene u skladu s planovima za oporavak i otpornost koje je Vijeće odobrilo na temelju Uredbe (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća⁵ iznosi prihvatljivih troškova mogu se izračunati i u skladu s pojednostavnjenim mogućnostima financiranja ako se upotrebljavaju pojednostavnjene mogućnosti financiranja iz Uredbe (EU) br. 1303/2013 ili Uredbe (EU) 2021/1060.

(3) Ako se potpora ne dodjeljuje u obliku bespovratnog sredstva, iznos potpore jednak je bruto ekvivalentu bespovratnog sredstva.

(4) Potpore koje se isplaćuju u budućnosti, uključujući potpore koje se isplaćuju u više obroka, treba diskontirati na njihovu vrijednost u trenutku dodjele. Prihvatljive troškove treba diskontirati na njihovu

⁵ Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost(SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).

vrijednost u trenutku dodjele. Kamatna stopa koju treba primijeniti pri diskontiranju diskontirana je kamatna stopa koja se primjenjuje u trenutku dodjele potpore.

Zbrajanje potpora (kumulacija)

Članak 8.

(1) Pri određivanju poštuju li se pragovi pojedinačne prijave utvrđeni u članku 3. ovog Programa i maksimalni intenziteti potpore utvrđeni ovim Programom, u obzir se uzima ukupan iznos državnih potpora za potpomognutu djelatnost, projekt ili poduzetnika.

(2) Ako se financiranje Unije kojim centralno upravljaju institucije, agencije, zajednički poduzetnici ili druga tijela Unije koja nisu pod izravnom ili neizravnom kontrolom države članice kombinira s državnim potporama, za potrebe određivanja poštuju li se pragovi za prijavu i maksimalni intenziteti potpore ili maksimalni iznosi potpore, u obzir se uzimaju samo državne potpore, pod uvjetom da ukupan iznos javnog financiranja dodijeljen u odnosu na iste prihvatljive troškove ne premašuje najpovoljniju stopu financiranja utvrđenu u primjenjivim propisima zakonodavstva Unije. Odstupajući od toga, ukupna javna sredstva za projekte koje podupire Europski fond za obranu mogu dosegnuti ukupne prihvatljive troškove projekta, neovisno o maksimalnoj stopi financiranja primjenjivoj u okviru tog fonda, pod uvjetom da se poštuju pragovi za prijavu i maksimalni intenziteti potpore ili maksimalni iznosi potpore u skladu s Općom uredbom o skupnim izuzećima.

(3) Potpora čije je troškove moguće utvrditi, a koja se izuzima na temelju ovog Programa može se zbrajati sa:

- a) bilo kojom drugom državnim potporom, pod uvjetom da se dotične mjere odnose na različite prihvatljive troškove koje je moguće utvrditi,
- b) bilo kojom drugom državnim potporom koja se odnosi na iste prihvatljive troškove, bilo da se oni djelomično ili potpuno preklapaju, isključivo ako to zbrajanje ne dovodi do premašivanja najvišeg intenziteta potpore ili iznosa potpore koji je primjenjiv na tu potporu na temelju Opće uredbe o skupnim izuzećima.

Financiranje koje se krajnjim korisnicima dodjeljuje uz potporu fonda InvestEU obuhvaćeno u Dijelu sedmom ovog Programa te troškovi koje ono pokriva ne uzimaju se u obzir za utvrđivanje usklađenosti s odredbama o kumulaciji utvrđenim u prvoj rečenici ove točke. Umjesto toga, iznos relevantan za utvrđivanje usklađenosti s odredbama o kumulaciji iz prve rečenice ove točke izračunava se na sljedeći način. Prvo, nominalni iznos financiranja koje podupire fond InvestEU oduzima se od ukupnih prihvatljivih troškova projekta i tako se dobivaju ukupni preostali prihvatljivi troškovi; potom se maksimalna potpora izračunava primjenom odgovarajućeg najvišeg intenziteta potpore ili iznosa potpore samo na ukupne preostale prihvatljive troškove.

U slučajevima članka za koje se prag za prijavu izražava kao maksimalni iznos potpore, nominalni iznos financiranja koje se krajnjim korisnicima dodjeljuje uz potporu iz fonda InvestEU ne uzima se u obzir ni za utvrđivanje jesu li se poštovali pragovi za prijavu iz članka 3. ovog Programa.

Za nadređene zajmove ili jamstva ili jamstva za nadređene zajmove koji se financiraju sredstvima fonda InvestEU na temelju odredbi Dijela sedmog ovog Programa, bruto ekvivalent bespovratnog sredstva uključen u takve zajmove ili jamstva koji se dodjeljuju krajnjim korisnicima može se izračunati i na temelju članka 4. stavka 2. točke a) ili c) ovog Programa. Taj bruto ekvivalent bespovratnog sredstva može se koristiti za osiguranje, u skladu s prvom rečenicom ove točke, da zbrajanjem s bilo kojom drugom potporom za iste prihvatljive troškove koje je moguće utvrditi ne premaši najviši intenzitet ili iznos potpore ili odgovarajući prag za prijavu koji se primjenjuje na potpore na temelju Opće uredbe o skupnim izuzećima.

(4) Potpore bez prihvatljivih troškova koje je moguće utvrditi izuzetima od obveze prijave na temelju članka 21., članka 22., članka 35. stavka 5., točke (a) podtočaka ii., iii. ili iv., članka 35. stavka 10. te

članka 36. ovog Programa mogu se zbrajati sa svim ostalim državnim potporama s prihvatljivim troškovima koje je moguće utvrditi. Potpore bez prihvatljivih troškova koje je moguće utvrditi mogu se zbrajati sa svakom drugom državnom potporom bez prihvatljivih troškova koje je moguće utvrditi, do najvećeg odgovarajućeg ukupnog praga za financiranje utvrđenog u odnosu na posebne okolnosti svakog slučaja na temelju Opće uredbe o skupnim izuzećima ili druge Komisijine uredbe ili odluke o općem skupnom izuzeću. Potpore bez prihvatljivih troškova koje je moguće utvrditi izuzetima na temelju Opće uredbe o skupnim izuzećima mogu se zbrajati s drugim potporama bez prihvatljivih troškova koje je moguće utvrditi i koje su dodijeljene za otklanjanje ozbiljnih poremećaja u gospodarstvu države članice u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (b) Ugovora odobrenom odlukom koju je donijela Komisija. Potpore bez prihvatljivih troškova koje je moguće utvrditi izuzetima od obveze prijave na temelju članka 35. stavka 5. točke (a) podtočaka ii., iii. ili iv., članka 35. stavka 10. i članka 36. ovog Programa mogu se zbrajati sa svakom drugom državnom potporom bez prihvatljivih troškova koje je moguće utvrditi, izuzetom na temelju istih članaka.

(5) Državne potpore koje se izuzimaju od obveze prijave temeljem ovog Programa ne zbrajaju se s de minimis potporama u odnosu na iste prihvatljive troškove, ako bi njihovo zbrajanje dovelo do toga da određeni intenzitet potpore premaši intenzitete potpore utvrđene ovim Programom, odnosno Poglavljem III Opće uredbe o skupnim izuzećima.

Značenje pojmova (definicije)

Članak 9.

Za potrebe primjene ovog Programa primjenjuju se definicije utvrđene Pravitkom I. ovom Programu.

DIO DRUGI

REGIONALNE POTPORE ZA ULAGANJA

Područje primjene

Članak 10.

Odredbe ovog Dijela Programa ne primjenjuju se:

- a) na potpore u sektoru čelika, sektoru lignita i sektoru ugljena;
- b) na potpore prometnom sektoru i povezanoj infrastrukturi; na potpore za proizvodnju, skladištenje, prijenos i distribuciju energije te energetske infrastrukturu;
- c) na regionalne potpore u obliku programa usmjerenih na ograničen broj posebnih sektora ekonomske djelatnosti; programi koji se odnose na turističke djelatnosti ili preradu i stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda ne smatraju se programima usmjerenima na posebne sektore ekonomskih djelatnosti;
- d) na regionalne operativne potpore dodijeljene poduzetnicima čije su glavne djelatnosti obuhvaćene područjem K „Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja” klasifikacije NACE Rev. 2 ili poduzetnicima koji obavljaju djelatnosti unutar skupine, a čije su glavne djelatnosti obuhvaćene razredima 70.10. „Upravljačke djelatnosti” ili 70.22 „Savjetovanje u vezi s poslovanjem i ostalim upravljanjem” klasifikacije NACE Rev. 2.

Regionalne potpore za ulaganja

Članak 11.

(1) HBOR dodjeljuje regionalne državne potpore za investicijska ulaganja poduzetnicima koji ispunjavaju kriterije iz Uvodnih odredbi ovog Programa.

(2) Regionalne potpore dodjeljuju se za početna ulaganja u potpomognutim područjima.

(3) Regionalnim potporama potiče se gospodarski razvoja područja s neuobičajeno niskim životnim standardom ili velikom nezaposlenosti, a sukladno maksimalnim intenzitetima utvrđenim važećom Kartom regionalnih potpora za razdoblje od 1. siječnja 2022. do 31. prosinca 2027. godine, prema kojoj se Republika Hrvatska dijeli na četiri NUTS regije kako slijedi:

- a) Panonska Hrvatska⁶ - maksimalni intenzitet potpore za velike poduzetnike može iznositi 50% bruto ekvivalenta potpore;
- b) Jadranska Hrvatska⁷ - maksimalni intenzitet potpore za velike poduzetnike može iznositi 40% bruto ekvivalenta potpore;
- c) Sjeverna Hrvatska⁸ - maksimalni intenzitet potpore za velike poduzetnike može iznositi 50% bruto ekvivalenta potpore;
- d) Grad Zagreb - maksimalni intenzitet potpore za velike poduzetnike može iznositi 35% bruto ekvivalenta potpore.

(4) Za projekte ulaganja čiji prihvatljivi troškovi nisu veći od 50 milijuna EUR maksimalni intenziteti potpore navedeni u prethodnom stavku mogu se povećati za 10 postotnih bodova za srednje poduzetnike i 20 postotnih bodova za male poduzetnike, a kako su definirani u Preporuci Komisije od

⁶ Panonska Hrvatska sastoji se od: Bjelovarsko-bilogorske županije, Virovitičko-podravске županije, Požeško-slavonske županije, Brodsko-posavske županije, Osječko-baranjske županije, Vukovarsko-srijemske županije, Karlovačke županije i Sisačko-moslavačke županije.

⁷ Jadranska Hrvatska sastoji se od: Primorsko-goranske županije, Ličko-senjske županije (rijetko naseljeno područje), Zadarske županije, Šibensko-kninske županije, Splitsko-dalmatinske županije, Istarske županije i Dubrovačko-neretvanske županije.

⁸ Sjeverna Hrvatska sastoji se od: Međimurske županije, Varaždinske županije, Koprivničko-križevačke županije, Krapinsko-zagorske županije i Zagrebačke županije.

6. svibnja 2003. u pogledu definicije mikro, malih i srednjih poduzetnika (SL L 124, 20.5.2003.), odnosno Pravitku II ovom Programu.

(5) Potpore se mogu dodijeliti MSP-ovima i velikim poduzetnicima za bilo koji oblik početnog ulaganja. Iznimno, veliki poduzetnici koji ulažu u regiji Grad Zagreb mogu dobiti isključivo potporu za početno ulaganje kojim se stvara nova gospodarska djelatnost u predmetnom području.

Oblici početnog ulaganja

Članak 12.

- (1) "Prvo ulaganje" (početno ulaganje) znači jedno od sljedećeg:
- a) ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu koje je povezano s jednim od sljedećega:
 - s osnivanjem nove poslovne jedinice,
 - s proširenjem kapaciteta postojeće poslovne jedinice,
 - s diversifikacijom outputa poslovne jedinice na proizvode ili usluge kojima se prethodno nije bavila, ili
 - s temeljitom promjenom sveukupnog proizvodnog procesa proizvoda ili općeg pružanja usluga na koje se odnosi ulaganje u poslovnu jedinicu;
 - b) sa stjecanjem imovine koja pripada poslovnoj jedinici koja se zatvorila ili bi se zatvorila da nije kupljena. Samo stjecanje udjela u poduzetniku ne smatra se početnim ulaganjem. Zamjensko ulaganje stoga ne predstavlja početno ulaganje.
- (2) "Ista ili slična djelatnost" znači djelatnost iz istog razreda (četveroznamenasta brojčana oznaka) statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti NACE Rev. 2.
- (3) "Početno ulaganje kojim se stvara nova gospodarska djelatnost" znači:
- a) ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu koje je povezano sa sljedećim:
 - s osnivanjem nove poslovne jedinice,
 - s diversifikacijom djelatnosti poslovne jedinice, pod uvjetom da nova djelatnost nije ista kao djelatnost koja se prethodno obavljala u poslovnoj jedinici niti je slična njoj; ili
 - b) sa stjecanjem imovine koja pripada poslovnoj jedinici koja se zatvorila ili bi se zatvorila da nije kupljena, pod uvjetom da nova djelatnost koja će se obavljati upotrebom stečene imovine nije ista kao djelatnost koja se prethodno obavljala u poslovnoj jedinici prije stjecanja niti je slična njoj.

Samo stjecanje udjela u poduzetniku ne smatra se početnim ulaganjem kojim se pokreće nova gospodarska djelatnost.

Prihvatljivi troškovi

Članak 13.

- (1) Prihvatljivi troškovi su sljedeći:
- a) troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu; ili
 - b) procijenjeni troškovi plaća za radna mjesta otvorena kao rezultat početnog ulaganja, izračunati za razdoblje od 2 godine; ili
 - c) kombinacija dijela troškova iz točaka a) i b) ovog stavka, ali najviše do iznosa iz točke a) ili b) ovog stavka, ovisno o tome koji je viši.
- (2) Ako se prihvatljivi troškovi izračunavaju u odnosu na procijenjene troškove plaća iz stavka 1. točke b) ovog članka, moraju biti ispunjeni sljedeći uvjeti:
- a) projekt ulaganja dovodi do neto povećanja broja zaposlenika u predmetnoj poslovnoj jedinici u odnosu na prosjek za proteklih 12 mjeseci, nakon što se od broja otvorenih radnih mjesta

oduzmu sva radna mjesta izgubljena tijekom tog razdoblja, izraženo u godišnjim jedinicama rada;

- b) svako radno mjesto popunjeno je u roku od 3 godine od dovršetka ulaganja i
- c) svako radno mjesto otvoreno ulaganjem u predmetnom području mora se očuvati tijekom razdoblja od najmanje pet godina od dana kada je prvi put popunjeno, odnosno tijekom razdoblja od tri godine u slučaju MSP-ova, osim ako je radno mjesto izgubljeno u razdoblju od 1. siječnja 2020. do 30. lipnja 2021.

- (3) Nematerijalna imovina prihvatljiva je za izračun troškova ulaganja ako ispunjava sljedeće uvjete:
- a) mora se upotrebljavati isključivo u poslovnoj jedinici koja prima potporu;
 - b) mora se voditi kao imovina koja se amortizira;
 - c) mora biti kupljena po tržišnim uvjetima od treće osobe nepovezane s kupcem; i
 - d) mora biti uključena u imovinu poduzetnika koji prima potporu i mora najmanje pet godina ostati povezana s projektom za koji se potpora dodjeljuje (3 godine za MSP-ove).

Za velike poduzetnike troškovi nematerijalne imovine prihvatljivi su samo do 50% ukupnih prihvatljivih troškova ulaganja za početno ulaganje. Za MSP-ove je prihvatljivo 100% troškova nematerijalne imovine.

Obveza zadržavanja imovine, vrsta imovine

Članak 14.

(1) Ulaganje ostaje u području koje prima potporu tijekom najmanje pet godina nakon dovršetka ulaganja (kod velikih poduzetnika), odnosno tri godine nakon dovršetka ulaganja u slučaju MSP-ova. To ne sprečava zamjenu postrojenja ili opreme koji su u tom razdoblju zastarjeli ili se pokvarili, pod uvjetom da se gospodarskadjelatnost zadrži u predmetnom području tijekom minimalnog razdoblja.

(2) Stečena imovina mora biti nova, osim za MSP-ove i za stjecanje poslovne jedinice. Troškovi povezani sa zakupom materijalne imovine moraju ispunjavati sljedeće uvjete:

- a) za zemljišta i zgrade zakup se mora nastaviti najmanje pet godina nakon očekivanog datuma dovršetka projekta ulaganja za velike poduzetnike, odnosno tri godine u slučaju MSP-ova
- b) za postrojenja ili strojeve zakup mora biti u obliku financijskog leasinga i sadržavati obvezu korisnika potpore na kupnju imovine nakon isteka ugovora o zakupu.

(3) U slučaju stjecanja imovine poslovne jedinice u smislu članka 12. ovog Programa uzimaju se u obzir isključivo troškovi kupnje imovine od treće osobe nepovezane s kupcem. Ako je za stjecanje imovine potpora dodijeljena prije kupnje imovine, troškovi za tu imovinu oduzimaju se od prihvatljivih troškova povezanih sa stjecanjem poslovne jedinice. Ako malog poduzetnika preuzme član obitelji prvotnog vlasnika, ili zaposlenik, uvjet kupnje imovine od treće osobe nepovezane s kupcem ukida se. Stjecanje udjela ne predstavlja početno ulaganje.

(4) Za potpore dodijeljene velikim poduzetnicima za temeljitu promjenu u proizvodnom procesu prihvatljivi troškovi moraju premašivati amortizaciju imovine povezane s djelatnošću koja se modernizira tijekom tri prethodne porezne godine. Za potpore dodijeljene za diversifikaciju postojeće poslovne jedinice prihvatljivi troškovi moraju premašivati najmanje 200 % knjigovodstvene vrijednosti imovine koja se ponovno upotrebljava, uknjižene u poreznoj godini koja prethodi početku radova.

(5) Korisnik mora potvrditi da u dvije godine prije podnošenja zahtjeva za potporu nije proveo premještanje u objekt u kojem će se odvijati početno ulaganje za koje se traži potpora te se obvezati da to neće učiniti u razdoblju od najviše dvije godine nakon što bude dovršeno početno ulaganje za koje se traži potpora. Kad je riječ o obvezama preuzetima prije 31. prosinca 2019., gubitak radnih mjesta u istoj ili sličnoj djelatnosti u jednom od početnih objekata korisnika u EGP-u, do kojeg dođe u razdoblju od 1.

siječnja 2020. do 30. lipnja 2021., ne smatra se prijenosom u smislu točke 36. dijela B) Privitka I ovom Programu – *Definicije*.

(6) U sektoru ribarstva i akvakulture potpore se ne dodjeljuju poduzetnicima koji su počinili jedan ili više prekršaja iz članka 10. stavka 1. od točke (a) do (d) i članka 10. stavka 3. Uredbe (EU) br. 508/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15.05.2014. o Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EZ) br. 2328/2003, (EZ) br. 861/2006, (EZ) br. 1198/2006, (EZ) br. 791/2007 i Uredbe (EU) br. 1255/2011 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 149, 20.5.2014.).

Intenzitet potpore

Članak 15.

(1) Intenzitet potpore u bruto ekvivalentu potpore ne smije premašiti maksimalni intenzitet potpore utvrđen u karti regionalnih potpora na snazi u trenutku kad se potpora dodjeljuje u dotičnom potpomognutom području.

(2) Ako se intenzitet potpore izračunava na temelju članka 13. stavka 1. točke c), maksimalni intenzitet potpore ne premašuje najpovoljniji iznos koji proizlazi iz primjene tog intenziteta na temelju troškova ulaganja ili troškova plaća.

(3) Za velike projekte ulaganja iznos potpore ne premašuje prilagođeni iznos potpore izračunat u skladu s mehanizmom određenim u točki 14. dijela A) Privitka I ovom Programu – *Definicije*.

(4) Za velike projekte ulaganja (ulaganja čiji prihvatljivi troškovi premašuju 50 milijuna EUR), maksimalni intenziteti potpore za velike poduzetnike primjenjuju se i na srednje i male poduzetnike.

(5) Sva početna ulaganja koja je pokrenuo isti korisnik (na razini skupine) u razdoblju od tri godine od datuma početka radova na drugom potpomognutom ulaganju (koje sadrži potporu) u istoj regiji smatraju se dijelom istog projekta ulaganja. Ako je taj pojedinačni projekt ulaganja velik projekt ulaganja, ukupan iznos potpore za pojedinačni projekt ulaganja ne premašuje maksimalni iznos potpore za velike projekte ulaganja.

(6) Početak radova znači početak građevinskih radova povezanih s ulaganjem ili prva zakonski obvezujuća obveza za naručivanje opreme ili bilo koja druga obveza koja ulaganje čini neopozivim, ovisno o tome što nastupi prije. Kupnja zemljišta i pripremni radovi, primjerice ishodenje dozvola i provođenje studija izvedivosti, ne smatraju se početkom radova. U slučaju preuzimanja „početak radova” znači trenutak stjecanja imovine koja je izravno povezana sa stečenom poslovnom jedinicom.

Vlastiti doprinos

Članak 16.

Korisnik potpore mora osigurati financijski doprinos od najmanje 25 % prihvatljivih troškova, iz vlastitih izvora ili vanjskim financiranjem, u obliku oslobođenom od bilo kakve državne potpore.

DIO TREĆI POTPORE MSP-OVIMA

Potpore za ulaganje za MSP-ove

Članak 17.

HBOR dodjeljuje državne potpore za ulaganja MSP-ovima koji posluju unutar ili izvan područja Europske Unije, ako ispunjavaju kriterije iz Dijela prvog ovog Programa, kao i ovog Dijela.

Prihvatljivi troškovi

Članak 18.

- (1) Prihvatljivi troškovi za potpore iz članka 17. ovog Programa su jedno ili oboje od sljedećeg:
- a) troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu, uključujući jednokratne troškove koji se ne mogu amortizirati i koji su izravno povezani s ulaganjem i njegovim početnim provođenjem;
 - b) procijenjeni troškovi plaća za radna mjesta izravno otvorena projektom ulaganja, izračunati kroz razdoblje od 2 godine;
 - c) kombinacija dijela troškova iz točaka a) i b), ali najviše do iznosa iz točke a) ili b), ovisno o tome koji je viši.

- (2) Kako bi se smatralo prihvatljivim troškom u smislu ovog članka, ulaganje se sastoji od sljedećeg:
- a) ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu povezanu s osnivanjem nove poslovne jedinice; proširenja već postojeće poslovne jedinice; diversifikacije outputa poslovne jedinice na proizvode koje prethodno nije proizvodila ili usluge koje prethodno nije pružala, ili temeljne promjene sveukupnog proizvodnog procesa proizvoda ili općeg pružanja usluga na koje se odnosi ulaganje u poslovnu jedinicu; ili
 - b) stjecanja imovine koja pripada poslovnoj jedinici koja se zatvorila ili bi se zatvorila da nije kupljena. Samo stjecanje udjela u poduzetniku ne smatra se ulaganjem. Transakcija se izvršava po tržišnim uvjetima. U načelu se u obzir uzimaju samo troškovi kupnje imovine od trećih osoba koje nisu povezane s kupcem. Međutim, ako malog poduzetnika preuzme član obitelji prvotnog vlasnika ili jedan ili više zaposlenika, ne primjenjuje se uvjet kupnje imovine od treće osobe koja nije povezana s kupcem.

Zamjensko ulaganje stoga ne predstavlja ulaganje u smislu ovog stavka.

- (3) Troškovi povezani sa zakupom materijalne imovine mogu se uzeti u obzir pod sljedećim uvjetima:
- a) za zemljišta i zgrade, zakup se mora nastaviti barem 3 godine nakon očekivanog datuma dovršetka ulaganja;
 - b) za postrojenja ili strojeve, zakup mora biti u obliku financijskog leasinga i korisnik potpore mora biti obvezan kupiti imovinu nakon isteka ugovora o zakupu.

U slučaju nasljeđivanja poslovanja malog poduzetnika u korist obitelji prvotnog/prvotnih vlasnika ili u korist bivših zaposlenika, uvjet da osnovna sredstva trebaju kupiti treće strane nepovezane s kupcem ukida se. Samo stjecanje udjela u poduzetniku ne predstavlja ulaganje.

- (4) Nematerijalna imovina mora kumulativno ispunjavati sljedeće uvjete:
- a) mora se koristiti isključivo u poduzetniku koji prima potporu;
 - b) vodi se kao imovina koja se amortizira;
 - c) mora biti kupljena po tržišnim uvjetima od trećih strana nepovezanih s kupcem;
 - d) uključena je u imovinu poduzetnika koji prima potporu najmanje 3 godine.

(5) Radna mjesta izravno otvorena projektom ulaganja su radna mjesta povezana s djelatnošću na koju se ulaganje odnosi, uključujući radna mjesta otvorena nakon povećanja stope iskoristivosti kapaciteta koje je nastalo ulaganjem.

- (6) Radna mjesta izravno otvorena projektom ulaganja moraju ispunjavati sljedeće uvjete:
- a) radna mjesta otvaraju se u roku od tri godine od dovršetka ulaganja;
 - b) dolazi do neto povećanja broja zaposlenih u dotičnoj poslovnoj jedinici u odnosu na prosjek za proteklih 12 mjeseci;
 - c) otvoreno radno mjesto očuvano je tijekom razdoblja od najmanje tri godine od dana kada je prvi put popunjeno.

Intenzitet potpore za ulaganje za MSP-ove

Članak 19.

Intenzitet potpore za ulaganje za MSP-ove iz članka 17. ovog Programa ne smije premašiti:

- a) 20% prihvatljivih troškova u slučaju malih poduzetnika;
- b) 10% prihvatljivih troškova u slučaju srednjih poduzetnika.

Potpore za savjetodavne usluge u korist MSP-ova

Članak 20.

- (1) Intenzitet potpore ne smije premašiti 50% prihvatljivih troškova.
- (2) Prihvatljivi troškovi su troškovi usluga savjetovanja (konzultantskih usluga) koje je pružio vanjski konzultant.
- (3) Usluge na koje se odnosi prethodni stavak ne mogu predstavljati trajnu ili periodičnu aktivnost niti se odnositi na poduzetnikove uobičajene operativne troškove kao što su uobičajene usluge poreznog savjetovanja, uobičajeno pravno savjetovanje ili usluge promidžbe.

Potpore za sudjelovanje MSP-ova na sajmovima

Članak 21.

- (1) Intenzitet potpore ne premašuje 50 % prihvatljivih troškova.
- (2) Prihvatljivi troškovi su troškovi nastali za najam, uređivanje i vođenje štanda pri prvom sudjelovanju poduzetnika na određenom sajmu ili izložbi.

DIO ČETVRTI POTPORE ZA PRISTUP FINANCIRANJU ZA MSP-OVE

Potpore za rizično financiranje

Članak 22.

(1) Potpore za rizično financiranje u korist MSP-ova smatraju se spojivima s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora te se izuzimaju od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako ispunjavaju kriterije iz Dijela prvog ovog Programa, kao i ovog članka.

(2) Republika Hrvatska, izravno ili putem HBOR-a kao zaduženog subjekta, provodi mjeru rizičnog financiranja putem jednog ili više financijskih posrednika. Republika Hrvatska ili HBOR kao zaduženi subjekt daju javni doprinos financijskim posrednicima u skladu sa stavcima od 9. do 13. ovog članka, a financijski posrednici, u skladu sa stavcima od 14. do 17. ovog članka provode rizična financijska ulaganja u prihvatljive poduzetnike koji ispunjavaju uvjete iz stavka 3. ovog članka, a u skladu sa stavcima od 4. do 8. ovog članka. Ni Republika Hrvatska, ni HBOR kao zaduženi subjekt ne smiju ulagati izravno u prihvatljive poduzetnike bez sudjelovanja financijskog posrednika.

(3) Prihvatljivi poduzetnici su poduzetnici koji su neuvršteni i, u vrijeme početnog rizičnog financijskog ulaganja ispunjavaju najmanje jedan od sljedećih kriterija prihvatljivosti:

- a) ne posluju ni na kojem tržištu
- b) posluju na bilo kojem tržištu:
 - i. manje od deset godine nakon registracije; ili
 - ii. manje od sedam godine nakon prve komercijalne prodaje.

Ako je jedno od razdoblja prihvatljivosti iz podtočaka i i ii. primijenjeno na određenog poduzetnika, samo se to razdoblje može primijeniti i na sve naknadne potpore za rizično financiranje za istog poduzetnika. Za poduzetnike koji su stekli drugog poduzetnika ili su nastali spajanjem, razdoblje prihvatljivosti koje se primjenjuje obuhvaća i poslovanje stečenog poduzetnika odnosno spojenih poduzetnika, osim za stečene ili spojene poduzetnike čiji promet čini manje od 10 % prometa poduzetnika stjecatelja u financijskoj godini koja prethodi stjecanju ili, u slučaju poduzetnika koji su nastali spajanjem, manje od 10 % zajedničkog prometa koji su poduzetnici koji se spajaju ostvarili u financijskoj godini koja je prethodila spajanju. U pogledu razdoblja prihvatljivosti iz podtočke i., za poduzetnike koji se nisu obvezni registrirati, razdoblje prihvatljivosti počinje ili u trenutku kad poduzetnik započinje svoju gospodarsku djelatnost ili u trenutku kad postane dužan platiti porez za svoju gospodarsku djelatnost, ovisno o tome što nastupi ranije;

- c) zahtijevaju početno ulaganje koje, na temelju poslovnog plana izrađenog za novu gospodarsku djelatnost, premašuje 50 % njihova prosječnog godišnjeg prometa tijekom prethodnih 5 godina. Odstupajući od prve rečenice, taj se prag ograničava na 30 % u odnosu na sljedeća ulaganja, koja se smatraju početnim ulaganjima u novu gospodarsku djelatnost:
 - i. ulaganja kojima se znatno poboljšava okolišna učinkovitost djelatnosti u skladu sa člankom 36. stavkom 2. Opće uredbe o skupnim izuzećima;
 - ii. druga okolišno održiva ulaganja kako su definirana u članku 2. stavku 1. Uredbe (EU) 2020/852⁹;
 - iii. ulaganja usmjerena na povećanje kapaciteta za vađenje, razdvajanje, rafiniranje, preradu ili recikliranje kritičnih sirovina navedenih u Prilogu IV. Opće uredbe o skupnim izuzećima.

⁹ Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020.)

(4) Potpore za rizično financijsko ulaganje mogu obuhvaćati i naknadna ulaganja u prihvatljive poduzetnike i nakon razdoblja prihvatljivosti iz stavka 3. točke b) ovog članka ako su ispunjeni sljedeći kumulativni uvjeti:

- a) nije premašen ukupan iznos rizičnog financiranja naveden u stavku 8. ovog članka;
- b) mogućnost naknadnih ulaganja predviđena je u izvornom poslovnom planu;
- c) poduzetnik koji prima naknadna ulaganja nije postao „povezani poduzetnik” u smislu članka 3. stavka 3. Priloga II ovom Programu s drugim poduzetnikom osim financijskog posrednika ili neovisnog privatnog ulagača koji pružaju rizično financiranje u okviru mjere, osim ako je novi subjekt MSP.

(5) Rizična financijska ulaganja u prihvatljive poduzetnike mogu biti u obliku vlasničkih ulaganja, kvazivlasničkih ulaganja, zajmova, jamstava ili kombinacije navedenog.

(6) U slučaju pružanja jamstva, jamstvo ne premašuje 80 % iznosa temeljnog zajma dodijeljenog prihvatljivom poduzetniku.

(7) Za rizična financijska ulaganja u obliku vlasničkih i kvazivlasničkih ulaganja u prihvatljive poduzetnike, mjerom rizičnog financiranja može se obuhvatiti zamjenski kapital isključivo ako se zamjenski kapital upotrebljava zajedno s novim kapitalom koji predstavlja najmanje 50 % svakog ciklusa ulaganja u prihvatljive poduzetnike.

(8) Ukupni preostali iznos rizičnog financijskog ulaganja iz stavka 5. ovog članka ne premašuje 16,5 milijuna EUR po prihvatljivom poduzetniku na temelju bilo koje mjere rizičnog financiranja. Za izračun najvećeg iznosa rizičnog financijskog ulaganja u obzir se uzima sljedeće:

- a) u slučaju zajmova i kvazivlasničkih ulaganja strukturiranih kao dug, nominalni preostali iznos instrumenta;
- b) u slučaju jamstava, nominalni preostali iznos temeljnog zajma.

(9) Javni doprinos financijskim posrednicima može biti u jednom od sljedećih oblika:

- a) vlasničkog ili kvazivlasničkog kapitala ili financijskih sredstava radi izravnog ili neizravnog pružanja rizičnog financijskog ulaganja prihvatljivim poduzetnicima;
- b) zajmova radi izravnog ili neizravnog pružanja rizičnog financijskog ulaganja prihvatljivim poduzetnicima;
- c) jamstava za pokriće gubitaka od izravno ili neizravno pruženog rizičnog financijskog ulaganja prihvatljivim poduzetnicima.

(10) Dogovori o podjeli rizika i nagrade između Republike Hrvatske kao države članice (ili HBOR-a kao njezinog zaduženog subjekta) s jedne strane i privatnih ulagača, financijskih posrednika ili upravitelja fondova s druge strane primjereni su i u skladu su sa sljedećim uvjetima:

- a) kad je riječ o potporama za rizično financiranje u oblicima koji nisu jamstva, prednost se daje povratima s pravom prvenstva od dobiti (asimetrična podjela dobiti ili poticaji na ostvarenje dobiti) pred zaštitom od potencijalnih gubitaka (zaštita od pada vrijednosti ulaganja);
- b) u slučaju asimetrične podjele gubitaka između javnih i privatnih ulagača prvi gubitak koji snosi javni ulagač ograničava se na 25 % rizičnih financijskih ulaganja;
- c) za potpore za rizično financiranje u obliku jamstava jamstvena stopa ograničava se na 80%, a ukupni gubitci koje snosi Republika Hrvatska na najviše 25% temeljnog portfelja obuhvaćenog jamstvom. Besplatno se mogu pružiti samo jamstva kojima se pokrivaju očekivani gubitci temeljnog portfelja obuhvaćenog jamstvom. Ako je jamstvom obuhvaćeno pokriće neočekivanih gubitaka, financijski posrednik za dio jamstva koji pokriva neočekivane gubitke plaća jamstvenu premiju u skladu s tržišnim uvjetima.

(11) Ako javni doprinos koji je dodijeljen financijskom posredniku ima oblik vlasničkog i kvazivlasničkog kapitala iz stavka 9. točke a) ovog članka, najviše 30 % ukupnih kapitalnih ulaganja i neiskorištenog odobrenog kapitala financijskog posrednika može se upotrebljavati u svrhe upravljanja likvidnošću.

(12) Za mjere rizičnog financiranja kojima se prihvatljivim poduzetnicima omogućuju rizična financijska ulaganja u obliku vlasničkog kapitala, kvazivlasničkog kapitala ili zajmova, javnim doprinosom koji je dodijeljen financijskom posredniku potiče se dodatno financiranje od strane neovisnih privatnih ulagača na razini financijskih posrednika ili prihvatljivih poduzetnika kako bi se dostigla ukupna stopa privatnog sudjelovanja koja odgovara sljedećim najmanjim pragovima:

- a) 10 % rizičnog financijskog ulaganja dodijeljenog prihvatljivim poduzetnicima iz stavka 3. točke a) ovog članka;
- b) 40 % rizičnog financijskog ulaganja dodijeljenog prihvatljivim poduzetnicima iz stavka 3. točke b) ovog članka;
- c) 60 % rizičnog financijskog ulaganja dodijeljenog prihvatljivim poduzetnicima iz stavka 3. točke c) ovog članka i za naknadna rizična financijska ulaganja u prihvatljive poduzetnike nakon razdoblja prihvatljivosti iz stavka 3. točke b) ovog članka.

Financiranje koje osiguravaju neovisni privatni ulagači koji ostvaruju korist od potpore za rizično financiranje u obliku poreznih poticaja u skladu s člankom 21.a Opće uredbe o skupnim izuzećima ne uzima se u obzir za potrebe dostizanja gore navedenih ukupnih stopa privatnog sudjelovanja.

Stope privatnog sudjelovanja gore navedene u točkama b) i c) ovog stavka smanjuju se na 20 % kad je riječ o točki b) i 30 % kad je riječ o točki c) za ulaganja:

- provedena u potpomognutim područjima određenima u odobrenoj karti regionalnih potpora koja je na snazi u trenutku pružanja rizičnog financijskog ulaganja u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (a) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (dalje: Ugovor);
- koja primaju potporu na temelju plana za oporavak i otpornost države članice koji je odobrilo Vijeće; ili
- koja primaju potporu iz Europskog fonda za obranu u skladu s Uredbom (EU) 2021/697 ili u okviru Svemirskog programa Unije u skladu s Uredbom (EU) 2021/696 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁰ ili

koja primaju potporu iz fondova Unije koji se provode u okviru podijeljenog upravljanja u sklopu Uredbe (EU) br. 1303/2013, Uredbe (EU) 2021/1060 ili Uredbe (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća¹¹.

(13) Ako se mjera rizičnog financiranja provodi putem financijskog posrednika i usmjerena je na prihvatljive poduzetnike u različitim fazama razvoja iz stavaka 3. i 4. ovog članka, financijski posrednik postiže stopu privatnog sudjelovanja koja čini barem ponderirani prosjek na temelju količine pojedinačnih ulaganja u temeljni portfelj, do kojega se dolazi primjenom najmanjih stopa sudjelovanja na ulaganja iz stavka 12. ovog članka, osim ako se potrebno sudjelovanje neovisnih privatnih ulagača ostvari na razini prihvatljivih poduzetnika.

(14) Financijski posrednici i upravitelji fonda biraju se u otvorenom, transparentnom i nediskriminirajućem postupku, u skladu s primjenjivim pravom Unije i nacionalnim pravom. Republika Hrvatska može zahtijevati da prihvatljivi financijski posrednici i upravitelji fondova ispunjavaju prethodno utvrđene kriterije koji su objektivno opravdani prirodom ulaganja. Postupak se temelji na objektivnim kriterijima povezanim s iskustvom, stručnošću te operativnom i financijskom sposobnošću te je u skladu sa sljedećim kumulativnim uvjetima:

- a) osigurava da se prihvatljivi financijski posrednici i upravitelji fondova odabiru u skladu s primjenjivim zakonima;

¹⁰ Uredba (EU) 2021/696 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Svemirskog programa Unije i osnivanju Agencije Europske unije za svemirski program te o stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 912/2010, (EU) br. 1285/2013 i (EU) br. 377/2014 i Odluke br. 541/2014/EU (SL L 170, 12.5.2021., str. 69.)

¹¹ Uredba (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o utvrđivanju pravila o potpori za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se financiraju iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013 (SL L 435, 6.12.2021., str. 1.)

- b) ne provodi se diskriminacija između financijskih posrednika i upravitelja fonda na temelju njihova mjesta poslovnog nastana ili registracije u određenoj državi članici;
- c) cilj mu je uspostaviti odgovarajuće dogovore o podjeli rizika i nagrade iz stavka 10. i odluke usmjerene na stjecanje dobiti kako je navedeno u stavku 15. ovog članka.

(15) Mjerama rizičnog financiranja osigurava se da financijski posrednici koji primaju javni doprinos donose odluke usmjerene na dobit kada prihvatljivim poduzetnicima pružaju rizična financijska ulaganja. Smatra se da je ta obveza ispunjena ako su ispunjeni sljedeći kumulativni uvjeti:

- a) Republika Hrvatska ili HBOR kao subjekt zadužen za provedbu mjere osigurava provedbu postupka dubinske analize kako bi se osigurala tržišno razumna strategija ulaganja za potrebe provedbe mjere financiranja rizika, uključujući odgovarajuću politiku diversifikacije rizika usmjerenu na postizanje gospodarske održivosti i učinkovitih razmjera u odnosu na veličinu i teritorijalni opseg predmetnog investicijskog portfelja;
- b) rizična financijska ulaganja dodijeljena prihvatljivim poduzetnicima temelje se na održivom poslovnom planu, koji sadržava pojedinosti o razvoju proizvoda, prodaje i profitabilnosti, čime se uspostavlja financijska održivost *ex ante*;
- c) za svako vlasničko i kvazivlasničko ulaganje postoji jasna i ostvariva izlazna strategija.

(16) Financijskim posrednicima upravlja se na komercijalnoj osnovi. Zahtjev je ispunjen ako financijski posrednik i, ovisno o vrsti mjere rizičnog financiranja, upravitelj fonda, ispunjavaju sljedeće kumulativne uvjete:

- a) imaju zakonsku ili ugovornu obvezu djelovati u skladu s najboljom praksom i pažnjom profesionalnog upravitelja u dobroj vjeri i izbjegavajući sukob interesa; prema potrebi se primijenjuje regulatorni nadzor;
- b) njihova naknada u skladu je s tržišnom praksom. Smatra se da je taj zahtjev ispunjen sve dok su odabrani otvorenim, transparentnim i nediskriminirajućim postupkom u skladu sa stavkom 14. ovog članka;
- c) dijele dio rizika ulaganja zajedničkim ulaganjem vlastitih sredstava ili primanjem naknade za uspješnost kako bi se osiguralo da su njihovi interesi trajno usklađeni s interesima Republike Hrvatske kao države članice ili HBOR-a kao njezinog zaduženog subjekta;
- d) utvrđuju strategiju, kriterije i predloženi vremenski raspored ulaganja;
- e) ulagači mogu biti zastupljeni u upravljačkim tijelima investicijskog fonda, poput nadzornog odbora ili savjetodavne skupštine, ako postoje.

(17) U sklopu mjere rizičnog financiranja kojom se prihvatljivim poduzetnicima pruža rizično financijsko ulaganje u obliku jamstava, zajmova ili kvazivlasničkih ulaganja strukturiranih kao dug, financijski posrednik poduzima rizična financijska ulaganja u prihvatljive poduzetnike koja bez potpore ne bi bila provedena ili bi bila provedena na ograničen ili drukčiji način. Financijski posrednik sposoban je pokazati da primjenjuje mehanizam kojim se osigurava da se pogodnosti u najvećoj mogućoj mjeri prenose na prihvatljive poduzetnike u obliku veće količine financiranja, rizičnih portfelja, nižih zahtjeva za dodatna jamstva, nižih jamstvenih premija ili nižih kamatnih stopa.

(18) Mjere za rizično financiranje kojima se pružaju ulaganja u rizično financiranje za MSP-ove koji ne ispunjuju uvjete utvrđene u stavku 3. ovog članka spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni sljedeći kumulativni uvjeti:

- a) na razini MSP-ova potpora ispunjava uvjete utvrđene u Uredbi Komisije (EU) br. 1407/2013¹², Uredbi Komisije (EU) br. 1408/2013¹³ ili Uredbi (EU) br. 717/2014, ovisno o tome što je primjenjivo;

¹² Uredba Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na de minimis potpore (SL L 352, 24.12.2013., str. 1.)

¹³ Uredba Komisije (EU) br. 1408/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na de minimis potpore u poljoprivrednom sektoru (SL L 352, 24.12.2013., str. 9.).

- b) ispunjeni su svi uvjeti utvrđeni u ovom članku, uz iznimku uvjeta utvrđenih u stavcima 3., 4., 8., 12. i/ili 13. ovog članka;
- c) za mjere rizičnog financiranja kojima se prihvatljivim poduzetnicima pružaju rizična financijska ulaganja u obliku vlasničkih, kvazivlasničkih i zajmovnih ulaganja, mjerom se potiče dodatno financiranje koje pružaju neovisni privatni ulagači na razini financijskih posrednika ili MSP-ova kako bi se postigla ukupna stopa privatnog sudjelovanja koja odgovara najmanje 60 % rizičnog financiranja pruženog MSP-ovima.

Stopa privatnog sudjelovanja navedena u točki c) ovog stavka smanjuje se na 30 % za ulaganja: provedena u potpomognutim područjima određenima u odobrenoj karti regionalnih potpora koja je na snazi u trenutku pružanja rizičnog financijskog ulaganja u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (a) Ugovora; koja primaju potporu na temelju plana za oporavak i otpornost države članice koji je odobrilo Vijeće Europske unije; ili koja primaju potporu iz Europskog fonda za obranu (Uredba (EU) 2021/697), u okviru Svemirskog programa Unije (Uredba (EU) 2021/696) ili fondova EU-a koji se provode u okviru podijeljenog upravljanja u sklopu Uredbe (EU) 1303/2013, ili Uredbe (EU) 2021/1060, ili Uredbe (EU) 2021/2115.

Potpore za novoosnovane poduzetnike

Članak 23.

(1) HBOR dodjeljuje potpore za poduzetnike početnike poduzetnicima koji ispunjavaju kriterije iz Dijela prvog ovog Programa, kao i ovog članka.

(2) Prihvatljivi su poduzetnici svaki neuvršteni mali poduzetnik do 5 godina nakon registracije, pod uvjetom da ispunjava sljedeće kumulativne uvjete:

- a) poduzetnik nije preuzeo djelatnost drugog poduzetnika, osim ako je promet od djelatnosti koja je preuzeta činio manje od 10% prometa prihvatljivog poduzetnika u financijskoj godini koja je prethodila preuzimanju;
- b) poduzetnik još nije raspodijelio dobit;
- c) poduzetnik nije stekao drugog poduzetnika niti je osnovan spajanjem, osim ako promet stečenog poduzetnika čini manje od 10% prometa prihvatljivog poduzetnika u financijskoj godini koja je prethodila stjecanju ili ako je promet poduzetnika koji je nastao spajanjem manji od 10% zajedničkog prometa dvaju poduzetnika koji se spajaju u financijskoj godini koja je prethodila spajanju.

Za prihvatljive poduzetnike koji se nisu obvezni registrirati petogodišnje razdoblje prihvatljivosti počinje u trenutku kad poduzetnik počinje svoju gospodarsku djelatnost ili u trenutku kad postane dužan platiti porez za svoju gospodarsku djelatnost, ovisno o tome što nastupi ranije.

Odstupajući od točke c) ovog stavka, poduzetnici koji su nastali spajanjem poduzetnika prihvatljivih za potporu na temelju ovog članka isto se tako smatraju prihvatljivim poduzetnicima do 5 godina od datuma registracije najstarijeg poduzetnika koji je sudjelovao u spajanju.

(3) Potpore za novoosnovane poduzetnike imaju oblik:

- a) zajmova s kamatnim stopama koje nisu u skladu s tržišnim uvjetima, u trajanju od deset godina i u nominalnom iznosu od najviše 1,1 milijun EUR ili 1,65 milijuna EUR za poduzetnike s poslovnim nastanom u potpomognutim područjima koji ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora ili 2,2 milijuna EUR za poduzetnike s poslovnim nastanom u potpomognutim regijama koji ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora. Za zajmove u trajanju od 5 do 10 godina maksimalni iznosi mogu se prilagoditi množenjem prethodno navedenih iznosa omjerom razdoblja od 10 godina i stvarnog trajanja zajma. Za zajmove kraće od 5 godina maksimalni iznos jednak je iznosu za zajmove u trajanju 5 godina;

- b) jamstava s premijama koje nisu u skladu s tržišnim uvjetima, u trajanju od deset godina i s iznosom obuhvaćenim jamstvom od najviše 1,65 milijuna EUR, ili 2,48 milijuna EUR za poduzetnike s poslovnim nastanom u potpomognutim područjima koji ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora, ili 3,3 milijuna EUR za poduzetnike s poslovnim nastanom u potpomognutim regijama koji ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora. Za jamstva u trajanju od pet do deset godina maksimalni iznosi obuhvaćeni jamstvom mogu se prilagoditi množenjem prethodno navedenih iznosa omjerom razdoblja od deset godina i stvarnog trajanja jamstva. Za jamstva kraća od 5 godina maksimalni iznos obuhvaćen jamstvom jednak je onom za jamstva u trajanju od 5 godina. Jamstvo ne premašuje 80 % iznosa temeljnog zajma;
- c) bespovratnih sredstava, uključujući vlasnička i kvazivlasnička ulaganja, ili smanjenja kamatnih stopa i jamstvene premije čiji iznos bruto ekvivalenta bespovratnog sredstva ne premašuje 0,5 milijuna EUR, ili 0,75 milijuna EUR za poduzetnike s poslovnim nastanom u potpomognutim područjima koji ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke c) Ugovora ili 1 milijun EUR za poduzetnike s poslovnim nastanom u potpomognutim regijama koji ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora.

(4) Korisnik može primiti potporu kombinacijom instrumenata potpore iz stavka 3. ovog članka, pod uvjetom da se za određivanje preostalog udjela maksimalnog iznosa potpore dozvoljenog za ostale instrumente koji su sastavni dio tog kombiniranog instrumenta uzima u obzir udio iznosa dodijeljenog jednim instrumentom potpore, izračunan na temelju maksimalnog iznosa potpore dozvoljenog za taj kombinirani instrument.

(5) Za male inovativne poduzetnike maksimalni iznosi utvrđeni u stavku 3. mogu se udvostručiti.

(6) Ako se program potpora za novoosnovane poduzetnike provodi putem jednog ili više financijskih posrednika, primjenjuju se uvjeti koji se primjenjuju na financijske posrednike iz članka 22. stavaka 10., 14., 15., 16. i 17. ovog Programa.

(7) Osim iznosa iz stavaka 3., 4. i 5. ovog članka, programi potpora za novoosnovana poduzetnike mogu imati oblik prijenosa intelektualnog vlasništva ili dodjele povezanih prava pristupa, besplatno ili ispod tržišne vrijednosti. Prijenos ili dodjela odvija se iz organizacije za istraživanje i širenje znanja, u smislu točke 51. dijela D) Privitka I ovom Programu – *Definicije* koji se odosi na Potpore za istraživanje, razvoj i inovacije, ako je temeljno intelektualno vlasništvo razvijeno u okviru njezine neovisne vlastite ili suradničke aktivnosti istraživanja i razvoja, prihvatljivom poduzetniku u skladu sa stavkom 2. ovog članka.

Prijenos ili dodjela ispunjavaju sve sljedeće uvjete:

- a) svrha prijenosa intelektualnog vlasništva ili dodjele povezanih prava pristupa jest stavljanje novog proizvoda ili usluge na tržište; i
- b) vrijednost intelektualnog vlasništva određuje se prema njegovoj tržišnoj cijeni ako je ona utvrđena u skladu s jednom od sljedećih metoda:
 - i. iznos je utvrđen otvorenim, transparentnim i nediskriminirajućim konkurentnim postupkom;
 - ii. ocjenom neovisnog stručnjaka potvrđeno je da je iznos barem jednak tržišnoj cijeni;
 - iii. u slučajevima kad prihvatljivi poduzetnik ima pravo prvokupa u pogledu intelektualnog vlasništva proizašlog iz suradnje s organizacijom za istraživanje i širenje znanja, ako organizacija za istraživanje i širenje znanja ostvaruje uzajamno pravo od trećih strana tražiti ekonomski povoljnije ponude, prihvatljivi poduzetnik s kojim surađuje mora u skladu s time prilagoditi svoju ponudu.

Vrijednost bilo kojeg financijskog ili nefinancijskog doprinosa prihvatljivog poduzetnika troškovima aktivnosti organizacije za istraživanje i širenje znanja koje su dovele do

predmetnog intelektualnog vlasništva može se oduzeti od cijene intelektualnog vlasništva iz ove točke.

- c) Iznos potpore za prijenos intelektualnog vlasništva ili dodjelu povezanih prava pristupa na temelju ovog stavka ne premašuje 1 milijun EUR. Iznos potpore odgovara vrijednosti intelektualnog vlasništva iz točke b) ovog stavka umanjenoj za odbitak prethodno naveden u posljednjoj rečenici točke b) i umanjenoj za svaku naknadu koju korisnik duguje za to intelektualno vlasništvo. Vrijednost intelektualnog vlasništva iz točke b) može premašiti 1 milijun EUR i u tom slučaju takav dodatni iznos može pokriti prihvatljivi poduzetnik vlastitim sredstvima ili drugim sredstvima.

DIO PETI

POTPORE ZA ISTRAŽIVANJE, RAZVOJ I INOVACIJE

Potpore za projekte istraživanja i razvoja

Članak 24.

(1) Potpore za projekte istraživanja i razvoja, uključujući projekte istraživanja i razvoja koji su dobili oznaku kvalitete „pečat izvrsnosti” u okviru programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa i sufinancirani projekti istraživanja i razvoja te, kad je to relevantno, potpore za sufinancirane aktivnosti udruživanja smatraju se spojivima s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora te se izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora, ako ispunjavaju kriterije iz Dijela prvog ovog Programa, kao i ovog članka.

(2) Dio projekta istraživanja i razvoja kojem je dodijeljena potpora u potpunosti je obuhvaćen jednom ili više sljedećih kategorija:

- a) temeljno istraživanje;
- b) industrijsko istraživanje;
- c) eksperimentalni razvoj;
- d) studije izvedivosti.

(3) Prihvatljivi troškovi projekata istraživanja i razvoja, raspoređeni u posebnu kategoriju istraživanja i razvoja, su sljedeći:

- a) troškovi osoblja: istraživača, tehničara i ostalog pomoćnog osoblja zaposlenog na istraživačkom projektu;
- b) troškovi instrumenata i opreme, u opsegu i u razdoblju u kojem se upotrebljavaju za projekt. Ako se ti instrumenti i oprema ne upotrebljavaju za projekt tijekom čitavog njihova vijeka trajanja, prihvatljivim troškovima smatraju se, u skladu s općeprihvaćenim računovodstvenim načelima, samo troškovi amortizacije nastali u razdoblju trajanja projekta;
- c) troškovi zgrada i zemljišta, u mjeri i za razdoblje u kojem se upotrebljavaju za projekt. Za zgrade se, u skladu s općeprihvaćenim računovodstvenim načelima, prihvatljivim troškovima smatraju samo troškovi amortizacije nastali u razdoblju trajanja projekta. Za zemljište, prihvatljivi troškovi su troškovi ustupanja na komercijalnoj osnovi i stvarno nastali kapitalni troškovi;
- d) troškovi ugovornih istraživanja, znanja i patenata kupljenih ili licenciranih od vanjskih izvora po tržišnim uvjetima te troškovi savjetodavnih i sličnih usluga koje se upotrebljavaju isključivo za projekt;
- e) dodatni režijski troškovi i ostali izdaci poslovanja, uključujući troškove materijala, potrošne robe i sličnih proizvoda, nastali izravno kao posljedica projekta; ne dovodeći u pitanje drugu rečenicu članka 7. stavka 2. ovog Programa, takvi troškovi projekta istraživanja i razvoja

mogu se izračunati i na temelju pojednostavnjenog pristupa troškovima u obliku fiksne stope od najviše 20 %, koja se primjenjuje na ukupne prihvatljive troškove projekta istraživanja i razvoja iz točaka od a) do d) ovog stavka. U tom slučaju troškovi projekta istraživanja i razvoja koji se upotrebljavaju za izračun neizravnih troškova utvrđuju se na temelju uobičajenih računovodstvenih praksi i obuhvaćaju samo prihvatljive troškove projekata istraživanja i razvoja iz točaka od a) do d) ovog stavka.

- (4) Prihvatljivi troškovi za studije izvedivosti su troškovi studije.
- (5) Intenzitet potpore za svakog korisnika ne premašuje:
- a) 100 % prihvatljivih troškova za temeljno istraživanje;
 - b) 50 % prihvatljivih troškova za industrijsko istraživanje;
 - c) 25 % prihvatljivih troškova za eksperimentalni razvoj;
 - d) 50 % prihvatljivih troškova za studije izvedivosti.
- (6) Intenziteti potpora za industrijsko istraživanje i eksperimentalni razvoj mogu se povećati do maksimalnog intenziteta potpore od 80 % prihvatljivih troškova u skladu sa sljedećim točkama od a) do d), pri čemu se točke b), c) i d) ne smiju međusobno kombinirati:
- a) za 10 postotnih bodova za srednje poduzetnike i za 20 postotnih bodova za male poduzetnike;
 - b) za 15 postotnih bodova ako je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:
 - i. projekt uključuje stvarnu suradnju:
 - među poduzetnicima od kojih je najmanje jedan MSP ili se provodi u najmanje dvije države članice ili u jednoj državi članici i državi koja je ugovorna stranka Sporazuma o EGP-u, a nijedan poduzetnik sam ne snosi više od 70 % prihvatljivih troškova, ili
 - između jednog poduzetnika i jedne ili više organizacija za istraživanje i širenje znanja, pri čemu te organizacije snose najmanje 10 % prihvatljivih troškova i imaju pravo na objavljivanje vlastitih rezultata istraživanja;
 - ii. rezultati projekta priopćuju se širokom krugu na konferencijama, objavom, u repozitorijima s javnim pristupom, ili besplatnim računalnim programima i računalnim programima s otvorenim kodom;
 - iii. korisnik se obvezuje pravodobno staviti na raspolaganje licencije za rezultate istraživanja potpomognutih projekata istraživanja i razvoja koji su zaštićeni pravima intelektualnog vlasništva po tržišnoj cijeni te na neisključivoj i nediskriminirajućoj osnovi kako bi ih zainteresirane strane u EGP-u mogle koristiti;
 - iv. projekt istraživanja i razvoja provodi se u potpomognutoj regiji koja ispunjava uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora.
 - c) za 5 postotnih bodova ako se projekt istraživanja i razvoja provodi u potpomognutoj regiji koja ispunjava uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora;
 - d) za 25 postotnih bodova ako je projekt istraživanja i razvoja:
 - i. Republika Hrvatska na temelju otvorenog poziva odabrala da bude dio projekta koji su zajednički osmislile najmanje tri države članice ili ugovorne stranke Sporazuma o EGP-u; i
 - ii. ako projekt istraživanja i razvoja uključuje stvarnu suradnju među poduzetnicima iz najmanje dvije države članice ili ugovorne stranke Sporazuma o EGP-u ako je korisnik MSP, ili iz najmanje tri države članice ili ugovorne stranke Sporazuma o EGP-u ako je korisnik veliki poduzetnik; i
 - iii. ako je ispunjen barem jedan od sljedeća dva uvjeta:
 - rezultati projekta priopćuju se širokom krugu u najmanje tri države članice ili ugovorne stranke u okviru Sporazuma o EGP-u na konferencijama,

objavljivanjem, u repozitorijima s javnim pristupom, ili besplatnim računalnim programima i računalnim programima s otvorenim kodom, ili

- korisnik se obvezuje pravodobno staviti na raspolaganje licencije za rezultate istraživanja potpomognutih projekata istraživanja i razvoja koji su zaštićeni pravima intelektualnog vlasništva po tržišnoj cijeni te na neisključivoj i nediskriminirajućoj osnovi kako bi ih zainteresirane strane u EGP-u mogle koristiti.

(7) Intenziteti potpora za studije izvedivosti mogu se uvećati za 10 postotnih bodova za srednje poduzetnike i 20 postotnih bodova za male poduzetnike.

Potpore za inovacije za MSP-ove

Članak 25.

(1) HBOR dodjeljuje potpore za inovacije za MSP-ove ako su ispunjeni uvjeti iz Dijela prvog ovog Programa, kao i ovog članka.

(2) Sljedeći se troškovi smatraju prihvatljivim troškovima:

- a) troškovi dobivanja, potvrđivanja i obrane patenata i ostale nematerijalne imovine;
- b) troškovi upućivanja visokokvalificiranog osoblja iz organizacije za istraživanje i širenje znanja ili velikog poduzetnika na rad na djelatnostima istraživanja, razvoja i inovacije na novootvorenom radnom mjestu u okviru korisnika, pod uvjetom da se time ne zamjenjuje ostalo osoblje;
- c) troškovi savjetodavnih usluga za inovacije i usluga podrške inovacijama, uključujući usluge koje pružaju organizacije za istraživanje i širenje znanja, istraživačke infrastrukture, infrastrukture za testiranje i eksperimentiranje ili inovacijski klasteri.

(3) Intenzitet potpore ne smije premašiti 50 % prihvatljivih troškova.

(4) U posebnom slučaju potpora za savjetodavne i pomoćne usluge za inovacije, intenzitet potpore može se povećati do 100 % prihvatljivih troškova, pod uvjetom da ukupni iznos potpore za savjetodavne i pomoćne usluge za inovacije ne premašuje 220 000 EUR po poduzetniku tijekom bilo kojeg trogodišnjeg razdoblja.

DIO ŠESTI POTPORE ZA ZAŠTITU OKOLIŠA

Potpore za ulaganje u zaštitu okoliša, uključujući dekarbonizaciju

Članak 26.

(1) Potpore za zaštitu okoliša, uključujući potpore za smanjenje i uklanjanje emisija stakleničkih plinova smatraju se spojivima s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora te se izuzimaju od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti iz Dijela prvog ovog Programa, kao i ovog članka.

(2) Ovaj se članak ne primjenjuje na mjere za koje su utvrđena posebna pravila u člancima 36.a, 36.b i od 38. do 48. Opće uredbe o skupnim izuzećima. Ovaj se članak ne primjenjuje ni na ulaganja u opremu, strojeve i objekte za industrijsku proizvodnju koji upotrebljavaju fosilna goriva, uključujući one koji upotrebljavaju prirodni plin. Time se ne dovodi u pitanje mogućnost dodjele potpore za ugradnju

dodatnih komponenti kojima se poboljšava razina zaštite okoliša postojeće opreme, strojeva i industrijskih proizvodnih postrojenja, u kojem slučaju ulaganje ne dovodi ni do povećanja proizvodnog kapaciteta ni do veće potrošnje fosilnih goriva.

(3) Ovaj se članak primjenjuje i na ulaganja u opremu i strojeve koji upotrebljavaju vodik te u infrastrukturu za njegov prijevoz u mjeri u kojoj se vodik koji se upotrebljava ili prevozi smatra vodikom iz obnovljivih izvora. Primjenjuje se i na ulaganja u opremu i strojeve koji upotrebljavaju goriva dobivena iz vodika čiji energetski sadržaj potječe iz obnovljivih izvora koji nisu biomasa i koja su proizvedena u skladu s metodologijama utvrđenima za obnovljiva tekuća i plinovita goriva nebiološkog podrijetla namijenjena upotrebi u prometu u Direktivi (EU) 2018/2001 i njezinim provedbenim ili delegiranim aktima.

Ovaj se članak primjenjuje i na potpore za ulaganja u postrojenja, opremu i strojeve koji proizvode ili upotrebljavaju vodik koji se proizvodi iz električne energije, a koji se ne smatra vodikom iz obnovljivih izvora, te namjensku infrastrukturu u smislu članka 2. točke 130. Opće uredbe o skupnim izuzećima, zadnje rečenice za njegov prijevoz, u mjeri u kojoj se može dokazati da se proizvedenim, upotrijebljenim ili prevezenim vodikom iz električne energije ostvaruju uštede emisija stakleničkih plinova u životnom ciklusu od najmanje 70 % u odnosu na usporedno fosilno gorivo od 94 g CO₂eq/MJ. Kako bi se utvrdile uštede emisija stakleničkih plinova u životnom ciklusu u skladu s ovim podstavkom, emisije stakleničkih plinova povezane s proizvodnjom električne energije korištene za proizvodnju ugljika određuje marginalna jedinica za proizvodnju energije u zoni trgovanja u kojoj se elektrolizator nalazi u razdobljima obračuna odstupanja kada elektrolizator troši električnu energiju iz mreže.

U prethodno navedenim slučajevima iz ovog stavka tijekom cijelog trajanja ulaganja smije se upotrebljavati, prevoziti ili, prema potrebi, proizvoditi samo vodik koji ispunjava uvjete iz tih odredbi. Republika Hrvatska kao država članica mora ishoditi obvezu u tu svrhu.

(4) Ulaganje mora ispunjavati jedan od sljedećih uvjeta:

- a) njime se omogućuje provedba projekta koji dovodi do povećanja razine zaštite okoliša koja proizlazi iz djelatnosti korisnika iznad razina normi Unije koje su na snazi, bez obzira na postojanje obveznih nacionalnih normi koje su strože od normi Unije; u slučaju projekata povezanih s namjenskom infrastrukturom iz članka 2. točke 130. Opće uredbe o skupnim izuzećima, zadnje rečenice za vodik u smislu stavka 3. ovog članka, za otpadnu toplinu ili za CO₂ ili projekata koji tu infrastrukturu uključuju, ili u slučaju projekata koji uključuju priključenje na energetske infrastrukture za vodik u smislu stavka 3. ovog članka, za otpadnu toplinu ili za CO₂, povećanje zaštite okoliša može biti posljedica djelatnosti drugog subjekta uključenog u infrastrukturni lanac; ili
- b) njime se omogućuje provedba projekta koji dovodi do povećanja razine zaštite okoliša djelatnosti korisnika ako norme Unije ne postoje; u slučaju projekata povezanih s namjenskom infrastrukturom iz članka 2. točke 130. Opće uredbe o skupnim izuzećima, zadnje rečenice za vodik u smislu stavka 3. ovog članka, za otpadnu toplinu ili za CO₂ ili projekata koji tu infrastrukturu uključuju, ili u slučaju projekata koji uključuju priključenje na energetske infrastrukture za vodik u smislu stavka 3. ovog članka, za otpadnu toplinu ili za CO₂, povećanje zaštite okoliša može biti posljedica djelatnosti drugog subjekta uključenog u infrastrukturni lanac; ili
- c) omogućuje provedbu projekta koji dovodi do povećanja razine zaštite okoliša za djelatnosti korisnika radi usklađivanja s normama Unije koje su donesene, ali još nisu na snazi; u slučaju projekata povezanih s namjenskom infrastrukturom iz članka 2. točke 130. Opće uredbe o skupnim izuzećima, zadnje rečenice za vodik u smislu stavka 3. ovog članka, otpadnu toplinu ili CO₂ ili projekata koji tu infrastrukturu uključuju, ili u slučaju projekata koji podrazumijevaju priključenje na energetske infrastrukture za vodik u smislu stavka 3. ovog članka, otpadnu toplinu ili CO₂, povećanje zaštite okoliša može biti posljedica djelatnosti drugog subjekta uključenog u infrastrukturni lanac.

(5) Ulaganja u hvatanje i prijevoz CO₂ ispunjavaju sljedeće kumulativne uvjete:

- a) hvatanje i/ili prijevoz CO₂, uključujući pojedinačne elemente lanca hvatanja i skladištenja ili hvatanja i korištenja ugljika, integriraju se u potpuni lanac hvatanja i skladištenja ugljika i/ili hvatanja i korištenja ugljika;
- b) neto sadašnja vrijednost projekta ulaganja tijekom njegova vijeka trajanja negativna je. Za potrebe izračuna neto sadašnje vrijednosti projekta u obzir se uzimaju izbjegnuti troškovi emisija CO₂;
- c) prihvatljivi troškovi isključivo su dodatni troškovi ulaganja koji proizlaze iz hvatanja CO₂ iz postrojenja koja emitiraju CO₂ (industrijska postrojenja ili elektrane) ili izravno iz okolnog zraka, kao i iz privremenog skladištenja i prijevoza uhvaćenih emisija CO₂.

(6) Ako je cilj potpore smanjenje ili izbjegavanje izravnih emisija, potpora ne smije samo istisnuti predmetne emisije iz jednog sektora u drugi, nego mora dovesti do ukupnog smanjenja ciljanih emisija; konkretno, kad je cilj potpore smanjenje emisija stakleničkih plinova, potpora ne smije samo istisnuti te emisije iz jednog sektora u drugi, nego mora dovesti do njihova ukupnog smanjenja.

(7) Potpore se ne dodjeljuju ako je jedini cilj ulaganja osigurati da se poduzetnici pridržavaju normi Unije koji su na snazi. Potpore kojima se poduzetnicima omogućuje usklađivanje s normama Unije koje su donesene, ali još nisu na snazi, mogu se dodijeliti na temelju ovog članka pod uvjetom da je ulaganje za koje se dodjeljuje potpora provedeno i dovršeno najmanje 18 mjeseci prije datuma stupanja na snagu predmetne norme.

(8) Prihvatljivi troškovi dodatni su troškovi ulaganja utvrđeni usporedbom troškova ulaganja s troškovima protučinjeničnog scenarija koji bi se odvio da nema potpore, kako slijedi:

- a) ako se protučinjenični scenarij sastoji od provedbe ulaganja koje je manje pogodno za okoliš i koje odgovara uobičajenoj poslovnoj praksi u predmetnom sektoru ili za predmetnu djelatnost, prihvatljivi troškovi sastoje se od razlike između troškova ulaganja za koje se dodjeljuje državna potpora i troškova ulaganja koje je manje pogodno za okoliš;
- b) ako se prema protučinjeničnom scenariju isto ulaganje provodi kasnije, prihvatljivi troškovi sastoje se od razlike između troškova ulaganja za koje se dodjeljuje državna potpora i neto sadašnje vrijednosti troškova kasnijeg ulaganja, diskontiranih do trenutka u kojem bi se provelo ulaganje kojem je dodijeljena potpora;
- c) ako se prema protučinjeničnom scenariju provodi održavanje postojećih postrojenja i opreme u pogonu, prihvatljivi troškovi sastoje se od razlike između troškova ulaganja za koje se dodjeljuje državna potpora i neto sadašnje vrijednosti ulaganja u održavanje, popravak i modernizaciju postojećih postrojenja i opreme, diskontiranih do trenutka u kojem bi se provelo ulaganje kojem je dodijeljena potpora;
- d) u slučaju opreme koja je predmet ugovorâ o najmu, prihvatljivi troškovi sastoje se od razlike u neto sadašnjoj vrijednosti između najma opreme za koju se dodjeljuje državna potpora i najma opreme koja je manje pogodna za okoliš koja bi se unajmljivala bez potpore; troškovi najma ne uključuju troškove povezane s upotrebom opreme ili postrojenja (troškovi goriva, osiguranje, održavanje, ostali potrošni materijal), bez obzira na to jesu li oni dio ugovora o najmu.

U svim situacijama gore navedenima u točkama od a) do d) ovog stavka, protučinjenični scenarij odgovara ulaganju s usporedivim izlaznim kapacitetom i vijekom trajanja koji je u skladu s normama Unije koje su već na snazi. Protučinjenični scenarij vjerodostojan je s obzirom na pravne zahtjeve, tržišne uvjete i poticaje koji proizlaze iz sustava Europske unije za trgovanje emisijama.

Ako se ulaganje za koje se dodjeljuje državna potpora sastoji od nadogradnje dodatne komponente na već postojeći objekt, za koji ne postoji protučinjenično ulaganje koje je manje pogodno za okoliš, prihvatljivi troškovi ukupni su troškovi ulaganja.

Ako se ulaganje za koje se dodjeljuje državna potpora sastoji od izgradnje namjenske infrastrukture iz zadnje rečenice članka 2. točke 130. Opće uredbe o skupnim izuzećima za vodik u smislu stavka 3.

ovog članka, otpadnu toplinu ili CO₂, koja je potrebna kako bi se omogućilo povećanje razine zaštite okoliša iz stavaka 4. i 5. ovog članka, prihvatljivi troškovi su ukupni troškovi ulaganja. Troškovi izgradnje ili nadogradnje postrojenja za skladištenje, uz iznimku postrojenja za skladištenje vodika iz obnovljivih izvora i vodika obuhvaćenih trećom rečenicom u stavku 3. ovog članka, nisu prihvatljivi. Troškovi koji nisu izravno povezani s postizanjem više razine zaštite okoliša nisu prihvatljivi.

(9) Intenzitet potpore ne premašuje 40% prihvatljivih troškova. Ako ulaganje, uz iznimku ulaganja koje se oslanja na upotrebu biomase, rezultira smanjenjem izravnih emisija stakleničkih plinova od 100%, intenzitet potpore može dosegnuti 50%.

(10) U slučaju ulaganja koja se odnose na hvatanje i skladištenje ugljika i/ili hvatanje i korištenje ugljika, intenzitet potpore ne premašuje 30% prihvatljivih troškova.

(11) Intenzitet potpore može se povećati za 10 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju srednjim poduzetnicima i za 20 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju malim poduzetnicima.

(12) Intenzitet potpore može se povećati za 15 postotnih bodova za ulaganja koja se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjavaju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora i za 5 postotnih bodova za ulaganja koja se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjavaju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora.

(13) Intenzitet potpore može dosegnuti 100 % troškova ulaganja ako se potpora dodjeljuje u konkurentnom natječajnom postupku koji, uz uvjete utvrđene u točki 102. Priloga I ovom Programu – *Definicije* u dijelu E) koji se odnosi na definicije iz Dijela šestog ovog Programa – *Potpore za zaštitu okoliša* ispunjava sve sljedeće uvjete:

- a) dodjela potpore temelji se na objektivnim, jasnim, transparentnim i nediskriminirajućim kriterijima prihvatljivosti i odabira, utvrđenima ex ante i objavljenima najmanje šest tjedana prije roka za podnošenje zahtjeva, kako bi se omogućilo učinkovito tržišno natjecanje;
- b) tijekom provedbe programa, u slučaju natječajnog postupka u kojem svi ponuditelji primaju potporu, oblik navedenog postupka ispravlja se kako bi se u kasnijim natječajnim postupcima ponovno uspostavilo učinkovito tržišno natjecanje, na primjer smanjenjem proračuna ili obujma;
- c) isključuju se ex post prilagodbe ishoda natječajnog postupka (kao što su naknadni pregovori o rezultatima postupka);
- d) najmanje 70 % ukupnih kriterija odabira koji se primjenjuju za rangiranje ponuda i, u konačnici, za dodjelu potpore u konkurentnom natječajnom postupku utvrđuju se u smislu potpore u odnosu na doprinos projekta okolišnim ciljevima mjere, na primjer zatražena potpora po jedinici razine zaštite okoliša koju treba pružiti.

(14) Kao alternativa stavcima od 8. do 13. ovog članka, iznos potpore ne premašuje razliku između troškova ulaganja izravno povezanih s postizanjem više razine zaštite okoliša i operativne dobiti ulaganja. Operativna dobit oduzima se od prihvatljivih troškova ex ante na temelju razumnih predviđanja i provjerava mehanizmom povrata sredstava ex post.

(15) Odstupajući od stavka 8., ovog članka, točaka od a) do d) te stavaka 13. i 14. ovog članka, prihvatljivi troškovi mogu se utvrditi bez utvrđivanja protučinjeničnog scenarija i u nedostatku konkurentnog natječajnog postupka. U tom slučaju prihvatljivi troškovi su troškovi ulaganja izravno povezani s postizanjem više razine zaštite okoliša, a primjenjivi intenziteti potpora i bonusi utvrđeni u stavcima od 9., 10. do 12. ovog članka smanjuju se za 50 %.

Članak 27.

(1) Potpore za ulaganje u projekte energetske učinkovitosti zgrada smatraju se spojivima s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora te se izuzimaju od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako ispunjavaju kriterije iz Dijela prvog ovog Programa, kao i ovog članka.

(2) Na temelju ovog članka za potporu su prihvatljiva ulaganja u poboljšanje energetske učinkovitosti zgrada.

(3) Potpore dodijeljene za poboljšanje energetske učinkovitosti zgrade mogu se kombinirati s potporama za bilo koju ili sve sljedeće mjere:

- a) ugradnju integrirane opreme na lokaciji za proizvodnju električne energije, grijanja ili hlađenja iz obnovljivih izvora energije, uključujući, ali ne ograničavajući se na fotonaponske ploče i dizalice topline;
- b) ugradnju opreme za skladištenje energije koju proizvode postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora na lokaciji. Oprema za skladištenje godišnje apsorbira najmanje 75% svoje energije iz izravno povezanog postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora;
- c) ulaganja u priključivanje na energetski učinkovit sustav centraliziranoga grijanja i/ili hlađenja te povezanu opremu;
- d) izgradnju i ugradnju infrastrukture za punjenje za korisnike zgrade i povezane infrastrukture, kao što je infrastruktura vodova, ako se parkirališta nalaze unutar zgrade ili neposredno uz zgradu;
- e) ugradnju opreme za digitalizaciju zgrade, osobito za povećanje njezine pripremljenosti za pametne tehnologije. Prihvatljiva ulaganja mogu obuhvaćati intervencije ograničene na pasivno interno ožičenje ili strukturirano kabliranje za podatkovne mreže i pomoćni dio širokopojasne infrastrukture na posjedu na kojem se zgrada nalazi, ali ne uključuju ožičenje ili kabliranje za podatkovne mreže izvan posjeda;
- f) ulaganja u zelene krovove i opremu za zadržavanje i upotrebu kišnice.

(4) Prihvatljivi troškovi su ukupni troškovi projekta energetske učinkovitosti, osim za zgrade iz stavka 3. ovog članka pri čemu će prihvatljivi troškovi biti ukupni troškovi projekta energetske učinkovitosti, kao i troškovi ulaganja za različite dijelove opreme s popisa iz stavka 3. ovog članka.

(5) Potpora se dodjeljuje u obliku donacije, vlasničkog kapitala, jamstva ili zajma fondu za energetska učinkovitost ili drugom financijskom posredniku koji će je u najvećoj mogućoj mjeri proslijediti krajnjim korisnicima koji su vlasnici zgrade ili najmoprimci, u obliku veće količine financiranja, nižih zahtjeva za dodatna jamstva, nižih jamstvenih premija ili nižih kamatnih stopa.

(6) Fond za energetska učinkovitost ili drugi financijski posrednik odobrava zajmove ili jamstva prihvatljivim projektima energetske učinkovitosti. Nominalna vrijednost zajma ili iznos obuhvaćen jamstvom ne premašuje 25 milijuna EUR po krajnjem korisniku i projektu, osim u slučaju kombiniranog ulaganja iz stavka 3. ovog članka u kojem ne premašuje 30 milijuna EUR. Jamstvo ne premašuje 80 % iznosa temeljnog zajma.

(7) Vlasnici građevine fondu za energetska učinkovitost ili drugom financijskom posredniku otplaćuju iznos koji odgovara najmanje nominalnoj vrijednosti zajma.

(8) Potporama za energetska učinkovitost potiče se dodatno ulaganje neovisnih privatnih ulagača kako su definirani u točki 41. Priloga I ovom Programu pod nazivom *Definicije*, dijelu C) koji se koristi za potrebe primjene Dijela četvrtog ovog Programa – *Potpore za pristup financiranju za MSP-ove* od najmanje 30% ukupnog financiranja dodijeljenog projektu energetske učinkovitosti. Ako potporu

omogućuje fond za energetska učinkovitost, poticanje privatnog ulaganja može se provoditi na razini fonda za energetska učinkovitost i/ili na razini projekata energetske učinkovitosti radi dostizanja ukupnog iznosa od najmanje 30 % ukupnog financiranja dodijeljenog projektu energetske učinkovitosti.

(9) Republika Hrvatska može osnovati fondove za energetska učinkovitost i/ili mogu upotrebiti financijske posrednike pri pružanju potpore za energetska učinkovitost. Tada moraju biti ispunjeni sljedeći uvjeti:

- a) upravitelji financijskih posrednika te upravitelji fonda za energetska učinkovitost biraju se u otvorenom, transparentnom i nediskriminirajućem natječaju, u skladu s primjenjivim pravom Unije i nacionalnim pravom. Posebno, nema diskriminacije na temelju njihova mjesta poslovnog nastana ili registracije u određenoj državi članici. Od financijskih posrednika i upravitelja fonda za energetska učinkovitost može se zahtijevati ispunjavanje prethodno utvrđenih kriterija koji su objektivno opravdani prirodom ulaganja;
- b) neovisni privatni ulagači biraju se u otvorenom, transparentnom i nediskriminirajućem natječaju u skladu s primjenjivim pravom Unije i nacionalnim pravom, usmjerenom ka uspostavljanju odgovarajućih dogovora o podjeli rizika i nagrade, pri čemu se, za sva ulaganja osim jamstava, prednost daje asimetričnoj podjeli dobiti pred zaštitom od gubitaka. Ako privatni ulagači nisu izabrani u tom natječaju, pravednu stopu povrata privatnim ulagačima utvrđuje neovisni stručnjak izabran u otvorenom, transparentnom i nediskriminirajućem natječaju;
- c) u slučaju asimetrične podjele gubitaka između javnih i privatnih ulagača prvi gubitak koji snosi javni ulagač ograničava se na 25 % njegova ukupnog ulaganja;
- d) u slučaju jamstava, jamstvena stopa ograničava se na 80 %, a ukupni gubitci koje snosi Republika Hrvatska kao država članica na 25 % temeljnog portfelja obuhvaćenog jamstvom. Besplatno se mogu pružiti samo jamstva kojima se pokrivaju očekivani gubitci temeljnog portfelja obuhvaćenog jamstvom. Ako je jamstvom obuhvaćeno pokrivanje neočekivanih gubitaka, financijski posrednik za dio jamstva koji pokriva neočekivane gubitke plaća jamstvenu premiju u skladu s tržišnim uvjetima;
- e) ulagačima je dopušteno da budu zastupljeni u upravljačkim tijelima fonda za energetska učinkovitost ili financijskom posredniku, poput nadzornog odbora ili savjetodavne skupštine;
- f) fond za energetska učinkovitost ili financijski posrednik osniva se u skladu s primjenjivim zakonodavstvom, a Republika Hrvatska kao država članica osigurava postupak dubinske analize kako bi se utvrdilo da će se primijeniti tržišno razumna strategija ulaganja za potrebe provedbe mjere potpore za energetska učinkovitost.

(10) Financijskim posrednicima, uključujući fondove za energetska učinkovitost, upravlja se na tržišnoj osnovi i njima se osigurava donošenje odluka o financiranju usmjerenih na stjecanje dobiti. Smatra se da je prethodni uvjet ispunjen ako financijski posrednik i, ovisno o slučaju, upravitelj fonda za energetska učinkovitost, ispunjuju sljedeće uvjete:

- a) imaju zakonsku ili ugovornu obvezu djelovati s pažnjom profesionalnog upravitelja u dobroj vjeri i izbjegavajući sukob interesa; primjenjuju se najbolja praksa i regulatorni nadzor;
- b) njihova naknada u skladu je s tržišnom praksom. Taj se uvjet smatra ispunjenim ako je upravitelj izabran u otvorenom, transparentnom i nediskriminirajućem natječaju, na temelju objektivnih kriterija povezanih s iskustvom, stručnošću te operativnim i financijskim sposobnostima;
- c) primaju naknadu koja je povezana s rezultatima ili sudjeluje u rizicima ulaganja su-ulaganjem vlastitih sredstava kako bi se osiguralo da se njihovi interesi trajno poklapaju s interesima javnog ulagača;
- d) utvrđuju strategiju, kriterije i predloženi vremenski raspored ulaganja u projekte energetske učinkovitosti, pri čemu uspostavljaju financijsku održivost ex ante i očekivani učinak na energetska učinkovitost;

- e) postoji jasna i ostvariva izlazna strategija za javna sredstva uložena u fond za energetske učinkovitost ili dodijeljena financijskom posredniku, čime se tržištu omogućuje financiranje projekata energetske učinkovitosti kada je tržište na to spremno.

(11) Poboľšanja energetske učinkovitosti kojima se osigurava da korisnik poštuje norme Unije koje su već donesene ne izuzimaju se od obveze prijave na temelju ovog članka.

(12) Potpore se na temelju ovog članka ne dodjeljuju za ulaganja koja se provode radi usklađivanja s normama Unije koje su donesene i koje su na snazi.

(13) Potpore se na temelju ovog članka mogu dodijeliti za ulaganja koja se provode radi usklađivanja s normama Unije koje su donesene, ali još nisu na snazi. Ako su relevantne norme Unije minimalne norme u pogledu energetske svojstava, potpore se moraju dodijeliti prije nego što norme postanu obvezne za predmetnog poduzetnika. U tom slučaju Republika Hrvatska mora osigurati da korisnici dostave detaljan plan i vremenski raspored obnove iz kojeg je vidljivo da je obnova za koju je dodijeljena potpora dostatna barem za osiguravanje usklađenosti s minimalnim normama u pogledu energetske svojstava. Ako se relevantne norme Unije razlikuju od minimalnih normi u pogledu energetske svojstava, ulaganje se mora provesti i dovršiti najmanje 18 mjeseci prije nego što norma Unije stupa na snagu.

(14) Potpore se mogu dodijeliti i za poboljšanje energetske učinkovitosti opreme za grijanje ili hlađenje unutar zgrade.

(15) Potpore za ugradnju energetske opreme na fosilna goriva, uključujući prirodni plin, na temelju ovog članka ne izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora.

(16) Republika Hrvatska kao država članica može provedbu mjere potpore ustupiti HBOR-u kao zaduženom subjektu.

Potpore za ulaganje u mjere energetske učinkovitosti zgrada

Članak 27.a

(1) Potpore za ulaganje u mjere energetske učinkovitosti zgrada smatraju se spojivima s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora te se izuzimaju od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora, ako ispunjavaju kriterije iz Dijela prvog ovog Programa, kao i iz ovog članka.

(2) Potpore se na temelju ovog članka ne dodjeljuju za ulaganja koja se provode radi usklađivanja s normama Unije koje su donesene i koje su na snazi.

(3) Potpore se na temelju ovog članka mogu dodijeliti za ulaganja koja se provode radi usklađivanja s normama Unije koje su donesene, ali koje još nisu na snazi. Ako su relevantne norme Unije minimalne norme u pogledu energetske svojstava, potpore se moraju dodijeliti prije nego što norme postanu obvezne za predmetnog poduzetnika. U tom slučaju korisnici su obvezni dostaviti detaljan plan i vremenski raspored obnove iz kojeg je vidljivo da je obnova za koju je dodijeljena potpora dostatna barem za osiguravanje usklađenosti s minimalnim normama u pogledu energetske svojstava. Ako se relevantne norme Unije razlikuju od minimalnih normi u pogledu energetske svojstava, ulaganje se mora provesti i dovršiti najmanje 18 mjeseci prije nego što norma Unije stupa na snagu.

(4) Ovaj članak ne primjenjuje se na potpore za kogeneraciju ni potpore za centralizirano grijanje i/ili hlađenje.

(5) Prihvatljivi troškovi su ukupni troškovi ulaganja. Troškovi koji nisu izravno povezani s postizanjem više razine energetske učinkovitosti u zgradi nisu prihvatljivi.

(6) Potporama se potiče poboljšanje energetske svojstava zgrade izmjerenih u primarnoj energiji od najmanje: i. 20 % u usporedbi sa stanjem prije ulaganja u slučaju obnove postojećih zgrada, ili ii. 10 % u usporedbi sa stanjem prije ulaganja u slučaju mjera obnove koje se odnose na ugradnju ili zamjenu samo jedne vrste dijelova zgrade kako su definirani u članku 2. stavku 9. Direktive 2010/31/EU¹⁴ i da takve ciljane mjere obnove ne predstavljaju više od 30 % dijela proračuna programa namijenjenog provedbi mjera energetske učinkovitosti, ili iii. 10 % u usporedbi s pragom utvrđenim za zahtjeve za zgrade gotovo nulte energije u nacionalnim mjerama za provedbu Direktive 2010/31/EU u slučaju novih zgrada. Početna potražnja za primarnom energijom i procijenjeno poboljšanje utvrđuju se u odnosu na energetske certifikat definiran u članku 2. stavku 12. Direktive 2010/31/EU.

(7) Potpora za ulaganje u poboljšanje energetske učinkovitosti zgrade može se kombinirati s potporom za bilo koje ili sve od sljedećih mjera:

(a) ugradnju integrirane opreme na lokaciji za proizvodnju električne energije, grijanja ili hlađenja iz obnovljivih izvora energije, uključujući, ali ne ograničavajući se na fotonaponske ploče i dizalice topline;

(b) ugradnju opreme za skladištenje energije koju proizvode postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora na lokaciji. Oprema za skladištenje godišnje apsorbira najmanje 75 % svoje energije iz izravno povezanog postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora;

(c) priključivanje na energetske učinkovite sustave centraliziranoga grijanja i/ili hlađenja te povezanu opremu;

(d) izgradnju i ugradnju infrastrukture za punjenje za korisnike zgrade i povezane infrastrukture, kao što je infrastruktura vodova, ako se parkirališta nalaze unutar zgrade ili u neposrednoj blizini zgrade;

(e) ugradnju opreme za digitalizaciju zgrade, osobito za povećanje njezine pripremljenosti za pametne tehnologije, uključujući pasivno unutarnje ožičenje ili strukturirano kabliranje za podatkovne mreže i pomoćni dio širokopojasne infrastrukture na posjedu na kojem se zgrada nalazi, ali isključujući ožičenje ili kabliranje za podatkovne mreže izvan posjeda;

(f) ulaganja u zelene krovove i opremu za zadržavanje i upotrebu kišnice.

U slučaju nekog od tih kombiniranih radova iz točaka od (a) do (f), cjelokupni trošak ulaganja u različita postrojenja i opremu predstavlja prihvatljive troškove. Troškovi koji nisu izravno povezani s postizanjem više razine energetske ili ekološke učinkovitosti nisu prihvatljivi.

(8) Potpora se može dodijeliti vlasnicima zgrade ili najmoćnijima, ovisno o tome tko naručuje mjere energetske učinkovitosti.

(9) Potpore se mogu dodijeliti i za poboljšanje energetske učinkovitosti opreme za grijanje ili hlađenje u zgradi.

(10) Potpore za ugradnju energetske opreme na fosilna goriva, uključujući prirodni plin, na temelju ovog članka ne izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora.

(11) Intenzitet potpore ne premašuje 30 % prihvatljivih troškova.

(12) Odstupajući od stavka 11. ovog članka, ako se ulaganje sastoji od ugradnje ili zamjene samo jedne vrste dijelova zgrade kako su definirani u članku 2. stavku 9. Direktive 2010/31/EU, intenzitet potpore ne premašuje 25 %.

(13) Odstupajući od stavaka 11. i 12. ovog članka, ako se potpore za ulaganja u zgrade koja se provode radi usklađivanja s minimalnim normama u pogledu energetske svojstava koje ispunjavaju uvjete za norme Unije dodjeljuju manje od 18 mjeseci prije stupanja na snagu normi Unije, intenzitet potpore ne smije premašiti 15 % prihvatljivih troškova ako se ulaganje sastoji od ugradnje ili zamjene samo jedne

¹⁴ Direktiva 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetske učinkovitosti zgrada (SL L 153, 19.05.2010., dalje: Direktiva 2010/31/EU)

vrste dijelova zgrade kako su definirani u članku 2. stavku 9. Direktive 2010/31/EU i 20 % u svim ostalim slučajevima.

(14) Intenzitet potpore može se povećati za 20 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju malim poduzetnicima i za 10 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju srednjim poduzetnicima.

(15) Intenzitet potpore može se povećati za 15 postotnih bodova za ulaganja u potpomognutim područjima koja ispunjavaju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora i za 5 postotnih bodova za ulaganja u potpomognutim područjima koja ispunjavaju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora.

(16) Intenzitet potpore može se povećati za 15 postotnih bodova u slučaju potpora koje se dodjeljuju za poboljšanje energetske učinkovitosti postojećih zgrada ako se potporama potiče poboljšanje energetske učinkovitosti zgrade izmjereno u primarnoj energiji od najmanje 40 % u usporedbi sa stanjem prije ulaganja. To povećanje intenziteta potpore ne primjenjuje se ako se ulaganjem ne poboljšavaju energetska svojstva zgrade iznad razine određene minimalnim normama energetskih svojstava koje ispunjavaju uvjete za norme Unije i koje stupaju na snagu u roku kraćem od 18 mjeseci od trenutka provedbe i dovršetka ulaganja.

Potpore za ulaganje u promicanje energije iz obnovljivih izvora, obnovljivog vodika i visokoučinkovite kogeneracije

Članak 28.

(1) Potpore za ulaganje u promicanje energije iz obnovljivih izvora, vodika iz obnovljivih izvora i visokoučinkovite kogeneracije, uz iznimku električne energije proizvedene iz vodika iz obnovljivih izvora, smatraju se spojivima s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora te se izuzimaju od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako ispunjavaju kriterije iz Dijela prvog ovog Programa, kao i ovog članka.

(2) Potpore za ulaganje u projekte skladištenja električne energije na temelju ovog članka izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora samo u mjeri u kojoj se dodjeljuju za kombinirane projekte obnovljivih izvora energije i skladištenja (iza brojila), ako su oba elementa komponente jedinstvenog ulaganja ili ako je skladištenje povezano s postojećim postrojenjem za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora. Komponenta skladištenja godišnje apsorbira najmanje 75 % svoje energije iz izravno povezane opreme za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora. Sve komponente ulaganja (proizvodnja i skladištenje) smatraju se jedinstvenim integriranim projektom za provjeru usklađenosti s pragovima utvrđenima u članku 3. ovog Programa. Ista se pravila primjenjuju na skladištenje topline izravno povezano s postrojenjem za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora.

(3) Potpore za ulaganje u proizvodnju i skladištenje biogoriva, tekućih biogoriva, bioplina (uključujući biometan) i goriva iz biomase izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora samo ako su potpomognuta goriva u skladu s kriterijima održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova iz Direktive (EU) 2018/2001 i njezinih provedbenih ili delegiranih akata i ako se proizvode od sirovina navedenih u Prilogu IX. toj direktivi. Komponenta skladištenja godišnje dobiva najmanje 75 % svojeg sadržaja goriva iz izravno povezanih postrojenja za proizvodnju biogoriva, tekućih biogoriva, bioplina (uključujući biometan) i goriva iz biomase. Sve komponente ulaganja (proizvodnja i skladištenje) smatraju se jedinstvenim integriranim projektom za provjeru usklađenosti s pragovima utvrđenima u članku 3. ovog Programa.

(4) Potpore za ulaganje u proizvodnju vodika izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora samo za postrojenja koja proizvode isključivo vodik iz obnovljivih izvora. Za projekte vodika iz obnovljivih izvora koji se sastoje od elektrolizatora i jedne ili više jedinica za proizvodnju obnovljive

energije iza jedne točke spajanja na mrežu, kapacitet elektrolizatora ne premašuje kombinirani kapacitet jedinica za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora. Potpore za ulaganje mogu obuhvaćati namjensku infrastrukturu za prijenos ili distribuciju vodika iz obnovljivih izvora, kao i skladišne objekte za vodik iz obnovljivih izvora.

(5) Potpore za ulaganje u visokoučinkovite kogeneracijske jedinice izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora samo u mjeri u kojoj osiguravaju ukupnu uštedu primarne energije u usporedbi s odvojenom proizvodnjom toplinske i električne energije kako je predviđeno Direktivom 2012/27/EU ili bilo kojim naknadnim zakonodavstvom koje u cijelosti ili djelomično zamjenjuje ovaj akt. Potpore za ulaganje u projekte skladištenja električne energije i toplinske energije izravno povezane s visokoučinkovitom kogeneracijom na temelju obnovljivih izvora izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora pod uvjetima utvrđenima u stavku 2. ovog članka.

(6) Potpore za ulaganje u visokoučinkovitu kogeneraciju izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora samo ako nisu namijenjene kogeneracijskim postrojenjima na fosilna goriva, uz iznimku prirodnog plina ako je osigurana usklađenost s klimatskim ciljevima za 2030. i 2050 u skladu s odjeljkom 4.30. Priloga 1. Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2021/2139¹⁵.

(7) Potpore za ulaganje dodjeljuju se u odnosu na novougrađene ili obnovljene kapacitete. Iznos potpore ne ovisi o outputu.

(8) Prihvatljivi troškovi su ukupni troškovi ulaganja.

(9) Intenzitet potpore ne premašuje:

- a) 45 % prihvatljivih troškova za ulaganja u proizvodnju obnovljivih izvora energije, uključujući dizalice topline u skladu s Prilogom VII. Direktivi 2018/2001, obnovljivi vodik i visokoučinkovitu kogeneraciju na temelju obnovljivih izvora energije;
- b) 30 % prihvatljivih troškova za sva ostala ulaganja obuhvaćena ovim članakom.

(10) Intenzitet potpore može se povećati za 20 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju malim poduzetnicima i za 10 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju srednjim poduzetnicima.

(11) Intenzitet potpore može dosegnuti 100 % prihvatljivih troškova ako se potpora dodjeljuje u konkurentnom natječajnom postupku koji, uz uvjete utvrđene u točki 102. Priloga I ovom Program – *Definicije* u dijelu E) koji se odnosi na definicije iz Dijela šestog ovog Programa – *Potpore za zaštitu okoliša*, ispunjava sve sljedeće uvjete:

- a) dodjela potpore temelji se na jasnim, transparentnim i nediskriminirajućim kriterijima prihvatljivosti i odabira, utvrđenima ex ante i objavljenima najmanje šest tjedana prije isteka roka za podnošenje prijave, kako bi se omogućilo učinkovito tržišno natjecanje;
- b) tijekom provedbe programa, u slučaju natječajnog postupka u kojem svi ponuditelji primaju potporu, oblik navedenog postupka ispravlja se kako bi se u kasnijim natječajnim postupcima ponovno uspostavilo učinkovito tržišno natjecanje, na primjer smanjenjem proračuna ili obujma;
- c) isključuju se ex post prilagodbe ishoda natječajnog postupka (kao što su naknadni pregovori o rezultatima postupka ili određivanje omjera);
- d) najmanje 70 % ukupnih kriterija za odabir koji se upotrebljavaju za rangiranje ponuda i, u konačnici, za dodjelu potpore u konkurentnom natječajnom postupku utvrđuju se kao potpore po jedinici energetske kapaciteta iz obnovljivih izvora ili visokoučinkovite kogeneracije.

¹⁵ Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/2139 od 4. lipnja 2021. o dopuni Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem kriterija tehničke provjere na temelju kojih se određuje pod kojim se uvjetima smatra da ekonomska djelatnost znatno doprinosi ublažavanju klimatskih promjena ili prilagodbi klimatskim promjenama i nanosi li ta ekonomska djelatnost bitnu štetu kojem drugom okolišnom cilju (SL L 442, 9.12.2021, str. 1.).

Članak 29.

(1) Potpore za ulaganje u infrastrukturu za punjenje ili opskrbu gorivom spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako ispunjavaju kriterije iz Dijela prvog ovog Programa, kao i ovog članka.

(2) Ovaj članak obuhvaća samo potpore koje se dodjeljuju za infrastrukture za punjenje ili opskrbu gorivom kojima se vozila, mobilna terminalna oprema ili mobilna oprema za zemaljske usluge opskrbljuju električnom energijom ili vodikom. Za infrastrukturu za opskrbu vodikom kojoj je dodijeljena potpora, Republika Hrvatska od korisnika ishodi obvezu da će najkasnije do 31. prosinca 2035. infrastrukturu za opskrbu isključivo opskrbljivati vodikom iz obnovljivih izvora. Ovaj se članak ne primjenjuje na potpore za ulaganja koja se odnose na infrastrukturu za punjenje i opskrbu gorivom u lukama.

(3) Prihvatljivi troškovi su troškovi izgradnje, ugradnje, nadogradnje ili proširenja infrastrukture za punjenje ili opskrbu gorivom. Ti troškovi mogu uključivati troškove same infrastrukture za punjenje ili opskrbu gorivom i povezane tehničke opreme, troškove ugradnje ili nadogradnje električnih ili drugih komponenti, uključujući električne kabele i strujne transformatore za povezivanje infrastrukture za punjenje ili opskrbu na mrežu ili na lokalnu jedinicu za proizvodnju ili skladištenje električne energije ili vodika, kao i troškove građevinskih radova, adaptacije zemljišta ili cesta, troškove ugradnje i troškove za ishođenje povezanih dozvola.

Prihvatljivi troškovi mogu obuhvaćati i troškove ulaganja u proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora ili vodika iz obnovljivih izvora na lokaciji i troškove ulaganja u jedinice za skladištenje električne energije iz obnovljivih izvora ili vodika iz obnovljivih izvora. Nominalni proizvodni kapacitet postrojenja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora ili vodika iz obnovljivih izvora na lokaciji ne premašuje najveću nazivnu snagu ili kapacitet opskrbe gorivom infrastrukture za punjenje ili opskrbu gorivom na koju je priključeno.

(4) Potpore na temelju ovog članka dodjeljuju se u konkurentnom natječajnom postupku koji, uz uvjete utvrđene u točki 102. Priloga I ovom Program – *Definicije* u dijelu E) koji se odnosi na definicije iz Dijela šestog ovog Programa – *Potpore za zaštitu okoliša*, ispunjava sve sljedeće uvjete:

- a) dodjela potpore temelji se na objektivnim, jasnim, transparentnim i nediskriminirajućim kriterijima prihvatljivosti i odabira, utvrđenima ex ante i objavljenima najmanje šest tjedana prije roka za podnošenje zahtjeva, kako bi se omogućilo učinkovito tržišno natjecanje;
- b) tijekom provedbe programa, u slučaju natječajnog postupka u kojem svi ponuditelji primaju potporu, oblik navedenog postupka ispravlja se kako bi se u kasnijim natječajnim postupcima ponovno uspostavilo učinkovito tržišno natjecanje, na primjer smanjenjem proračuna ili obujma;
- c) isključuju se ex post prilagodbe ishoda natječajnog postupka (kao što su naknadni pregovori o rezultatima postupka);
- d) najmanje 70 % ukupnih kriterija odabira koji se primjenjuju za rangiranje ponuda i, u konačnici, za dodjelu potpore u konkurentnom natječajnom postupku utvrđuju se u smislu potpore u odnosu na doprinos projekta okolišnim ciljevima mjere, na primjer zatražena potpora po mjestu za punjenje ili opskrbu gorivom.

(5) Ako se potpore dodjeljuju u konkurentnom natječajnom postupku koji je u skladu s uvjetima iz stavka 4. ovog članka, intenzitet potpore može dosegnuti do 100 % prihvatljivih troškova.

(6) Odstupajući od stavka 4. ovog članka, potpora se može dodijeliti bez konkurentnog natječajnog postupka ako se dodjeljuje na temelju programa potpora. U tom slučaju intenzitet potpore ne premašuje 20 % prihvatljivih troškova. Intenzitet potpore može biti povećan za 20 postotnih bodova za srednje

poduzetnike i 30 postotnih bodova za male poduzetnike. Intenzitet potpore može se povećati i za 15 postotnih bodova za ulaganja u potpomognutim područjima utvrđenima u odobrenoj karti regionalnih potpora koja je na snazi u trenutku dodjele potpore u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (a) Ugovora ili za pet postotnih bodova za ulaganja u potpomognutim područjima utvrđenima u odobrenoj karti regionalnih potpora koja je na snazi u trenutku dodjele potpore u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (c) Ugovora.

(7) Potpora koja se dodjeljuje bilo kojem poduzetniku ne smije premašiti 40 % ukupnog proračuna predmetnog programa.

(8) Ako je infrastruktura za punjenje ili opskrbu gorivom otvorena za pristup korisnicima koji nisu korisnici potpore, potpora se dodjeljuje samo za izgradnju, ugradnju, nadogradnju ili proširenje javno dostupne infrastrukture za punjenje ili opskrbu gorivom kojom se korisnicima osigurava nediskriminirajući pristup, među ostalim u pogledu tarifa, autentifikacije i načina plaćanja te drugih uvjeta korištenja. Naknade za korištenje infrastrukture za punjenje ili opskrbu gorivom koje se naplaćuju korisnicima koji nisu korisnici potpore odgovaraju tržišnim cijenama.

(9) Operatori infrastrukture za punjenje ili opskrbu gorivom koji nude ili dopuštaju plaćanja na temelju ugovora za svoju infrastrukturu ne smiju diskriminirati pružatelje usluga mobilnosti, na primjer primjenom uvjeta povlaštenog pristupa ili diferencijacijom cijena bez objektivnog opravdanja.

(10) Potreba za potporom za ulaganje u infrastrukturu za punjenje ili opskrbu gorivom iste kategorije kao ona za koju će se pružati potpora (na primjer, za infrastrukturu za punjenje: uobičajena ili velika snaga) utvrđuje se ex ante otvorenim javnim savjetovanjem ili neovisnom studijom tržišta koji u trenutku stupanja na snagu mjere potpore nisu stariji od jedne godine. Konkretno, utvrđuje se je li vjerojatno da se takva ulaganja neće provoditi pod komercijalnim uvjetima u roku od 3 godine od stupanja na snagu mjere potpore. Obveza provedbe ex ante otvorenog javnog savjetovanja ili neovisne studije tržišta utvrđena u prvom podstavku ne primjenjuje se na potpore za izgradnju, ugradnju, nadogradnju ili proširenje infrastrukture za punjenje ili opskrbu gorivom koja nije dostupna javnosti.

(11) Odstupajući od stavka 10., pretpostavlja se da je potrebna potpora za infrastrukturu za punjenje ili opskrbu gorivom za cestovna vozila u područjima u kojima vozila koja pokreće isključivo električna energija (za infrastrukturu za punjenje) ili u kojima vozila koja barem djelomično pokreće vodik (za infrastrukturu za opskrbu gorivom) čine manje od 2% ukupnog broja vozila iste kategorije registriranih u Republici Hrvatskoj kao predmetnoj državi članici. Za potrebe ovog stavka smatra se da osobni automobili i laka gospodarska vozila spadaju u istu kategoriju vozila.

(12) Sve koncesije ili druga odobrenja trećim stranama za upravljanje prihvaćenom infrastrukturom za punjenje ili opskrbu gorivom dodjeljuju se na konkurentnoj, transparentnoj i nediskriminirajućoj osnovi uzimajući u obzir važeće propise o nabavi.

(13) Ako se potpora dodjeljuje za uvođenje nove infrastrukture za punjenje koja omogućuje prijenos električne energije izlazne snage od 22 kW ili manje, infrastruktura mora biti u stanju podržavati funkcionalnosti pametnog punjenja.

Potpore za ulaganje u nabavu čistih vozila ili vozila s nultim emisijama i prilagodbu vozila

Članak 30.

(1) Potpore za ulaganje u nabavu čistih vozila ili vozila s nultim emisijama za cestovni promet, željeznički promet, promet unutarnjim plovnim putovima i pomorski promet te ulaganje u prilagodbu vozila, osim zrakoplova, koja vozilima omogućuje da se kvalificiraju kao čista vozila i vozila s nultim

emisijama spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ao ispunjavaju kriterije iz Dijela prvog ovog Programa, kao i ovog članka.

(2) Potpore se dodjeljuju za kupnju ili najam, u trajanju od najmanje 12 mjeseci, čistih vozila koja barem djelomično pokreće električna energija ili vodik ili vozila s nultim emisijama te za prilagodbu vozila koja vozilima omogućuje da se kvalificiraju kao čista vozila ili vozila s nultim emisijama.

(3) Prihvatljivi troškovi su sljedeći:

- a) za ulaganja koja se sastoje od kupnje čistih vozila ili vozila s nultim emisijama prihvatljivi su dodatni troškovi kupnje čistog vozila ili vozila s nultim emisijama. Oni se izračunavaju kao razlika između troškova ulaganja u kupnju čistog vozila ili vozila s nultim emisijama i troškova ulaganja u kupnju vozila iste kategorije koje je u skladu s primjenjivim normama Unije koje su već na snazi i koje bi bilo nabavljeno bez potpore;
- b) za ulaganja koja se sastoje od najma čistih vozila ili vozila s nultim emisijama prihvatljivi su dodatni troškovi najma čistog vozila ili vozila s nultim emisijama. Oni se izračunavaju kao razlika između neto sadašnje vrijednosti najma čistog vozila ili vozila s nultim emisijama i neto sadašnje vrijednosti najma vozila iste kategorije koje je u skladu s primjenjivim normama Unije koje su već na snazi i koje bi bilo unajmljeno bez potpore. Za potrebe utvrđivanja prihvatljivih troškova, operativni troškovi povezani s radom vozila, uključujući troškove energije, osiguranja i održavanja, ne uzimaju se u obzir, bez obzira na to jesu li uključeni u ugovor o najmu;
- c) za ulaganja koja se sastoje od prilagodbe vozila koja vozilima omogućuje da se kvalificiraju kao čista vozila ili vozila s nultim emisijama prihvatljivi su troškovi ulaganja u prilagodbu.

(4) Potpore na temelju ovog članka dodjeljuju se u konkurentnom natječajnom postupku koji, uz uvjete utvrđene u točki 102. Privitka I ovom Program – *Definicije* u dijelu E) koji se odnosi na definicije iz Dijela šestog ovog Programa – *Potpore za zaštitu okoliša*, ispunjava sve sljedeće uvjete:

- a) dodjela potpore temelji se na objektivnim, jasnim, transparentnim i nediskriminirajućim kriterijima prihvatljivosti i odabira, utvrđenima ex ante i objavljenima najmanje šest tjedana prije roka za podnošenje zahtjeva, kako bi se omogućilo učinkovito tržišno natjecanje;
- b) tijekom provedbe programa, u slučaju natječajnog postupka u kojem svi ponuditelji primaju potporu, oblik navedenog postupka ispravlja se kako bi se u kasnijim natječajnim postupcima ponovno uspostavilo učinkovito tržišno natjecanje, na primjer smanjenjem proračuna ili obujma;
- c) isključuju se ex post prilagodbe ishoda natječajnog postupka (kao što su naknadni pregovori o rezultatima postupka);
- d) najmanje 70 % ukupnih kriterija odabira koji se primjenjuju za rangiranje ponuda i, u konačnici, za dodjelu potpore u konkurentnom natječajnom postupku utvrđuju se u smislu potpore u odnosu na doprinos projekta okolišnim ciljevima mjere, na primjer zatražena potpora po čistom vozilu ili vozilu s nultim emisijama.

(5) Ako se potpore dodjeljuju u konkurentnom natječajnom postupku koji je u skladu s uvjetima iz stavka 4. ovog članka, intenzitet potpore ne premašuje:

- a) 100 % prihvatljivih troškova kupnje ili najma vozila s nultim emisijama ili prilagodbe vozila koja vozilima omogućuje da se kvalificiraju kao vozila s nultim emisijama;
- b) 60 % prihvatljivih troškova kupnje ili najma čistih vozila ili prilagodbe koja vozilima omogućuje da se kvalificiraju kao čista vozila.

(6) Odstupajući od stavka 4. ovog članka, potpore se mogu dodijeliti izvan konkurentnog natječajnog postupka ako se dodjeljuju na temelju programa potpora. U tim slučajevima intenzitet potpore ne premašuje 20 % prihvatljivih troškova. Intenzitet potpore može se povećati za 10 postotnih bodova za

vozila s nultim emisijama te za 20 postotnih bodova za srednje poduzetnike ili za 30 postotnih bodova za male poduzetnike.

(7) Odstupajući od stavka 4. ovog članka, potpore se mogu dodijeliti izvan konkurentnog natječajnog postupka ako se dodjeljuju poduzetnicima kojima je dodijeljen ugovor o javnim uslugama za pružanje usluga javnog prijevoza putnika kopnom, željeznicom ili vodom na temelju otvorenog, transparentnog i nediskriminirajućeg javnog natječaja samo za nabavu čistih vozila ili vozila s nultim emisijama koja se upotrebljavaju za pružanje usluga javnog prijevoza putnika koje podliježu ugovoru o javnim uslugama. U tom slučaju intenzitet potpore ne premašuje 40% prihvatljivih troškova. Intenzitet potpore može se povećati za 10 postotnih bodova za vozila s nultim emisijama.

Potpore za ulaganje u mjere energetske učinkovitosti, osim za zgrade

Članak 31.

(1) Potpore za ulaganje kojima se poduzetnicima omogućuje poboljšanje energetske učinkovitosti osim za zgrade spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako ispunjavaju kriterije iz Dijela prvog ovog Programa, kao i ovog članka.

(2) Potpore se na temelju ovog članka ne dodjeljuju za ulaganja koja se provode radi usklađivanja s normama Unije koje su donesene i koje su na snazi. Potpore se na temelju ovog članka dodjeljuju za ulaganja koja se poduzimaju radi usklađivanja s normama Unije koje su donesene, ali još nisu na snazi pod uvjetom da se ulaganje provede i dovrši najmanje 18 mjeseci prije nego što norme stupe na snagu.

(3) Ovaj članak ne primjenjuje se na potpore za kogeneraciju ni potpore za centralizirano grijanje i/ili hlađenje.

(4) Potpore za ugradnju energetske opreme na fosilna goriva, uključujući prirodni plin, ne izuzimaju se na temelju ovog članka od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora.

(5) Prihvatljivi troškovi su dodatni troškovi ulaganja neophodni za postizanje više razine energetske učinkovitosti. Oni se utvrđuju na temelju usporedbe troškova ulaganja s troškovima protučinjeničnog scenarija do kojeg bi došlo u nedostatku potpore kako slijedi:

- a) ako se protučinjenični scenarij sastoji od provedbe manje energetski učinkovitog ulaganja koje odgovara uobičajenoj poslovnoj praksi u predmetnom sektoru ili za predmetnu djelatnost, prihvatljivi troškovi sastoje se od razlike između troškova ulaganja za koje se dodjeljuje državna potpora i troškova manje energetski učinkovitog ulaganja;
- b) ako se prema protučinjeničnom scenariju isto ulaganje provodi kasnije, prihvatljivi troškovi sastoje se od razlike između troškova ulaganja za koje se dodjeljuje državna potpora i neto sadašnje vrijednosti troškova kasnijeg ulaganja, diskontiranih do trenutka u kojem bi se provelo ulaganje kojem je dodijeljena potpora;
- c) ako se prema protučinjeničnom scenariju provodi održavanje postojećih postrojenja i opreme u pogonu, prihvatljivi troškovi sastoje se od razlike između troškova ulaganja za koje se dodjeljuje državna potpora i neto sadašnje vrijednosti ulaganja u održavanje, popravak i modernizaciju postojećih postrojenja i opreme, diskontiranih do trenutka u kojem bi se provelo ulaganje kojem je dodijeljena potpora;
- d) u slučaju opreme koja je predmet ugovora o najmu, prihvatljivi troškovi sastoje se od razlike u neto sadašnjoj vrijednosti između najma opreme za koju se dodjeljuje državna potpora i najma manje energetski učinkovite opreme koja bi se unajmljivala u nedostatku potpore; troškovi najma ne uključuju troškove povezane s radom opreme ili postrojenja (troškovi

goriva, osiguranje, održavanje, ostali potrošni materijal), bez obzira na to jesu li oni dio ugovora o najmu.

U svim situacijama navedenima u prvom podstavku, protučinjenični scenarij odgovara ulaganju s usporedivim izlaznim kapacitetom i vijekom trajanja koji je u skladu s normama Unije koje su već na snazi. Protučinjenični scenarij vjerodostojan je s obzirom na pravne zahtjeve, tržišne uvjete i poticaje koji proizlaze iz sustava Europske unije za trgovanje emisijama.

Ako se ulaganje sastoji od jasno prepoznatljivog ulaganja usmjerenog isključivo na poboljšanje energetske učinkovitosti za koju ne postoji manje energetski učinkovito protučinjenično ulaganje, prihvatljivi su troškovi ukupni troškovi ulaganja.

Troškovi koji nisu izravno povezani s postizanjem više razine energetske učinkovitosti nisu prihvatljivi.

(6) Intenzitet potpore ne premašuje 30 % prihvatljivih troškova.

(7) Intenzitet potpore može se povećati za 20 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju malim poduzetnicima i za 10 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju srednjim poduzetnicima.

(8) Intenzitet potpore može se povećati za 15 postotnih bodova za ulaganja koja se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora i za 5 postotnih bodova za ulaganja koja se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora.

(9) Intenzitet potpore može dosegnuti 100% troškova ulaganja ako se potpora dodjeljuje u konkurentnom natječajnom postupku koji, uz uvjete utvrđene u točki 102. Privitka I ovom Programu – Definicije u dijelu E) koji se odnosi na definicije iz Dijela šestog ovog Programa – *Potpore za zaštitu okoliša*, ispunjava sve sljedeće uvjete:

- a) dodjela potpore temelji se na objektivnim, jasnim, transparentnim i nediskriminirajućim kriterijima prihvatljivosti i odabira, utvrđenima ex ante i objavljenima najmanje šest tjedana prije roka za podnošenje zahtjeva, kako bi se omogućilo učinkovito tržišno natjecanje;
- b) tijekom provedbe programa, u slučaju natječajnog postupka u kojem svi ponuditelji primaju potporu, oblik navedenog postupka ispravlja se kako bi se u kasnijim natječajnim postupcima ponovno uspostavilo učinkovito tržišno natjecanje, na primjer smanjenjem proračuna ili obujma;
- c) isključuju se ex post prilagodbe ishoda natječajnog postupka (kao što su naknadni pregovori o rezultatima postupka);
- d) najmanje 70% ukupnih kriterija odabira koji se primjenjuju za rangiranje ponuda i, u konačnici, za dodjelu potpore u konkurentnom natječajnom postupku utvrđuju se u smislu potpore u odnosu na doprinos projekta okolišnim ciljevima mjere, na primjer potpora zatražena po jedinici uštedene energije ili postignute energetske učinkovitosti. Ti kriteriji ne smiju činiti manje od 70 % ponderiranja svih kriterija odabira.

(10) Odstupajući od stavka 5. točaka od a) do d) i stavka 9. ovog članka, prihvatljivi troškovi mogu se utvrditi bez utvrđivanja protučinjeničnog scenarija i u nedostatku konkurentnog natječajnog postupka. U tom slučaju prihvatljivi troškovi su troškovi ulaganja izravno povezani s postizanjem više razine energetske učinkovitosti, a primjenjivi intenziteti potpora i bonusi utvrđeni u stavicama 6., 7. i 8. ovog članka smanjuju se za 50%.

Potpore za olakšavanje sklapanja ugovora o energetsom učinku

Članak 32.

- (1) Potpore za olakšavanje sklapanja ugovora o energetsom učinku spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako ispunjavaju kriterije iz Dijela prvog ovog Programa, kao i ovog članka.
- (2) Potpore se na temelju ovog članka mogu dodijeliti za olakšavanje sklapanja ugovora o energetsom učinku u smislu članka 2. točke 27. Direktive 2012/27/EU¹⁶.
- (3) Za potpore na temelju ovog članka prihvatljivi su MSP-ovi i mali poduzetnici srednje tržišne kapitalizacije koji provode mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti i koji su krajnji korisnici potpore.
- (4) Potpore su u obliku nadređenog zajma ili jamstva pružatelju koji provodi mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti na temelju ugovora o energetsom učinku ili se sastoje od financijskog proizvoda čiji je cilj financiranje pružatelja (npr. faktoring ili forfeiting).
- (5) Trajanje zajma ili jamstva pružatelju koji provodi mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti ne smije biti dulje od 10 godina.
- (6) Ako je potpora u obliku nadređenog zajma, zajedničko ulaganje komercijalnih pružatelja financiranja zaduživanjem nije niže od 30 % vrijednosti temeljnog portfelja ugovorâ o energetsom učinku, a otplata pružatelja mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti jednaka je najmanje nominalnom iznosu zajma.
- (7) Ako se potpora dodjeljuje u obliku jamstva, jamstvo ne premašuje 80 % glavnice temeljnog zajma, a gubitke proporcionalno i pod istim uvjetima snose kreditna institucija i država. Zajamčeni iznos proporcionalno se smanjuje na način da jamstvo nikad ne pokriva više od 80 % neotplaćenog zajma.
- (8) Nominalni iznos ukupnog preostalog financiranja predviđenog po korisniku ne premašuje 30 milijuna EUR.

Potpore za ulaganje u učinkovitu upotrebu resursa i za podupiranje prelaska na kružno gospodarstvo

Članak 33.

- (1) Potpore za ulaganje u učinkovitost resursa i kružnost spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako ispunjavaju kriterije iz Dijela prvog ovog Programa, kao i ovog članka.
- (2) Potpore se dodjeljuju za sljedeće vrste ulaganja:
 - a) ulaganja u poboljšanje učinkovitosti resursa na jedan ili oba sljedeća načina:
 - i. neto smanjenje sredstava potrošenih u proizvodnji određene količine outputa u usporedbi s postojećim proizvodnim procesom kojim se korisnik koristi ili alternativnim projektima ili aktivnostima navedenima u stavku 7. ovog članka. Među potrošena

¹⁶ Direktiva 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetske učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ (SL L 315, 14.11.2012.)

- sredstva ulaze svi potrošeni materijalni resursi, osim energije, a smanjenje se utvrđuje mjerenjem ili procjenom potrošnje prije i nakon provedbe mjere potpore, uzimajući u obzir sve prilagodbe za vanjske uvjete koje bi mogle utjecati na potrošnju resursa;
- ii. zamjenom primarnih sirovina sekundarnim (ponovno upotrijebljenim ili oporabljenim, uključujući recikliranim) sirovinama;
 - b) ulaganja u sprečavanje i smanjenje stvaranja otpada, pripremu za ponovnu upotrebu, dekontaminaciju i recikliranje otpada koji je proizveo korisnik ili ulaganja u pripremu za ponovnu upotrebu, dekontaminaciju i recikliranje otpada koji su proizvele treće strane i koji bi inače bio neiskorišten, zbrinut ili obrađen na temelju postupka obrade koji se nalazi na nižoj razini u redosljedu prioriteta hijerarhije otpada iz članka 4. točke 1. Direktive 2008/98/EZ ili bi bio manje resursno učinkovit ili bi doveo do manje kvalitete recikliranja;
 - c) ulaganja u prikupljanje, razvrstavanje, dekontaminaciju, prethodnu obradu i obradu drugih proizvoda, materijala ili tvari koje su proizveli korisnik ili treće strane i koji bi inače bili neiskorišteni ili upotrijebljeni na manje resursno učinkovit način;
 - d) ulaganja u odvojeno prikupljanje i razvrstavanje otpada u cilju pripreme za ponovnu upotrebu ili recikliranje.

(3) Potpore za djelatnosti zbrinjavanja i uporabe otpada za proizvodnju energije ne izuzimaju se na temelju ovog članka od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora.

(4) Potporama se poduzetnici koji proizvode otpad ne oslobađaju ni od kakvih troškova ili obveza povezanih s obradom otpada za koje su odgovorni u skladu s pravom Unije ili nacionalnim pravom, uključujući pravo u okviru programâ proširene odgovornosti proizvođača, niti od troškova koji bi se trebali smatrati uobičajenim troškovima poduzetnika.

(5) Potporama se ne smije poticati stvaranje otpada ili povećana upotreba resursa.

(6) Ulaganja povezana s tehnologijama koje čine već profitabilnu poslovnu praksu u cijeloj Uniji na temelju ovog članka ne izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora.

(7) Prihvatljivi su troškovi dodatni troškovi ulaganja utvrđeni usporedbom ukupnih troškova ulaganja projekta s troškovima projekta ili aktivnosti koji su manje pogodni za okoliš, a koji odgovaraju jednom od sljedećeg:

- a) protučinjenični scenarij koji se sastoji od usporedivog ulaganja koji bi se vjerodostojno ostvario u novom ili već postojećem proizvodnom postupku bez potpore i kojim se ne postiže ista razina učinkovitosti resursa;
- b) protučinjenični scenarij koji se sastoji od obrade otpada na temelju postupka obrade koji se nalazi niže u redosljedu prioriteta hijerarhije otpada iz članka 4. točke 1. Direktive 2008/98/EZ ili obrade otpada, drugih proizvoda, materijala ili tvari na manje resursno učinkovit način;
- c) protučinjenični scenarij koji se sastoji od usporedivog ulaganja u konvencionalni postupak proizvodnje u kojem se upotrebljavaju primarne sirovine, ako je dobiveni sekundarni proizvod (ponovno upotrijebljen ili oporabljen) tehnički i ekonomski zamjenjiv primarnim proizvodom.

U svim situacijama navedenima u točkama a) i c) ovog stavka, protučinjenični scenarij odgovara ulaganju s usporedivim izlaznim kapacitetom i vijekom trajanja koje je u skladu s normama Unije koje su već na snazi. Protučinjenični scenarij vjerodostojan je s obzirom na pravne zahtjeve, tržišne uvjete i poticaje.

Ako se ulaganje sastoji od ugradnje dodatne komponente u već postojeći objekt za koji ne postoji ekvivalent koji je manje pogodan za okoliš ili ako podnositelj zahtjeva za potporu može dokazati da bez potpore ne bi bilo ulaganja, prihvatljivi troškovi su ukupni troškovi ulaganja.

(8) Intenzitet potpore ne premašuje 40 % prihvatljivih troškova. Intenzitet potpore može se povećati za 20 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju malim poduzetnicima i za 10 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju srednjim poduzetnicima.

(9) Intenzitet potpore može se povećati za 15 postotnih bodova za ulaganja koja se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora i za 5 postotnih bodova za ulaganja koja se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora.

(10) Potpore se ne dodjeljuju na temelju ovog članka za ulaganja koja se provode radi usklađivanja s normama Unije koje su donesene i koje su na snazi. Potpore se na temelju ovog članka dodjeljuju za ulaganja koja se poduzimaju radi usklađivanja s normama Unije koje su donesene, ali još nisu na snazi pod uvjetom da se ulaganje provede i dovrši najmanje 18 mjeseci prije nego što norme stupe na snagu.

DIO SEDMI

POTPORE UKLJUČENE U FINACIJSKE PROIZVODE KOJI SE FINANCIRAJU SREDSTVIMA FONDA INVEST EU

Područje primjene i zajednički uvjeti

Članak 34.

(1) Ovaj Dio Programa primjenjuje se na potpore uključene u financijske proizvode koji se financiraju sredstvima fonda InvestEU i kojima se pruža potpora partnerima u provedbi, financijskim posrednicima ili krajnjim korisnicima.

(2) Potpore su spojive s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako ispunjavaju kriterije utvrđene u Dijelu prvom ovog Programa, u ovom članku i u članku 35. ili članku 36. ovog Programa.

(3) Potpora mora biti u skladu sa svim primjenjivim uvjetima utvrđenima u Uredbi (EU) 2021/523 i smjernicama o ulaganjima InvestEU utvrđenima u Prilogu Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2021/1078¹⁷.

(4) Maksimalni pragovi utvrđeni u člancima 35. i 36. ovog Programa primjenjuju se na ukupno preostalo financiranje ako to financiranje u okviru bilo kojeg financijskog proizvoda koji se financira sredstvima fonda InvestEU uključuje potporu. Maksimalni pragovi primjenjuju se:

- a) po projektu u slučaju potpora s prihvatljivim troškovima koje je moguće utvrditi, a koje su obuhvaćene člankom 35. stavcima 2., 3. i 4., člankom 35. stavkom 5. točkom a) podtočkom i., i člankom 35. stavcima 6., 7., 8. i 9. ovog Programa;
- b) po krajnjem korisniku u slučaju potpora bez prihvatljivih troškova koje je moguće utvrditi, a koje su obuhvaćene člankom 35. stavkom 5. točkom a) podtočkama ii., iii. i iv., člankom 35. stavkom 10. i člankom 36. ovog Programa.

(5) Potpore se ne smiju dodjeljivati u obliku refinanciranja postojećih portfelja financijskih posrednika ili jamstava za te portfelje.

¹⁷ Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/1078 od 14. travnja 2021. o dopuni Uredbe (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem smjernica za ulaganja za fond InvestEU (SL L 234, 2.7.2021., str. 18.).

Uvjeti za potpore uključene u financijske proizvode koji se financiraju sredstvima fonda InvestEU

Članak 35.

(1) Potpore krajnjem korisniku u okviru financijskog proizvoda koji se financira sredstvima fonda InvestEU moraju:

- a) ispunjavati uvjete utvrđene u jednome od stavaka od 2. do 8.; te
- b) ako je riječ o financiranju u obliku zajmova krajnjem korisniku, ono mora biti po kamatnoj stopi koja odgovara barem osnovnoj stopi referentne stope koja se primjenjivala u trenutku odobravanja zajma.

(2) Potpore za proizvodnju energije i energetska infrastrukturu ispunjavaju sljedeće uvjete:

- a) potpore se dodjeljuju samo za ulaganja u energetska infrastrukturu koja ne isključuje pristup trećim stranama, tarifno uređenje i izdvajanje u skladu sa zakonodavstvom o unutarnjem energetskom tržištu za sljedeće kategorije projekata:
 - i. kad je riječ o plinskoj infrastrukturi, projekti uvršteni na postojeći Unijin popis projekata od zajedničkog interesa iz Priloga VII. Uredbi (EU); i
 - ii. svi projekti koji se odnose na infrastrukturu za električnu energiju, infrastrukturu za vodik i infrastrukturu za ugljikov dioksid;
- b) potpore za ulaganje u proizvodnju energije iz obnovljivih izvora ispunjavaju sljedeće zahtjeve:
 - i. potpore se dodjeljuju samo za nova postrojenja odabrana na konkurentnoj, transparentnoj, objektivnoj i nediskriminirajućoj osnovi u skladu sa zahtjevima iz članka 28. stavka 11. ovog Programa;
 - ii. potpore se mogu dodijeliti za kombinirane projekte skladištenja energije iz obnovljivih izvora, električne energije i toplinske energije, pod uvjetom da su ispunjeni zahtjevi iz članka 28. stavka 2. ovog Programa;
 - iii. potpore se mogu dodijeliti za kombinirane projekte skladištenja biogoriva, tekućih biogoriva, bioplina (uključujući biometan) i goriva iz biomase, pod uvjetom da su ispunjeni zahtjevi iz članka 28. stavka 3. ovog Programa;
 - iv. u slučaju postrojenja koja proizvode vodik iz obnovljivih izvora, potpore se dodjeljuju samo za postrojenja koja ispunjavaju zahtjeve iz članka 28. stavka 4. ovog Programa;
 - v. u slučaju postrojenja koja proizvode biogoriva, potpora se dodjeljuje samo za postrojenja koja proizvode biogoriva koja ispunjavaju kriterije održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova iz članka 29. Direktive (EU) 2018/2001 i njezinih provedbenih ili delegiranih akata i proizvode se iz sirovina navedenih u Prilogu IX. toj direktivi.
- c) Nominalni iznos ukupnog financiranja potporom iz fonda InvestEU bilo kojem krajnjem korisniku po projektu iz točke a) ovog stavka ne smije premašiti 150 milijuna EUR. Nominalni iznos ukupnog financiranja potporom iz fonda InvestEU bilo kojem krajnjem korisniku po projektu iz točke b) ovog stavka ne smije premašiti 75 milijuna EUR.

(3) Potpore za socijalnu, obrazovnu i kulturnu infrastrukturu i djelatnosti te infrastrukturu i djelatnosti za očuvanje prirodne baštine ispunjavaju sljedeće uvjete:

- a) nominalni iznos ukupnog financiranja iz fonda InvestEU dodijeljen bilo kojem krajnjem korisniku ne smije premašiti:
 - i. 110 milijuna EUR po projektu za ulaganja u infrastrukturu koja se upotrebljava za pružanje socijalnih usluga i obrazovanje; 165 milijuna EUR po projektu za potrebe očuvanja kulture i baštine te za aktivnosti iz članka 53. stavka 2. Opće uredbe o skupnim uzuzećima, odnosno članka 39. stavka 2. ovog Programa, uključujući prirodnu baštinu;
 - ii. 33 milijuna EUR za djelatnosti povezane sa socijalnim uslugama;
 - iii. 82,5 milijuna EUR za djelatnosti povezane s kulturom i očuvanjem baštine; i

- iv. 5,5 milijuna EUR za obrazovanje i usavršavanje.
 - b) potpore se ne smiju dodjeljivati za usavršavanje čiji je cilj usklađivanje s obveznim nacionalnim zahtjevima o usavršavanju.
- (4) Potpore za promet i prometnu infrastrukturu ispunjavaju sljedeće uvjete:
- a) potpore za infrastrukturu, osim za luke, dodjeljuju se isključivo sljedećim projektima:
 - i. projektima od zajedničkog interesa, kako su definirani u članku 3. točki (a) Uredbe (EU) br. 1315/2013, osim projekata koji se odnose na infrastrukturu luka ili zračnih luka;
 - ii. povezivanju na gradske čvorove transeuropske prometne mreže;
 - iii. željezničkim vozilima samo za pružanje usluga željezničkog prijevoza koje nisu obuhvaćene ugovorom o javnim uslugama u smislu Uredbe (EZ) br. 1370/2007 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁸, pod uvjetom da je korisnik novi sudionik;
 - iv. gradskom prijevozu;
 - v. infrastrukturi za punjenje ili opskrbu koja opskrbljuju vozila električnom energijom ili vodikom. Za infrastrukturu za opskrbu vodikom kojoj je dodijeljena potpora, korisnik se obvezuje da će najkasnije do 2035. infrastrukturu za opskrbu isključivo opskrbljivati vodikom iz obnovljivih izvora. Ovaj se stavak ne primjenjuje na potpore za ulaganja koja se odnose na infrastrukturu za punjenje i opskrbu gorivom u lukama.
 - b) Potpore za projekte lučke infrastrukture ispunjavaju sljedeće zahtjeve:
 - i. potpore se mogu dodijeliti samo za ulaganja u pristupnu infrastrukturu i lučku infrastrukturu koja je zainteresiranim korisnicima dostupna na jednakoj i nediskriminatornoj osnovi, u skladu s tržišnim uvjetima;
 - ii. bilo kakva koncesija ili drugo odobravanje trećoj strani izgradnje, nadogradnje, upravljanja ili najma lučke infrastrukture za koju je primljena potpora dodjeljuje se na konkurentnoj, transparentnoj, nediskriminatornoj i bezuvjetnoj osnovi;
 - iii. potpore se ne smiju dodjeljivati za ulaganja u nadgrađe luke;
 - iv. u slučaju potpore dodijeljene za infrastrukturu za opskrbu vodikom, korisnik se obvezuje da će najkasnije do 31. prosinca 2035. infrastrukturu za opskrbu vodikom isključivo opskrbljivati vodikom iz obnovljivih izvora. Ako se potpore dodjeljuju za izgradnju, ugradnju ili nadogradnju infrastrukture za opskrbu amonijakom ili metanolom, korisnik se obvezuje da će najkasnije do 31. prosinca 2035. infrastrukturu za opskrbu gorivom opskrbljivati isključivo amonijakom ili metanolom čiji energetski sadržaj potječe iz obnovljivih izvora koji nisu biomasa i koji su proizvedeni u skladu s metodologijama utvrđenima za obnovljiva tekuća i plinovita goriva nebiološkog podrijetla namijenjena upotrebi u prometu u Direktivi (EU) 2018/2001 i njezinim provedbenim ili delegiranim aktima.
 - c) nominalni iznos ukupnog financiranja potporom iz fonda InvestEU iz točaka a) ili b) ovog stavka bilo kojem krajnjem korisniku po projektu ne smije premašiti 165 milijuna EUR.
- (5) Potpore za druge infrastrukture ispunjavaju sljedeće uvjete:
- a) potpore se dodjeljuju isključivo sljedećim projektima:
 - i. ulaganjima u infrastrukturu za javnu vodoopskrbu i odvodnju otpadnih voda;
 - ii. ulaganje u učinkovito korištenje resursa i kružnost u skladu s člankom 33. stavcima od 1. do 6. i stavkom 10. ovog Programa;
 - iii. ulaganjima u istraživačku infrastrukturu;
 - iv. ulaganjima u izgradnju ili nadogradnju objekata inovacijskih klastera;
 - v. ulaganje u infrastrukture za testiranje i eksperimentiranje;
 - b) nominalni iznos ukupnog financiranja potporom iz fonda InvestEU bilo kojem krajnjem korisniku po projektu ne smije premašiti 110 milijuna EUR.

¹⁸ Uredba (EZ) br. 1370/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o uslugama javnog željezničkog i cestovnog prijevoza putnika i stavljanju izvan snage uredbama Vijeća (EEZ) br. 1191/69 i (EEZ) br. 1107/70 (SL L 315, 3.12.2007., str. 1.).

(6) Potpore za zaštitu okoliša, uključujući zaštitu klime, ispunjavaju sljedeće uvjete:

a) potpore se dodjeljuju isključivo sljedećim projektima:

- i. ulaganja kojima se poduzetnicima omogućuje otklanjanje ili sprečavanje štete nanesene fizičkom okolišu (uključujući klimatske promjene) ili prirodnim resursima uzrokovane aktivnostima korisnika ili aktivnostima drugog subjekta koji sudjeluje u istom projektu, pod uvjetom da se i. ulaganja ne odnose na opremu, strojeve ili objekte za industrijsku proizvodnju koji upotrebljavaju fosilna goriva, uključujući onu u kojoj se upotrebljava prirodni plin, ne dovodeći u pitanje mogućnost dodjele potpore za ugradnju dodatnih sastavnih komponenti kojima se poboljšava razina zaštite okoliša postojeće opreme, strojeva i industrijskih proizvodnih postrojenja, u kojem se slučaju troškovi ulaganja ne odnose na postrojenja koja ispuštaju CO₂; i ii. u slučaju ulaganja u opremu, strojeve i objekte za industrijsku proizvodnju koji upotrebljavaju vodik, korisnik se obvezuje da će tijekom cijelog trajanja ulaganja upotrebljavati isključivo vodik iz obnovljivih izvora. Potpore se dodjeljuju na temelju ove točke za ulaganja koja se poduzimaju radi usklađivanja s normama Unije koje su donesene, pod uvjetom da se ulaganje provede i dovrši najmanje 18 mjeseci prije nego što norme stupe na snagu;
- ii. mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti zgrade ili poduzetnika, pod uvjetom da se ulaganja ne odnose na opremu, strojeve ili industrijsku proizvodnju koji upotrebljavaju fosilna goriva, uključujući prirodni plin. Potpore se dodjeljuju na temelju ove točke za ulaganja koja se poduzimaju radi usklađivanja s normama Unije koje su donesene, pod uvjetom da se ulaganje provede i dovrši najmanje 18 mjeseci prije nego što norme stupe na snagu. Odstupajući od ovog članka, potpore se mogu dodijeliti na temelju ove točke za ulaganja u zgrade koja se poduzimaju radi usklađivanja s minimalnim normama u pogledu energetske svojstava koje ispunjavaju uvjete za norme Unije, pod uvjetom da se potpore dodjeljuju prije nego što norme postanu obvezne za predmetnog poduzetnika;
- iii. zbrinjavanju onečišćenih lokacija, u mjeri u kojoj nije utvrđena pravna ili fizička osoba odgovorna za štetu u okolišu na temelju primjenjivog prava u skladu s načelom „onečišćivač plaća” iz članka 45. stavka 3. Opće uredbe o skupnim izuzećima;
- iv. studijama zaštite okoliša;
- v. poboljšanju i obnovi bioraznolikosti i ekosustavâ ako ta djelatnost doprinosi zaštiti, očuvanju ili obnavljanju bioraznolikosti i postizanju dobrog stanja ekosustavâ odnosno zaštiti ekosustavâ koji su već u dobrom stanju;
- vi. potpore za ulaganje u nabavu čistih vozila koja se barem djelomično napajaju električnom energijom ili vodikom ili vozila s nultim emisijama za cestovni i željeznički promet, promet unutarnjim plovnim putovima i pomorski promet te za prilagodbu vozila kako bi se smatrala čistim vozilima ili vozilima s nultim emisijama.

b) Ne dovodeći u pitanje točku a) ovog stavka, potpora dodijeljena za ulaganje u poboljšanje energetske učinkovitosti zgrade može se kombinirati s potporom za bilo koju ili sve od sljedećih mjera:

- i. ugradnju integrirane opreme na lokaciji za proizvodnju električne energije, grijanja ili hlađenja iz obnovljivih izvora energije, uključujući, ali ne ograničavajući se na fotonaponske ploče i dizalice topline;
- ii. ugradnju opreme za skladištenje energije koju proizvode postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora na lokaciji;
- iii. priključivanje na energetski učinkovit sustav centraliziranoga grijanja i/ili hlađenja te povezanu opremu;
- iv. izgradnju i ugradnju infrastrukture za punjenje za korisnike zgrade i povezane infrastrukture, kao što je kanalska infrastruktura, ako se parkirališta nalaze unutar zgrade ili neposredno uz zgradu;
- v. ugradnju opreme za digitalizaciju zgrade, osobito za povećanje njezine pripremljenosti za pametne tehnologije, uključujući pasivno unutarnje ožičenje ili strukturirano kabliranje za podatkovne mreže i pomoćni dio širokopojasne infrastrukture na posjedu

na kojem se zgrada nalazi, ali isključujući ožičenje ili kabliranje za podatkovne mreže izvan posjeda;

vi. ulaganja u zelene krovove i opremu za zadržavanje i upotrebu kišnice.

Mjerom potpore ne podupire se ugradnja energetske opreme koja upotrebljava fosilna goriva, uključujući prirodni plin.

Potpore se može dodijeliti vlasnicima zgrade ili najmoprimcima, ovisno o tome tko dobiva financijska sredstva za projekt;

- c) nominalni iznos ukupnog financiranja potporom iz fonda InvestEU bilo kojem krajnjem korisniku po projektu iz točke a) ovog stavka ne smije premašiti 50 milijuna EUR;
- d) nominalni iznos ukupnog financiranja potporom iz fonda InvestEU po projektu iz točke (b) ne smije premašiti 50 milijuna EUR po krajnjem korisniku i zgradi;
- e) potpore za mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti mogu se odnositi i na olakšavanje sklapanja ugovora o energetskom učinku, podložno sljedećim kumulativnim uvjetima:
 - i. potpora se pruža MSP-ovima ili malim poduzetnicima srednje tržišne kapitalizacije koja provode mjere za poboljšanje energetske svojstava i koja su krajnji korisnici potpore;
 - ii. potpora se dodjeljuje za sklapanje ugovora o energetskom učinku u smislu članka 2. točke 27. Direktive 2012/27/EU;
 - iii. potpora je u obliku nadređenog zajma ili jamstva pružatelju koji provodi mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti na temelju ugovora o energetskom učinku ili se sastoji od financijskog proizvoda čiji je cilj financiranje pružatelja (npr. faktoring ili forfeiting);
 - iv. nominalni iznos ukupnog preostalog financiranja predviđenog ovom točkom po korisniku ne premašuje 30 milijuna EUR.

(7) Potpore za istraživanje, razvoj, inovacije i digitalizaciju ispunjavaju sljedeće uvjete:

- a) potpore se mogu dodijeliti za:
 - i. temeljno istraživanje;
 - ii. industrijsko istraživanje;
 - iii. eksperimentalni razvoj;
 - iv. inovacije procesa ili organizacije poslovanja za MSP-ove;
 - v. savjetodavne usluge za inovacije i usluge podrške inovacijama za MSP-ove;
 - vi. digitalizaciju za MSP-ove;
- b) za projekte obuhvaćene točkom a) podtočkama i., ii. i iii. ovog stavka nominalni iznos ukupnog financiranja potporom iz fonda InvestEU bilo kojem krajnjem korisniku po projektu ne smije premašiti 75 milijuna EUR. Za projekte obuhvaćene točkom a) podtočkama iv., v. i vi. ovog stavka nominalni iznos ukupnog financiranja potporom iz fonda InvestEU bilo kojem krajnjem korisniku po projektu ne smije premašiti 30 milijuna EUR.

(8) MSP-ovi ili, prema potrebi, mali poduzetnici srednje tržišne kapitalizacije mogu, osim kategorija potpora predviđenih u stavcima od 2. do 7. ovog članka dobiti potporu i u obliku financiranja koje se podupire sredstvima fonda InvestEU ako su ispunjeni odgovarajući uvjeti:

- a) nominalni iznos ukupnog financiranja potporom iz fonda InvestEU po krajnjem korisniku ne premašuje 16,5 milijuna EUR i dodjeljuje se:
 - i. neuvrštenim MSP-ovima koji još ne posluju ni na jednom tržištu ili posluju manje od 10 godina od registracije ili manje od 7 godina od svoje prve komercijalne prodaje; ako se na određenog poduzetnika primijeni razdoblje poslovanja kraće od 10 godina nakon registracije ili kraće od sedam godina nakon njegove prve komercijalne prodaje, samo se to razdoblje može primijeniti i na sve naknadne potpore istom poduzetniku na temelju ovog članka. Za poduzetnike koji su stekli drugog poduzetnika ili su nastali spajanjem, razdoblje prihvatljivosti koje se primjenjuje obuhvaća i poslovanje stečenog poduzetnika odnosno spojenih poduzetnika, osim za stečene ili spojene poduzetnike čiji promet čini manje od 10 % prometa poduzetnika stjecatelja u financijskoj godini koja prethodi stjecanju ili, u slučaju poduzetnika koji su nastali spajanjem, manje od

- 10 % zajedničkog prometa koji su poduzetnici koji se spajaju ostvarili u financijskoj godini koja je prethodila spajanju. Kad je riječ o razdoblju prihvatljivosti povezanom s registracijom, za prihvatljive poduzetnike koji se nisu obvezni registrirati smatra se da desetogodišnje razdoblje prihvatljivosti počinje ili u trenutku kad poduzetnik započne svoju gospodarsku djelatnost ili u trenutku kad postane dužan platiti porez za svoju gospodarsku djelatnost, ovisno o tome koji nastupa ranije. Financiranje u okviru potpore fonda InvestEU može obuhvaćati i naknadna ulaganja u neuvrštene MSP-ove nakon razdoblja prihvatljivosti iz ove točke ako su ispunjeni sljedeći kumulativni uvjeti: 1. nije premašen nominalni iznos ukupnog financiranja iz točke a) ovog stavka, 2. mogućnost naknadnih ulaganja predviđena je u izvornom poslovnom planu, i 3. krajnji korisnik koji prima naknadna ulaganja nije postao „povezani poduzetnik” u smislu članka 3. stavka 3. Priloga II ovom Programu s drugim poduzetnikom osim financijskog posrednika ili neovisnog privatnog ulagača koji pružaju financiranje uz potporu fonda InvestEU, osim ako je novi subjekt MSP;
- ii. neuvrštenim MSP-ovima koji započinju novu gospodarsku djelatnost, pri čemu početno ulaganje iznosi više od 50 % prosječnog godišnjeg prometa tijekom proteklih 5 godina. Odstupajući od prve rečenice, ako je povezano početno ulaganje, na temelju poslovnog plana, premašilo 30 % prosječnog godišnjeg prometa tijekom prethodnih 5 godina, ulaganjima u nove gospodarske djelatnosti smatra se sljedeće: 1. ulaganja kojima se znatno poboljšava ekološka učinkovitost djelatnosti iznad obveznih normi Unije u skladu s člankom 36. stavkom 2. Opće uredbe o skupnim izuzećima, 2. ostala ekološki održiva ulaganja kako su definirana u članku 2. stavku 1. Uredbe (EU) 2020/852, i 3. ulaganja usmjerena na povećanje kapaciteta za vađenje, razdvajanje, rafiniranje, preradu ili recikliranje kritičnih sirovina navedenih u Prilogu IV. Općoj uredbi o skupnim izuzećima Okolišna održivost ulaganja dokazuje se u skladu s člankom 3. Uredbe (EU) 2020/852, uključujući načelo „ne nanosi bitnu štetu”, ili drugim usporedivim metodologijama, uključujući, među ostalim, provjeru održivosti za fond InvestEU. Za mjere koje su istovjetne mjerama u okviru planova za oporavak i otpornost koje je odobrilo Vijeće, njihovo poštovanje načela „ne nanosi bitnu štetu” smatra se ispunjenim jer je to već provjereno;
 - iii. MSP-ovima i malim poduzetnicima srednje tržišne kapitalizacije koja su inovativni poduzetnici prema definiciji iz točke 78. Priloga I ovom Programu - *Definicije*;
- b) nominalni iznos ukupnog financiranja potporom iz fonda InvestEU fonda po krajnjem korisniku ne premašuje 16,5 milijuna EUR i pruža se MSP-ovima ili malim poduzetnicima srednje tržišne kapitalizacije čije se glavne djelatnosti nalaze u potpomognutim područjima pod uvjetom da se financiranje ne koristi za premještanje djelatnosti kako je definirano u točki 36. Priloga I ovom Programu - *Definicije*
 - c) nominalni iznos ukupnog financiranja potporom iz fonda InvestEU po krajnjem korisniku ne premašuje 2,2 milijuna EUR i dodjeljuje se MSP-ovima i malim poduzetnicima srednje tržišne kapitalizacije.

Uvjeti za potpore uključene u posredovane komercijalno orijentirane financijske proizvode koji se financiraju sredstvima fonda InvestEU

Članak 36.

- (1) Financijska sredstva se krajnjim korisnicima dodjeljuju putem komercijalnih financijskih posrednika koji se na temelju objektivnih kriterija odabiru otvoreno, transparentno i bez diskriminacije.
- (2) Komercijalni financijski posrednik koji dodjeljuje financijska sredstva krajnjem korisniku zadržava minimalnu izloženost riziku od 20 % svake transakcije financiranja.

(3) Nominalni iznos ukupnih financijskih sredstava koji komercijalni financijski posrednik dodijeli svim krajnjim korisnicima ne smije premašiti 8,25 milijuna EUR.

DIO OSMI POTPORE ZA LOKALNE INFRASTRUKTURE

Potpore za ulaganje u lokalne infrastrukture

Članak 37.

(1) HBOR dodjeljuje potpore za financiranje izgradnje ili nadogradnje lokalnih infrastrukture koje se odnosi na infrastrukturu kojom se na lokalnoj razini doprinosi poboljšanju poslovanja i potrošačkog okruženja te modernizaciji i razvoju industrijske baze koje su spojive s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako ispunjavaju kriterije iz Dijela prvog ovog Programa, kao i ovog članka.

(2) Ovaj članak ne odnosi se na potpore infrastrukturi koja je pokrivena ostalim dijelovima ovog Programa, osim dijelom koji se odnosi na regionalne potpore. Ovaj članak ne primjenjuje se na infrastrukturu zračnih luka ili infrastrukturu luka.

(3) Infrastruktura se mora učiniti dostupnom zainteresiranim korisnicima na temelju otvorenog, transparentnog i ne-diskriminirajućeg postupka. Cijena koja se naplaćuje za korištenje ili prodaju infrastrukture mora odgovarati tržišnim cijenama.

(4) Bilo kakva koncesija ili drugi instrument trećim osobama kojima se povjerava upravljanje infrastrukturuom dodijelit će se temeljem otvorenog, transparentnog i ne-diskriminirajućeg postupka, uz pridržavanje pravila javne nabave.

(5) Prihvatljivi troškovi su troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu.

(6) Iznos potpore neće premašiti razliku između prihvatljivih troškova i operativne dobiti ulaganja. Operativna dobit odbit će se od prihvatljivih ex-ante troškova, na temelju razumnih projekcija, ili temeljem mehanizma povrata (claw-back mechanism).

(7) Namjenska infrastruktura nije izuzeta ovim člankom.

DIO DEVETI POTPORE ZA SPORTSKE I VIŠENAMJENSKE REKREATIVNE INFRASTRUKTURE

Potpore za ulaganje u sportske i višenamjenske rekreativne infrastrukture

Članak 38.

(1) HBOR dodjeljuje potpore za ulaganje u sportske i višenamjenske rekreativne infrastrukture koje su spojive s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora, ako ispunjavaju kriterije iz Dijela prvog ovog Programa, kao i ovog članka.

- (2) Sportsku infrastrukturu ne upotrebljava samo jedan profesionalni sportski korisnik. Ostali profesionalni ili neprofesionalni sportski korisnici upotrebljavaju sportsku infrastrukturu najmanje 20 % vremenskog kapaciteta godišnje. Ako infrastrukturu istodobno upotrebljava nekoliko korisnika, izračunavaju se odgovarajući dijelovi vremenskog kapaciteta uporabe.
- (3) Višenamjenska rekreativna infrastruktura sastoji se od višenamjenskih objekata za rekreaciju u kojima se posebno nude kulturne i rekreativne usluge, uz iznimku zabavnih parkova i hotelskih objekata.
- (4) Pristup sportskim ili višenamjenskim infrastrukturama otvoren je za više korisnika i omogućuje se na transparentan i nediskriminirajući način. Poduzetnicima koji su financirali najmanje 30 % troškova ulaganja u infrastrukturu može se odobriti povlašteni pristup uz povoljnije uvjete, pod uvjetom da su uvjeti povlaštenog pristupa javni.
- (5) Ako sportsku infrastrukturu upotrebljavaju profesionalni sportski klubovi, Republika Hrvatska obvezna je osigurati da uvjeti određivanja cijena za uporabu infrastrukture budu javni.
- (6) Sve koncesije ili druga odobrenja trećim osobama za izgradnju, nadogradnju i/ili vođenje sportske ili višenamjenske rekreativne infrastrukture dodjeljuju se na otvorenoj, transparentnoj i nediskriminirajućoj osnovi uzimajući u obzir važeće propise o nabavi.
- (7) Potpore temeljem ovog članka se mogu dodijeliti kao potpore za ulaganje, uključujući potpore za izgradnju ili nadogradnju sportske i višenamjenske rekreativne infrastrukture.
- (8) Za potpore za ulaganje u sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu prihvatljivi troškovi su troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu.
- (9) Za potpore za ulaganje u sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu iznos potpore ne premašuje razliku između prihvatljivih troškova i operativne dobiti ulaganja. Operativna dobit oduzima se od prihvatljivih troškova *ex ante* na temelju razumnih predviđanja ili mehanizmom povrata sredstava.
- (10) Za potpore koje ne premašuju 2,2 milijuna EUR, najveći iznos potpore može se odrediti na 80% prihvatljivih troškova, kao alternativa primjene metode iz stavka 9. ovog članka.

DIO DESETI

POTPORE ZA KULTURU I OČUVANJE BAŠTINE

Potpore za kulturu i očuvanje baštine

Članak 39.

- (1) Potpore za kulturu i očuvanje baštine spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u Dijelu prvom ovog Programa, kao i u ovom članku.
- (2) Potpore se dodjeljuju za sljedeće kulturne svrhe i djelatnosti:
- a) muzeje, arhive, knjižnice, umjetničke i kulturne centre ili prostore, kazališta, kina, operne dvorane, koncertne dvorane, ostale organizacije za javne izvedbe, ustanove filmske baštine i druga slična umjetnička i kulturna infrastruktura, organizacije i institucije;
 - b) materijalnu baštinu, uključujući sve oblike pokretne ili nepokretne kulturne baštine i arheološka nalazišta, spomenike, povijesne lokacije i zgrade; prirodnu baštinu povezanu s

kulturnom baštinom ili ako su ih nadležna tijela javne uprave Republike Hrvatske službeno priznala kao kulturnu ili prirodnu baštinu;

- c) nematerijalnu baštinu u svakom obliku, uključujući folklorne običaje i obrt;
- d) umjetnička ili kulturna događanja i izvedbe, festivale, izložbe i ostale slične kulturne djelatnosti;
- e) djelatnosti kulturne i umjetničke izobrazbe te poticanje razumijevanja važnosti zaštite i poticanje različitosti kulturnih izričaja programima izobrazbe i jačanja javne svijesti, uključujući uporabu novih tehnologija;
- f) pisanje, izdavanje, produkciju, distribuciju, digitalizaciju i objavljivanje glazbe i književnosti, uključujući prijevode.

(3) Potpore mogu biti u obliku potpora za ulaganje, uključujući potpore za izgradnju ili nadogradnju kulturne infrastrukture.

(4) Za potpore za ulaganje prihvatljivi troškovi su troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu uključujući sljedeće:

- a) troškove izgradnje, nadogradnje, nabave, očuvanja ili poboljšanja infrastrukture, ako se najmanje 80 % vremenskog ili prostornog kapaciteta godišnje upotrebljava za kulturne svrhe;
- b) troškove nabave, uključujući najam, prijenos posjeda ili fizičko premještanje kulturne baštine;
- c) troškove čuvanja, očuvanja, obnavljanja te oporavka materijalne i nematerijalne kulturne baštine, uključujući dodatne troškove za pohranjivanje uz odgovarajuće uvjete, posebne alate, materijale te troškove za dokumentaciju, istraživanje, digitalizaciju i objavljivanje;
- d) troškove za poboljšanje približavanja kulturne baštine javnosti, uključujući troškove digitalizacije i ostalih novih tehnologija, troškove za poboljšanje dostupnosti za osobe s posebnim potrebama (osobito rampe i dizala za osobe s invaliditetom, upute na Brailleovom pismu i muzejski izložbeni predmeti koji se mogu dotaknuti) i za troškove promicanja kulturne raznolikosti u pogledu izlaganja, programa i posjetitelja;
- e) troškove za kulturne projekte i djelatnosti, programe i bespovratna sredstva namijenjene suradnji i razmjeni, uključujući troškove postupka odabira, troškove promidžbe te troškove koji nastaju kao izravna posljedica projekta.

(5) Za potpore za ulaganje, iznos potpore ne premašuje razliku između prihvatljivih troškova i operativne dobiti ulaganja. Operativna dobit oduzima se od prihvatljivih troškova ex ante na temelju razumnih predviđanja ili mehanizmom povrata sredstava. Operateru infrastrukture dopušteno je zadržati opravdanu dobit tijekom odgovarajućeg razdoblja.

(6) Za potpore koje ne premašuju iznos od 2,2 milijuna EUR najveći iznos potpore može se odrediti na 80 % prihvatljivih troškova, kao alternativa primjeni metode iz stavka 5. ovog članka.

(7) Za djelatnosti definirane stavkom 2. točkom (f), maksimalni iznos potpore ne premašuje ni razliku između prihvatljivih troškova i diskontiranih prihoda projekta ni 70 % prihvatljivih troškova. Prihodi se oduzimaju od prihvatljivih troškova ex ante ili mehanizmom povrata sredstava. Prihvatljivi troškovi su troškovi objavljivanja glazbe i književnosti, uključujući autorske honorare (troškovi autorskih prava), naknade prevoditelja, naknade urednika, ostale uredničke troškove (lektura, korektura, redaktura), troškove prijeloma i pripreme za tisak te troškove tiska ili objave u elektroničkom obliku.

(8) Potpore za tisak i časopise, bilo da se objavljuju u tiskanom ili elektroničkom obliku, nisu prihvatljive na temelju ovog članka.

Potpore za audiovizualna djela

Članak 40.

(1) Potpore za pisanje scenarija, razvoj, produkciju, distribuciju i promicanje audiovizualnih djela spojivi su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u Dijelu prvom ovog Programa, kao i u ovom članku.

(2) Potporama se podupire kulturni proizvod. Radi izbjegavanja očitih pogrešaka pri određivanju određenog proizvoda kao kulturnog proizvoda, Republika Hrvatska obvezna je uspostaviti učinkovite postupke, primjerice jednu ili više osoba kojima je povjeren odabir ili provjera u skladu s prethodno utvrđenim popisom kulturnih kriterija.

(3) Potpore mogu biti u sljedećem obliku:

- a) potpore za produkciju audiovizualnih djela;
- b) potpore za pretprodukciju; i
- c) potpore za distribuciju.

(4) Ako su u Republici Hrvatskoj kao državi članici potpore podložne obvezama potrošnje na državnom području, programima potpora za produkciju audiovizualnih djela može se učiniti jedno od sljedećeg:

- a) zahtijevati da do 160 % potpore dodijeljene za produkciju određenog audiovizualnog djela bude potrošeno na državnom području Republike Hrvatske koja dodjeljuje potporu; ili
- b) izračunati potporu dodijeljenu za produkciju određenog audiovizualnog djela kao postotak izdataka za produkcijske djelatnosti u Republici Hrvatskoj koja dodjeljuje potporu, što je tipično u slučaju programa potpora u obliku poreznih poticaja.

U oba slučaja, maksimalni izdaci podložni obvezama potrošnje na državnom području ne premašuju 80 % ukupnog proračuna za produkciju.

Da bi projekti bili prihvatljivi za potporu, Republika Hrvatska može također zahtijevati najmanji opseg produkcijske djelatnosti na svomdržavnom području, ali ta razina ne smije premašiti 50 % ukupnog proračuna za produkciju.

(5) Prihvatljivi troškovi su sljedeći:

- a) za potpore za produkciju: ukupni troškovi produkcije audiovizualnih djela uključujući troškove poboljšanja pristupa za osobe s invaliditetom;
- b) za potpore za pretprodukciju: troškovi pisanja scenarija i razvoj audiovizualnih djela;
- c) za potpore za distribuciju: troškovi distribucije i promicanja audiovizualnih djela.

(6) Intenzitet potpore za produkciju audiovizualnih djela ne premašuje 50 % prihvatljivih troškova.

(7) Intenzitet potpore može se povećati kako slijedi:

- a) do 60 % prihvatljivih troškova za prekogranične produkcije koje je financiralo više država članica i u koje su uključeni producenti iz više država članica;
- b) do 100 % prihvatljivih troškova za zahtjevna audiovizualna djela i koprodukcije u koje su uključene zemlje s popisa Odbora za razvojnu pomoć OECD-a.

(8) Intenzitet potpore za pretprodukciju ne premašuje 100% prihvatljivih troškova. Ako iz dotičnog scenarija ili projekta nastane audiovizualno djelo kao što je film, troškovi pretprodukcije ugrađuju se u ukupni proračun i uzimaju u obzir pri izračunu intenziteta potpore. Intenzitet potpore za distribuciju jednak je intenzitetu potpore za produkciju.

(9) Potpore nisu ograničene na određene produkcijske djelatnosti ili pojedinačne dijelove produkcijskog vrijednosnog lanca. Potpore za infrastrukture filmskih studija nisu prihvatljive na temelju ovog članka.

(10) Potpore nisu ograničene isključivo na državljane Republike Hrvatske i od korisnika se ne zahtijeva da imaju status poduzetnika osnovanog na temelju nacionalnog trgovačkog prava.

DIO JEDANAESTI POTPORE ZA REGIONALNE ZRAČNE LUKE

Potpore za ulaganja u regionalne zračne luke

Članak 41.

(1) HBOR dodjeljuje potpore za ulaganja u regionalne zračne luke koje se smatraju spojivima s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora te se izuzimaju od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako ispunjavaju kriterije iz Dijela prvog ovog Programa, kao i ovog članka.

(2) Zračna luka otvorena je svim potencijalnim korisnicima. U slučaju fizičkog ograničenja kapaciteta, dodjela se provodi na temelju prikladnih, objektivnih, transparentnih i nediskriminacijskih kriterija.

(3) Potpore se ne dodjeljuju za premještanje postojećih zračnih luka ili za stvaranje nove putničke zračne luke, uključujući pretvorbu postojećeg uzletišta u putničku zračnu luku.

(4) Predmetna ulaganja ne premašuju ono što je potrebno za srednjoročni očekivani promet na temelju razumnih predviđanja prometa.

(5) Potpore za ulaganje ne dodjeljuju se zračnoj luci smještenoj unutar 100 kilometara ili 60 minuta putovanja automobilom, autobusom, vlakom ili brzim vlakom od postojeće zračne luke s koje se obavlja redoviti zračni prijevoz u smislu članka 2. stavka 16. Uredbe (EZ) br. 1008/2008¹⁹.

(6) Stavci 4. i 5. ovog članka ne primjenjuju se na zračne luke s prosječnim godišnjim putničkim prometom do 200 000 putnika tijekom dvije financijske godine koje prethode godini u kojoj je potpora dodijeljena ako se ne očekuje da zbog potpore za ulaganje prosječni godišnji putnički promet prijeđe 200 000 putnika tijekom dvije financijske godine nakon dodjele potpore. Potpore za ulaganje dodijeljene takvim zračnim lukama moraju biti u skladu sa stavkom 10. ili sa stavcima 12. i 13. ovog članka.

(7) Stavak 5. ovog članka ne primjenjuje se u slučaju da se potpora za ulaganje dodjeljuje zračnoj luci smještenoj unutar 100 kilometara od postojeće zračne luke na kojoj se obavlja redoviti zračni prijevoz u smislu članka 2. stavka 16. Uredbe (EZ) br. 1008/2008, pod uvjetom da put od svake od tih postojećih zračnih luka i zračne luke koja prima potporu nužno uključuje ukupno vrijeme putovanja pomorskim prijevozom od najmanje 90 minuta ili zračni prijevoz.

(8) Potpore za ulaganje ne dodjeljuju se zračnim lukama s prosječnim godišnjim prometom od više od tri milijuna putnika tijekom dvije financijske godine koje prethode godini u kojoj je potpora dodijeljena. Ne očekuje se da zbog potpore za ulaganje prosječni godišnji promet zračne luke prijeđe tri milijuna putnika u dvjema financijskim godinama nakon dodjele potpore.

¹⁹ Uredba (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prijevoza u Zajednici (SL L 293, 31.10.2008., str. 3.)

(9) Potpore se ne dodjeljuju zračnim lukama s prosječnim godišnjim teretnim prometom iznad 200 000 tona tijekom dvije financijske godine koje prethode godini u kojoj je potpora dodijeljena. Ne očekuje se da zbog potpore prosječni godišnji promet zračne luke prijeđe tri milijuna putnika u dvjema financijskim godinama nakon dodjele potpore.

(10) Iznos potpore za ulaganje ne premašuje razliku između prihvatljivih troškova i operativne dobiti ulaganja. Operativna dobit oduzima se od prihvatljivih troškova ex ante na temelju razumnih predviđanja ili mehanizmom povrata sredstava.

(11) Prihvatljivim troškovima smatraju se troškovi povezani s ulaganjima u infrastrukturu zračne luke, uključujući troškove planiranja.

(12) Iznos potpore za ulaganje ne smije premašiti:

- a) 50 % prihvatljivih troškova zračnih luka s prosječnim godišnjim putničkim prometom od jedan do tri milijuna putnika tijekom dvije financijske godine koje prethode godini u kojoj je potpora dodijeljena;
- b) 75 % prihvatljivih troškova za zračne luke s prosječnim godišnjim putničkim prometom od najviše milijun putnika tijekom dvije financijske godine koje prethode godini u kojoj je potpora dodijeljena.

(13) Maksimalni intenzitet potpore iz stavka 12. može se povećati za 20 postotnih bodova za zračne luke u udaljenim regijama.

DIO DVANAESTI POTPORE ZA LUKE

Potpore za pomorske luke

Članak 42.

(1) HBOR dodjeljuje potpore za ulaganja u pomorske luke koje se smatraju spojivima s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavak 3. Ugovora te se izuzimaju od obveze prijave iz članka 108. stavak 3. Ugovora, ako ispunjavaju kriterije iz Dijela prvog ovog Programa, kao i ovog članka.

(2) Potpore na temelju ovog članka ne dodjeljuju se za izgradnju, ugradnju ili nadogradnju infrastrukture za opskrbu gorivom koja plovila opskrbljuje fosilnim gorivima, kao što su dizel i prirodni plin, u plinovitom (stlačeni prirodni plin (SPP)) i ukapljenom obliku (ukapljeni prirodni plin (UPP)) i ukapljeni naftni plin (UNP).

(3) Prihvatljivim troškovima, uključujući troškove planiranja, smatraju se troškovi:

- a) ulaganja za gradnju, zamjenu ili nadogradnju infrastrukture pomorskih luka;
- b) ulaganja u gradnju, zamjenu ili nadogradnju pristupne infrastrukture;
- c) jaružanje.

(4) Za potpore za infrastrukturu za punjenje i opskrbu električnom energijom, vodikom, amonijakom i metanolom prihvatljivi troškovi su troškovi izgradnje, ugradnje, nadogradnje ili proširenja infrastrukture za punjenje ili opskrbu. Ti troškovi mogu uključivati troškove same infrastrukture za punjenje ili opskrbu i povezane tehničke opreme, uključujući fiksne, mobilne ili plutajuće objekte, troškove ugradnje ili nadogradnje električnih ili drugih komponenti, uključujući električne kabele i strujne transformatore za povezivanje infrastrukture za punjenje ili opskrbu na mrežu ili na lokalnu jedinicu za proizvodnju ili

skladištenje električne energije ili vodika, kao i troškove građevinskih radova, adaptacije zemljišta ili cesta, troškove ugradnje i troškove za ishođenje povezanih dozvola.

(5) Prihvatljivim troškovima mogu se pokrivati i troškovi ulaganja u proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora ili vodika iz obnovljivih izvora na lokaciji ili troškovi ulaganja u jedinice za skladištenje električne energije iz obnovljivih izvora ili vodika iz obnovljivih izvora. Nominalni proizvodni kapacitet postrojenja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora ili vodika iz obnovljivih izvora na lokaciji ne premašuje najveću nazivnu snagu ili kapacitet opskrbe gorivom infrastrukture za punjenje ili opskrbu gorivom na koju je priključeno.

(6) Troškovi koji se odnose na djelatnosti koje nemaju veze s prijevozom, uključujući pogone industrijske proizvodnje aktivne u luci, urede ili prodavaonice, kao i nadgrađa, nisu prihvatljivi troškovi.

(7) Iznos potpore ne premašuje razliku između prihvatljivih troškova i operativne dobiti ulaganja ili jaružanja. Operativna dobit oduzima se od prihvatljivih troškova ex ante na temelju razumnih predviđanja ili mehanizmom povrata sredstava.

(8) Intenzitet potpore po ulaganju iz stavka 3. točke a) ovog članka ne smije prijeći:

- (a) 100 % prihvatljivih troškova ako prihvatljivi troškovi iznose najviše 22 milijuna EUR;
- (b) 80 % prihvatljivih troškova ako prihvatljivi troškovi iznose od 22 milijuna EUR do 55 milijuna EUR;
- (c) 60 % prihvatljivih troškova ako ukupni prihvatljivi troškovi projekta iznose od 55 milijuna EUR do iznosa utvrđenog u članku 3. stavku 1. točki o) ovog Programa.

(9) Intenzitet potpore ne smije prijeći 100 % prihvatljivih troškova za ulaganje određenih u stavku 3. točki (b) i stavku 3. točki c) ovog članka do iznosa utvrđenog u članku 3. stavku 1. točki o) ovog Programa.

(10) Intenzitet potpora iz stavka 8., točaka b) i c) može se povećati za 10 postotnih bodova za ulaganje koje se nalazi u potpomognutim područjima koja ispunjavaju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora i za 5 postotnih bodova za ulaganje koje se nalazi u potpomognutim područjima koja ispunjavaju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora.

(11) Bilo kakva koncesija ili drugo odobravanje trećoj strani izgradnje, nadogradnje, upravljanja ili najma lučke infrastrukture s potporom dodjeljuje se na konkurentnoj, transparentnoj, nediskriminirajućoj i bezuvjetnoj osnovi.

(12) Lučka infrastruktura s potporom stavlja se na raspolaganje zainteresiranim korisnicima na jednakoj i nediskriminirajućoj osnovi po tržišnim uvjetima.

(13) Ako se potpore dodjeljuju za izgradnju, ugradnju ili nadogradnju infrastrukture za opskrbu vodikom, korisnik se obvezuje da će najkasnije do 2035. potpomognuta infrastruktura za opskrbu vodikom opskrbljivati isključivo vodikom iz obnovljivih izvora. Ako se potpore dodjeljuju za izgradnju, ugradnju ili nadogradnju infrastrukture za opskrbu amonijakom ili metanolom, korisnik se obvezuje da će najkasnije do 2035. infrastruktura za opskrbu gorivom opskrbljivati isključivo amonijakom ili metanolom čiji energetski sadržaj potječe iz obnovljivih izvora koji nisu biomasa i koji su proizvedeni u skladu s metodologijama utvrđenima za obnovljiva tekuća i plinovita goriva nebiološkog podrijetla namijenjena upotrebi u prometu u Direktivi (EU) 2018/2001 i njezinim provedbenim ili delegiranim aktima.

(14) Za potpore koje ne premašuju 5,5 milijuna EUR, najveći iznos potpore može se odrediti na 80 % prihvatljivih troškova, kao alternativu primjene metode iz stavaka 7., 8., 9. i 10. ovog članka.

Članak 43.

- (1) HBOR dodjeljuje potpore za ulaganja u luke unutarnjih plovnih putova koje se smatraju spojivima s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora te se izuzimaju od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako ispunjavaju kriterije iz Dijela prvog ovog Programa, kao i ovog članka.
- (2) Potpore na temelju ovog članka ne dodjeljuju se za izgradnju, ugradnju ili nadogradnju infrastrukture za opskrbu gorivom koja plovi opskrbljuje fosilnim gorivima, kao što su dizel i prirodni plin, u plinovitom (stlačeni prirodni plin (SPP)) i ukapljenom obliku (ukapljeni prirodni plin (UPP)) i ukapljeni naftni plin (UNP).
- (3) Prihvatljivim troškovima, uključujući troškove planiranja, smatraju se troškovi:
 - a) ulaganja za gradnju, zamjenu ili nadogradnju infrastrukture pomorskih luka;
 - b) ulaganja u gradnju, zamjenu ili nadogradnju pristupne infrastrukture, uključujući;
 - c) jaružanje.
- (4) Za potpore za infrastrukturu za punjenje i opskrbu električnom energijom, vodikom, amonijakom i metanolom prihvatljivi troškovi su troškovi izgradnje, ugradnje, nadogradnje ili proširenja infrastrukture za punjenje ili opskrbu. Ti troškovi mogu uključivati troškove same infrastrukture za punjenje ili opskrbu i povezane tehničke opreme, uključujući fiksne, mobilne ili plutajuće objekte, troškove ugradnje ili nadogradnje električnih ili drugih komponenti, uključujući električne kabele i strujne transformatore za povezivanje infrastrukture za punjenje ili opskrbu na mrežu ili na lokalnu jedinicu za proizvodnju ili skladištenje električne energije ili vodika, kao i troškove građevinskih radova, adaptacije zemljišta ili cesta, troškove ugradnje i troškove za ishođenje povezanih dozvola.
- (5) Prihvatljivim troškovima mogu se pokrivati i troškovi ulaganja u proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora ili vodika iz obnovljivih izvora na lokaciji ili troškovi ulaganja u jedinice za skladištenje električne energije iz obnovljivih izvora ili vodika iz obnovljivih izvora. Nominalni proizvodni kapacitet postrojenja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora ili vodika iz obnovljivih izvora na lokaciji ne premašuje najveću nazivnu snagu ili kapacitet opskrbe gorivom infrastrukture za punjenje ili opskrbu gorivom na koju je priključeno.
- (6) Troškovi ulaganja koji se odnose na djelatnosti koje nemaju veze s prijevozom, uključujući pogone industrijske proizvodnje aktivne u luci, urede ili prodavaonice, kao i lučka nadgrađa, nisu prihvatljivi troškovi.
- (7) Iznos potpore ne premašuje razliku između prihvatljivih troškova i operativne dobiti ulaganja ili jaružanja. Operativna dobit oduzima se od prihvatljivih troškova *ex ante* na temelju razumnih predviđanja ili mehanizmom povrata sredstava.
- (8) Maksimalni intenzitet potpore ne smije prijeći 100 % prihvatljivih troškova do iznosa utvrđenog u članku 3. stavku 1. točki p) ovog Programa.
- (9) Bilo kakva koncesija ili drugo odobravanje trećoj strani izgradnje, nadogradnje, upravljanja ili najma lučke infrastrukture s potporom dodjeljuje se na konkurentnoj, transparentnoj, nediskriminirajućoj i bezuvjetnoj osnovi.
- (10) Lučka infrastruktura s potporom stavlja se na raspolaganje zainteresiranim korisnicima na jednakoj i nediskriminirajućoj osnovi po tržišnim uvjetima.
- (11) Ako se potpore dodjeljuju za izgradnju, ugradnju ili nadogradnju infrastrukture za opskrbu vodikom, korisnik se obvezuje da će najkasnije do 31. prosinca 2035. potpomognuta infrastruktura za opskrbu

vodikom opskrbljivati isključivo vodikom iz obnovljivih izvora. Ako se potpore dodjeljuju za izgradnju, ugradnju ili nadogradnju infrastrukture za opskrbu amonijakom ili metanolom, korisnik se obvezuje da će najkasnije do 31. prosinca 2035. infrastruktura za opskrbu gorivom opskrbljivati isključivo amonijakom ili metanolom čiji energetski sadržaj potječe iz obnovljivih izvora koji nisu biomasa i koji su proizvedeni u skladu s metodologijama utvrđenima za obnovljiva tekuća i plinovita goriva nebiološkog podrijetla namijenjena upotrebi u prometu u Direktivi (EU) 2018/2001 i njezinim provedbenim ili delegiranim aktima.

(12) Za potpore koje ne premašuju iznos od 2,2 milijuna EUR najveći iznos potpore može se odrediti na 80 % prihvatljivih troškova, kao alternativa primjeni metode iz stavaka 7. i 8. ovog članka.

DIO TRINAESTI

DRŽAVNA POTPORA SADRŽANA U PROIZVODIMA HBOR-A

Način kreditiranja, vrsta kamatne stope

Članak 44.

(1) Kredite, odnosno plasmane, HBOR odobrava putem financijskih institucija (banaka i leasing društava) ili izravno:

- a) uz opću kamatnu stopu – kamatna stopa za kredit koji ne sadrži potporu, odnosno kredit je odobren/ugovoren uz efektivnu kamatnu stopu koja je jednaka ili veća od referentne kamatne stope za korisnika kredita i ovisno o HBOR-ovim izvorima financiranja i kretanjima na financijskom tržištu te o mjerama upravljanja aktivom i pasivom u cilju zaštite kapitala (dalje: *opća kamatna stopa*), ili uz
- b) poticajnu kamatnu stopu - kamatna stopa za kredit koji sadrži potporu, odnosno kredit je odobren/ugovoren uz efektivnu kamatnu stopu koja je niža od referentne kamatne stope za korisnika kredita (dalje u tekstu: *poticajna kamatna stopa*).

(2) Pravila HBOR-a o određivanju referentnih i diskontnih stopa određena su sukladno važećim pravilima Europske komisije, odnosno Priopćenju Komisije o reviziji načina određivanja referentnih i diskontnih stopa (SL C 14,19.1.2008.) sa svim naknadnim izmjenama i dopunama.

(3) Efektivna kamatna stopa (EKS) je kamatna stopa koja iskazuje ukupne troškove kredita u skladu s važećom Odlukom o efektivnoj kamatnoj stopi HNB-a, a utvrđuje se sukladno odredbama internih akata HBOR-a (važećeg Pravilnika o načinu i rokovima obračuna kamata ili drugog zamjenskog akta).

(4) Sukladno internim aktima HBOR-a, HBOR za svoje plasmane ugovara fiksne kamatne stope ili promjenjive kamatne stope.

Instrumenti dodjele potpore HBOR-a

Članak 45.

(1) Državne potpore temeljem ovog Programa moguće je dodijeliti putem slijedećih instrumenata:

- subvencije kamatne stope,
- povoljnijeg zajma,
- jamstva,
- otpisa duga, kod kojeg bruto ekvivalent potpore predstavlja iznos otpisanog duga.

(2) Kod potpora dodijeljnih putem kredita, izračun državne potpore obavlja se u skladu s važećim propisima o državnim potporama, svođenjem na sadašnju vrijednost sukladno važećoj diskontnoj stopi (utvrđenoj prema Pravilniku o utvrđivanju referentne i diskontne kamatne stope):

a) kod potpore u obliku povoljnijeg zajma:

- kamate izračunate po kamatnoj stopi koja predstavlja razliku između visine referentne kamatne stope za korisnika kredita i efektivne kamatne stope koja je niže od referentne kamatne stope ili

- kamate izračunate po kamatnoj stopi koja predstavlja umanjeње kamatne stope za korisnika kredita te

b) kod potpore u obliku subvencije kamatne stope:

- dodijeljenog nominalnog iznosa subvencije kamatne stope.

(3) Bruto ekvivalent potpore kod potpora u obliku jamstva izračunavati će se na sljedeći način:

a) kod jamstava malim i srednim poduzetnicima, kao razlika između premija sigurne luke utvrđenih u Obavijesti Komisije o primjeni članaka 87. i 88. Ugovora o Europskoj zajednici na državne potpore u obliku jamstava (SL C 155, 20.6.2008.) i stvarno naplaćene naknade na jamstvo te

b) kod jamstava subjektima srednje tržišne kapitalizacije²⁰ i velikim poslovnim subjektima²¹, kao razlika između tržišne naknade za jamstvo izračunate sukladno Metodologiji za izračun naknada za jamstvo subjektima srednje tržišne kapitalizacije i velikim poslovnim subjektima (SA.64359) i stvarno naplaćene naknade na jamstvo, a koji iznosi se diskontiraju na sadašnju vrijednost primjenom diskontne stope.

(4) Referentna kamatna stopa za pojedinog korisnika utvrđuje se sukladno odredbama Pravilnika o utvrđivanju referentne i diskontne kamatne stope, a temelji se na uvećanju osnovne stope za maržu koja se utvrđuje ovisno o kreditnom rangi korisnika kredita i ponuđenim instrumentima osiguranja. Diskontiranje se provodi primjenom diskontne stope utvrđene sukladno Pravilniku o utvrđivanju referentne i diskontne kamatne stope.

Odobrovanje poticajne kamatne stope

Članak 46.

(1) Poticajne kamatne stope po programima kreditiranja za korisnike kredita za investicijska ulaganja mogu biti niže od opće kamatne stope za slijedeće krajnje korisnike:

- a. korisnike kredita koji su imali izravnu ili neizravnu ratnu štetu ili štetu nastalu zbrinjavanjem prognanika i/ili izbjeglica;
- b. korisnike koji ulažu na nedovoljno razvijena područja, odnosno područja s neuobičajeno niskim životnim standardom ili velikom nezaposlenosti utvrđena posebnim propisima;
- c. male i srednje poduzetnike, uključujući obrtnike i obiteljska poljoprivredna gospodarstva;
- d. korisnike kredita koji ulažu u poljoprivredu i ribarstvo;
- e. korisnike kredita koji ulažu u turističku djelatnost;
- f. velike poduzetnike;
- g. korisnike kredita koji ulažu u poduzetničke zone,
- h. tržišno konkurentne korisnike kredita koji su dokazali uspješnost i kvalitetu u poslovanju uspješnom prodajom na domaćem i/ili inozemnom tržištu;

²⁰ poduzetnici koji imaju između 250 i 3.000 zaposlenika na puno radno vrijeme, a temeljem podataka iz posljednjeg odobrenog godišnjeg financijskog izvještaja krajnjih korisnika; podaci koji se koriste za izračun broja zaposlenika trebaju biti u skladu s Preporukom Europske komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikro, malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003.)

²¹ poduzetnici koji se ne smatraju mikro, malim ili srednjim poduzetnikom u skladu s Preporukom Europske komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikro, malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003.); veliki poduzetnici

- i. korisnike kredita koji ulažu u infrastrukturu;
- j. korisnike kredita koji ulažu u projekte zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije;
- k. korisnike projekata koji se sufinanciraju iz fondova Europske unije.

(2) Poticajne kamatne stope utvrđene po HBOR-ovim programima kreditiranja predstavljaju državnu potporu, odnosno državnu potporu čini razlika između referentne kamatne stope izračunate za pojedinog poduzetnika i efektivne kamatne stope u visini manjoj od referentne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa utvrđuje se sukladno odredbama internih akata HBOR-a (važjećeg Pravilnika o načinu i rokovima obračuna kamata HBOR-a ili drugog zamjenskog akta).

(3) Prilikom utvrđivanja visine poticajne kamatne stope po svim programima kreditiranja mogu se kombinirati i zbrajati različite državne potpore dopuštene za određenu ciljnu skupinu i namjenu, a sve u skladu s važećim propisima o državnim potporama, pritom vodeći računa da pojedini poduzetnik nije već za iste prihvatljive troškove primio državnu potporu, kada bi se u takvom slučaju zbrojem već dodijeljenih državnih potpora premašio najviši dopušteni intenzitet potpore utvrđen važećim propisima o državnim potporama (zabrana kumulacije).

DIO ČETRINAESTI PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Supsidijarna primjena internih akata HBOR-a i relevantnih propisa

Članak 47.

1) U provođenju Zakonom o HBOR-u utvrđenih poslovnih aktivnosti te prilikom dodjele državnih potpora temeljem ovog Programa, HBOR će postupati sukladno odredbama Opće uredbe o skupnim izuzećima sadržanima u ovom Programu, kao i Pravilnika o utvrđivanju referentne i diskontne kamatne stope, Pravilima tržišnog postupanja HBOR-a te ostalim relevantnim propisima o državnim potporama.

2) Prilikom dodjele potpora djelatnostima prerade i stavljanja na tržište poljoprivrednih proizvoda malim i srednjim poduzetnicima dopušteno je primijeniti Program dodjele državnih potpora sektoru poljoprivrede HBOR-a usklađen s Uredbom Komisije (EU) 2022/2472 od 14. prosinca 2022. o proglašenju određenih kategorija potpora u sektorima poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 327, 21.12.2022.).

Čuvanje podataka

Članak 48.

(1) Stručne službe HBOR-a čuvaju detaljne zapise o svakoj pojedinačnoj potpori odobrenoj sukladno ovom Programu kao programu potpora usklađenom s Općom uredbom o skupnim izuzećima.

(2) Takvi zapisi sadržavaju sve informacije i prateću dokumentaciju potrebne kako bi se odredilo jesu li ispunjeni uvjeti utvrđeni Programom, odnosno Općom uredbom o skupnim izuzećima, uključujući informacije o statusu svakog poduzetnika čije pravo na potporu ili na bonus ovisi o tome ima li status malog ili srednjeg poduzetnika, informacije o učinku poticaja potpore i informacije koje omogućavaju određivanje preciznog iznosa prihvatljivih troškova u svrhu primjene predmetne Uredbe.

(3) Zapisi o pojedinačnim potporama odobrenim sukladno ovom Programu kao programu potpora čuvaju se 10 godina od datuma odobrenja posljednje pojedinačne potpore temeljem istog.

Rok važenja Programa

Članak 49.

(1) Ovaj Program primjenjivat će se zaključno do 31. prosinca 2026. godine, sukladno Uredbi Komisije (EU) 2023/1315 od 23. lipnja 2023. o izmjeni Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora i Uredbe (EU) 2022/2473 o proglašenju određenih kategorija potpora poduzetnicima koji se bave proizvodnjom, preradom i stavljanjem na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora (SL L 167, 30.6.2023.).

(2) HBOR će poštovati tzv. "stand still clause", odnosno neće dodjeljivati potpore sukladno ovom Programu prije dobivanja mišljenja o usklađenosti Ministarstva financija.

(3) Na kraju razdoblja važenja Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014, ovaj Program kao program dodjele potpora koji se izuzima na temelju predmetne uredbe ostaje izuzet tijekom prijelaznog razdoblja od šest mjeseci.

Stupanje na snagu

Članak 50.

(1) Ovaj Program stupa na snagu danom donošenja od strane Uprave HBOR-a, a počinje se primjenjivati danom zaprimanja mišljenja o usklađenosti Ministarstva financija te se zadužuju svi radnici postupati na način kako je propisano istim.

(2) Početkom primjene ovog Programa stavlja se izvan snage Program dodjele državnih potpora HBOR-a usvojen za programsko razdoblje 2014-2020.

(3) Za tumačenje i ažuriranje ovog Programa zadužena je funkcija nadležna za potpore iz Ureda za usklađenost, SPNFT, informacijsku sigurnost i potpore.

(4) Ovaj Program objavljuje se na intranetu te na internetskoj stranici HBOR-a.

PRIVITAK I. PROGRAMU DODJELE DRŽAVNIH POTPORA HBOR-A - ZNAČENJE POJMOVA (DEFINICIJE)

A) Za potrebe primjene svih dijelova ovog Programa primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „**potpora**” znači svaku mjeru koja ispunjava sve kriterije utvrđene u članku 107. stavku 1. Ugovora;
- (2) „**mali i srednji poduzetnici**” ili „MSP-ovi” znači poduzetnike koji ispunjavaju uvjete utvrđene u Prilogu I. Općoj uredbi o skupnim izuzećima, odnosno Privitku II ovom Programu;
- (3) „**prijevoz**” znači prijevoz putnika zrakom, morem, cestom, željeznicom ili unutarnjim plovnim putevima ili prijevoz tereta za najam ili naknadu;
- (4) „**troškovi prijevoza**” znači troškove prijevoza na ime najma ili naknade koju su korisnici stvarno platili po putovanju, a obuhvaćaju:
 - a. troškove tereta, troškove manipulacije i troškove privremenog skladištenja ako su ti troškovi povezani s putovanjem;
 - b. troškove osiguranja koji se primjenjuju na teret;
 - c. poreze, pristojbe ili namete koji se primjenjuju na teret, a prema potrebi i na neproduktivne troškove, i to na mjestu podrijetla i na mjestu odredišta;
 - d. troškove nadzora sigurnosti i sigurnosne zaštite te dodatne naknade za povećane troškove goriva;
- (5) „**stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda**” znači držanje ili izlaganje u cilju prodaje, ponudu na prodaju, isporuku ili bilo koji drugi način stavljanja na tržište, osim prodaje preprodateljima i prerađivačima koju obavlja primarni proizvođač i svih djelatnosti povezanih s pripremom proizvoda za takvu prvu prodaju; prodaja krajnjim potrošačima koju obavlja primarni proizvođač smatra se stavljanjem na tržište ako se odvija u zasebnim za to predviđenim prostorijama;
- (6) „**primarna poljoprivredna proizvodnja**” znači proizvodnja proizvoda iz tla ili sa farme, navedenih u Dodatku I. Ugovoru, bez obavljanja daljnje promjene prirode takvih proizvoda
- (7) „**prerada poljoprivrednih proizvoda**” znači svako djelovanje na poljoprivrednom proizvodu čiji je rezultat proizvod koji je i sam poljoprivredni proizvod, osim djelatnosti na poljoprivrednim dobrima koje su neophodne za pripremu životinjskih ili biljnih proizvoda za prvu prodaju
- (8) „**poljoprivredni proizvod**” znači proizvode navedene u Prilogu I. Ugovoru, osim proizvoda ribarstva i akvakulture navedenih u Prilogu I. Uredbi (EU) br. 1379/2013
- (9) „**ugljen**” znači visokokvalitetan, srednje kvalitetan i niskokvalitetan ugljen kategorije A i B u smislu međunarodnog sustava kodificiranja ugljena koji je utvrdila Gospodarska komisija Ujedinjenih naroda za Europu
- (10) „**pojedinačna potpora**” znači:
 - a. jednokratne (ad hoc) potpore, i
 - b. potpore dodijeljene pojedinim korisnicima temelju programa potpora
- (11) „**program potpora**” znači svaki akt na temelju kojeg se, bez daljnjih mjera provedbe, mogu dodjeljivati pojedinačne potpore poduzetnicima definiranim u aktu na općenit i apstraktan način te svaki akt na čijoj se osnovi potpora koja nije povezana s određenim projektom može dodijeliti jednom poduzetniku ili više njih na neodređeno vremensko razdoblje i/ili u neograničenom iznosu
- (12) „**jednokratna potpora**” znači potporu koja nije dodijeljena na temelju programa potpora
- (13) „**poduzetnik u teškoćama**” znači poduzetnik iz članka 5. Programa
- (14) „**prilagođeni iznos potpore**” znači maksimalni dopušteni iznos potpore za velike projekte ulaganja, izračunan prema sljedećoj formuli:

$$\text{prilagođeni iznos potpore} = R \times (A + 0,50 \times B + 0 \times C)$$

gdje je: R maksimalni intenzitet potpore primjenjiv na predmetnom području, isključujući povećani intenzitet potpore za MSP-ove; A dio prihvatljivih troškova jednak 55 milijuna EUR; B dio prihvatljivih troškova između 55 milijuna EUR i 110 milijuna EUR, a C je dio prihvatljivih troškova koji premašuje 110 milijuna EUR;

(15) „**bruto ekvivalent potpore**” znači diskontiranu vrijednost potpore izraženu u postotku diskontirane vrijednosti prihvatljivih troškova izračunanih na datum dodjele potpore na temelju primjenjive diskontne stope

(16) „**veliki poduzetnici**” znači poduzetnike koji ne ispunjavaju kriterije za MSP-e iz Privitka II. Programu

(17) „**intenzitet potpore**” znači bruto iznos potpore izražen kao postotak prihvatljivih troškova, prije odbitka poreza ili drugih naknada

(18) „**datum dodjele potpore**” znači datum na koji je zakonsko pravo na primanje potpore dodijeljeno korisniku na temelju primjenjivog nacionalnog pravnog režima

(19) „**materijalna imovina**” znači imovinu koju čini zemljište, građevine te postrojenja, strojevi i oprema

(20) „**nematerijalna imovina**” znači imovinu koja nema fizički ili financijski oblik, poput patentnih prava, licenci, znanja i iskustva ili druge vrste intelektualnog vlasništva;

(21) „**trošak plaća**” znači ukupni iznos koji korisnik potpore stvarno mora platiti za dotična radna mjesta, a koji se u određenom razdoblju sastoji od bruto plaće prije poreza i obveznih doprinosa kao što su doprinos za socijalno osiguranje, troškovi dječje skrbi i skrbi za roditelje;

(22) „**neto povećanje broja zaposlenika**” znači neto povećanje broja zaposlenika u predmetnoj poslovnoj jedinici u odnosu na prosječan broj tijekom određenog razdoblja, nakon što se od broja otvorenih radnih mjesta oduzmu sva radna mjesta izgubljena tijekom tog razdoblja. Broj osoba zaposlenih na puno radno vrijeme, broj osoba sa skraćenim radnim vremenom i sezonski zaposlenih osoba uračunava se u odgovarajućim dijelovima njihovih godišnjih jedinica rada.

(23) „**pripadajuća infrastruktura**” znači infrastrukturu koja je sagrađena za ex-ante utvrđene poduzetnike i prilagođena njihovim potrebama;

(24) „**financijski posrednik**” znači svaka financijska institucija, bez obzira na njezin oblik i vlasničku strukturu, uključujući fond fondova, privatne investicijske fondove, javne investicijske fondove, banke, mikro-financijske institucije i društva za uzajamna jamstva;

(25) „**potpomognuta područja**” znači područja utvrđena na karti regionalnih potpora odobrenoj u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkama (a) i (c) Ugovora koja je na snazi u trenutku dodjele potpore;

(26) „**operativna dobit**” znači razlika između diskontiranih prihoda i diskontiranih operativnih troškova tijekom ekonomskog trajanja ulaganja ako je ta razlika pozitivna. Ti operativni troškovi obuhvaćaju troškove kao što su troškovi osoblja, materijala, ugovorenih usluga, komunikacije, energije, održavanja, najma i administrativni troškovi itd., no isključuju troškove amortizacije i troškove financiranja ako su oni obuhvaćeni potporama za ulaganje.

Diskontiranje prihoda i troškova poslovanja koristeći odgovarajuću diskontnu stopu omogućuje ostvarenje razumne dobiti.

(27) „**po tržišnim uvjetima**” znači da se uvjeti transakcije između ugovornih stranaka ne razlikuju od onih koji bi bili utvrđeni između neovisnih poduzetnika i nema naznake nedopuštenog dogovaranja. Za svaku transakciju koja proizlazi iz otvorenog, transparentnog i nediskriminirajućeg postupka smatra se da zadovoljava načelo transakcije po tržišnim uvjetima;

(28) „**pisani**” znači svaki oblik pisanog dokumenta, uključujući elektroničke dokumente, pod uvjetom da su takvi elektronički dokumenti priznati kao jednakovrijedni u skladu s primjenjivim administrativnim postupcima i zakonodavstvom u predmetnoj državi članici.

B) Za potrebe primjene Dijela II ovog Programa – *Regionalne potpore za ulaganja* primjenjuju se sljedeće definicije:

(29) „**sektor čelika**” znači proizvodnja jednog ili više od sljedećeg:

a) sirovo željezo i željezne legure:

sirovo željezo za proizvodnju čelika, sirovo željezo za ljevaonice i drugo sirovo željezo, zrcalno željezo i visokouglični feromangan, isključujući druge željezne legure;

b) sirovi i polugotovi proizvodi od željeza, običnog čelika ili specijalnih čelika:

tekući čelik izliven ili neizliven u ingote, uključujući ingote za kovanje polugotovih proizvoda: blumovi, gredite i ploče; limene šipke i šipke od bijelog lima; široki toplo valjani kolutovi, osim proizvodnje tekućeg čelika za lijevanje iz malih i srednjih ljevaonica;

- c) vruće valjani gotovi proizvodi od željeza, običnog čelika ili specijalnog čelika: tračnice, pragovi, vezice, podložne ploče, grede, teški profili od 80 mm i više, žmurje, šipke i profili manji od 80 mm i ploče manje od 150 mm, žičane šipke, okrugli i kvadratni dijelovi za cijevi, vruće valjani obruči i trake (uključujući trake za cijevi), vruće valjani lim (presvučeni i nepresvučeni), ploče i lim debljine 3 mm i više, univerzalne ploče debljine 150 mm i više, osim žica i proizvoda iz žice, svijetlih šipki i željeznih odljeva;
- d) hladno valjani gotovi proizvodi: bijeli lim, mat lim, crni lim, pocinčani lim, drugi presvučeni limovi, hladno valjani limovi, električni limovi i trake namijenjeni proizvodnji bijelog lima, hladno valjani limovi u kolotovima i trakama;
- e) cijevi: sve bešavne čelične cijevi, varene čelične cijevi promjera preko 406,4 mm.

(30) „**lignit**” znači niskorazredni C ili ortolignit i niskorazredni B ili metalignit kako je definirano međunarodnim sustavom kodificiranja ugljena koji je utvrdila Gospodarska komisija Ujedinjenih naroda za Europu;

(31) „**sektor prijevoza**” znači zračni, pomorski, cestovni ili željeznički prijevoz putnika te kopneni prijevoz plovnim putovima ili usluge prijevoza tereta za najam ili naknadu te s tim povezana infrastruktura (u prvom redu infrastruktura zračnih luka); točnije, „sektor prijevoza” znači sljedeće djelatnosti prema statističkoj klasifikaciji gospodarskih djelatnosti (NACE Rev. 2) utvrđenoj Uredbom (EZ) br. 1893/2006 Europskog parlamenta i Vijeća²²:

- (a) oznaka NACE 49: Kopneni prijevoz i cjevovodni transport; isključujući NACE 49.32 Taksi službu, 49.39 Rad žičara, sedežnica, skijaških žičara i vučnica ako nisu dio gradskog ili prigradskog tranzitnog sustava, 49.42 Usluge preseljenja, 49.5 Cjevovodni transport;
- (b) oznaka NACE 50: Vodeni prijevoz;
- (c) oznaka NACE 51: Zračni prijevoz, isključujući NACE 51.22 Svemirski prijevoz.

(32) „**djelatnosti u turizmu**” su sljedeće djelatnosti u skladu s klasifikacijom NACE Rev. 2:

- a. oznaka NACE 55: Smještaj;
- b. oznaka NACE 56: Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića;
- c. oznaka NACE 79: Putničke agencije, organizatori putovanja (turoperatori) i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti povezane s njima;
- d. oznaka NACE 90: Kreativne, umjetničke i zabavne djelatnosti;
- e. oznaka NACE 91: Knjižnice, arhivi, muzeji i ostale kulturne djelatnosti;
- f. oznaka NACE 93: Sportske djelatnosti te zabavne i rekreacijske djelatnosti;

(33) „**program namijenjen ograničenom broju posebnih sektora ekonomske djelatnosti**” znači program kojim su obuhvaćene djelatnosti razvrstane u manje od pet razreda statističke klasifikacije NACE Rev. 2 (četveroznakasta brojčana oznaka);

(34) „**dovršetak ulaganja**” znači trenutak kada nacionalna tijela smatraju da je ulaganje **dovršeno** ili, ako taj trenutak ne postoji, 3 godine nakon početka radova;

(35) „**veliki projekt ulaganja**” znači početno ulaganje čiji prihvatljivi troškovi premašuju 50 milijuna EUR, izračunano prema cijenama i tečajevima na datum dodjele potpore;

(36) „**premještanje**” znači transfer iste ili slične djelatnosti ili njezina dijela iz objekta u jednoj ugovornoj stranci Sporazuma o EGP-u (početni objekt) u objekt u kojemu se ulaganje odvija u drugoj ugovornoj stranci Sporazuma o EGP-u (objekt kojemu je dodijeljena potpora). Prijenos postoji ako proizvod ili usluga u početnim objektima i u objektima kojima je dodijeljena potpora služi barem dijelom za iste potrebe i ispunjava zahtjeve ili potrebe iste vrste korisnika, a radna se mjesta gube u istoj ili sličnoj djelatnosti u jednom od početnih objekata korisnika u EGP-u.

²² Uredba (EZ) br. 1893/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o utvrđivanju statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti NACE Revision 2 te izmjeni Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3037/90 kao i određenih uredbi EZ-a o posebnim statističkim područjima (SL L 393, 30.12.2006., str. 1.)

C) Za potrebe primjene Dijela četvrtog ovog Programa – *Potpore za pristup financiranju za MSP-ove* primjenjuju se sljedeće definicije:

(37) „**kvazivlasničko ulaganje**” znači vrsta financiranja koja se svrstava između vlasničkog kapitala i zaduživanja, rizičnija od nadređenog duga i manje rizična od ulaganja u osnovni kapital, čiji se prinos za imatelja pretežno zasniva na dobiti ili gubitcima temeljnog ciljnog poduzetnika koji nisu osigurani u slučaju insolventnosti. Kvazivlasnička ulaganja mogu se strukturirati kao dug, neosiguran i podređen, uključujući mezaninski dug, koji se u nekim slučajevima može pretvoriti u vlasnički kapital, ili kao povlašteni vlasnički kapital;

(38) „**jamstvo**” znači u kontekstu odjeljaka 1., 3. i 7. Opće uredbe o skupnim izuzećima, pisana obveza preuzimanja odgovornosti za sve ili dio novonastalih zajmovnih transakcija treće osobe kao što su instrumenti zaduživanja ili zakupljanja te kvazivlasnički instrumenti;

(39) „**financijska donacija**” znači povratno javno ulaganje u financijskog posrednika za potrebe ulaganja na temelju mjere rizičnog financiranja, uz povrat svih sredstava javnom ulagaču;

(40) „**rizična financijska ulaganja**” znači vlasnička i kvazivlasnička ulaganja, zajmovi uključujući zakupe, jamstva ili kombinaciju navedenog, namijenjeni prihvatljivim poduzetnicima za potrebe provedbe novih ulaganja;

(41) „**neovisni privatni ulagač**” znači ulagač koji je privatni i neovisan, kako je definirano u ovoj točki. „Privatni” ulagači znači ulagači koji, bez obzira na vlasničku strukturu, imaju isključivo komercijalni interes, koriste se vlastitim sredstvima i snose puni rizik u pogledu svojeg ulaganja, a naročito uključuju: kreditne institucije koje ulažu na vlastiti rizik i iz vlastitih sredstava, privatne dotacije i zaklade, obiteljske urede i poslovne anđele, korporativne ulagače, osiguravajuća društva, mirovinske fondove, akademske institucije te fizičke osobe koje obavljaju ili ne obavljaju gospodarsku djelatnost. Europska investicijska banka, Europski investicijski fond, međunarodna financijska institucija u kojoj je država članica dioničar ili pravni subjekt koji na profesionalnoj osnovi obavlja financijske djelatnosti i kojem su država članica ili subjekt države članice na središnjoj, regionalnoj ili lokalnoj razini povjerali provedbu aktivnosti razvoja ili promicanja razvoja (nacionalna razvojna banka ili druga razvojna institucija) neće se za potrebe ove definicije smatrati privatnim ulagačima. „Neovisni” ulagač znači ulagač koji nije dioničar prihvatljivog poduzetnika u kojeg ulaže. U kontekstu naknadnih ulaganja ulagač ostaje „neovisan” ako se smatrao neovisnim ulagačem u prethodnom krugu ulaganja. Nakon osnivanja novog društva, svi privatni ulagači, uključujući osnivače takvog novog društva, smatraju se neovisnima od tog društva;

(42) „**vlasničko ulaganje**” znači pružanje kapitala poduzetniku, izravnim ili neizravnim ulaganjem u zamjenu za vlasništvo odgovarajućeg udjela u tom poduzetniku;

(43) „**prva komercijalna prodaja**” znači prvu prodaju koju poduzetnik izvrši na tržištu proizvoda ili usluga, isključujući ograničene prodaje radi testiranja tržišta;

(44) „**neuvršteni MSP**” znači MSP koji nije uvršten na službeni popis burze, osim alternativnih trgovinskih platformi;

(45) „**naknadno ulaganje**” znači dodatno rizično financijsko ulaganje u poduzetnika nakon najmanje jednog prethodnog kruga rizičnog financijskog ulaganja;

(46) „**zamjenski kapital**” znači kupnja postojećih udjela u poduzetniku od prethodnog ulagača ili vlasnika udjela;

(47) „**zaduženi subjekt**” znači Europska investicijska banka i Europski investicijski fond, međunarodna financijska institucija u kojoj je država članica dioničar ili pravni subjekt koji na profesionalnoj osnovi obavlja financijske djelatnosti i kojem su država članica ili subjekt države članice na središnjoj, regionalnoj ili lokalnoj razini povjerali provedbu aktivnosti razvoja ili promicanja razvoja (razvojna banka ili druga razvojna institucija). Zaduzeni subjekt može biti odabran ili izravno imenovan u skladu s odredbama Direktive 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća²³ ili u skladu s člankom 38. stavkom 4.

²³ Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 65.)

točkom (b) podtočkom iii. Uredbe (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća²⁴ ili člankom 59. stavkom 3. Uredbe (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća²⁵, ovisno o tome što se primjenjuje; (48) **“inovativni poduzetnik”** znači poduzetnik koji ispunjava jedan od sljedećih uvjeta:

- a) može dokazati, na temelju evaluacije koju je proveo neovisni stručnjak, da će u predvidivoj budućnosti razviti proizvode, usluge ili procese koji su novi ili znatno poboljšani u usporedbi s trenutanim stanjem u predmetnoj grani industrije, a koji sa sobom nose rizik tehnološkog ili industrijskog neuspjeha;
- b) čiji troškovi istraživanja i razvoja predstavljaju najmanje 10 % njegovih ukupnih troškova poslovanja u najmanje jednoj od 3 godine koje prethode dodjeli potpore ili, u slučaju novoosnovanog poduzetnika koje nema ostvarenu nijednu poslovnu godinu, u reviziji njegova trenutnog poslovnog razdoblja koju je ovjerio vanjski revizor;
- c) u razdoblju od 3 godine koje prethode dodjeli potpore:
 - i. Europsko vijeće za inovacije dodijelilo mu je oznaku kvalitete „pečat izvrsnosti” u skladu s programom rada Obzora 2020. za razdoblje od 2018 do 2020. donesenog Provedbenom odlukom Komisije C(2017)7124²⁶ ili člankom 2. stavkom 23. i člankom 15. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća²⁷; ili
 - ii. primio je ulaganje Fonda Europskog vijeća za inovacije, kao što je ulaganje u kontekstu programa Akcelerator, kako se navodi u članku 48. stavku 7. Uredbe (EU) 2021/695;
- d) u razdoblju od 3 godine koje prethode dodjeli potpore:
 - i. sudjelovao je u bilo kojoj aktivnosti svemirske inicijative Komisije „CASSINI” (kao što su poslovni akcelerator ili mjera za uspostavu kontakata)²⁸; ili
 - ii. dobio je ulaganje iz instrumenta za financiranje početne faze i razvoja inicijative CASSINI, ili iz Pilot inicijative fonda vlasničkog kapitala za svemir; ili
 - iii. dodijeljena mu je nagrada inicijative CASSINI; ili
 - iv. dodijeljeno mu je financiranje u skladu s Uredbom (EU) 2021/695 u području istraživanja svemira, što je dovelo do osnivanja novoosnovanog poduzetnika; ili
 - v. odobreno mu je financiranje kao korisniku istraživačkog i razvojnog djelovanja u okviru Europskog fonda za obranu u skladu s Uredbom (EU) 2021/697 Europskog parlamenta i Vijeća²⁹; ili
 - vi. odobreno mu je financiranje u okviru Europskog programa industrijskog razvoja u području obrane u skladu s Uredbom (EU) 2018/1092 Europskog

²⁴ Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 (SL L 347, 20.12.2013., str. 320.)

²⁵ Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30.6.2021., str. 159.)

²⁶ Provedbena odluka Komisije C(2017)7124 od 27. listopada 2017. o donošenju programa rada za razdoblje od 2018 do 2020. u okviru Posebnog programa za provedbu Okvirnog programa za istraživanje i inovacije Obzor 2020. (2014.–2020.) i o financiranju programa rada za 2018.

²⁷ Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021., str. 1.)

²⁸ Inicijativa CASSINI, koja je prvi put najavljena u „Strategiji za MSP-ove i održivu i digitalnu Europu”, (COM(2020) 103 final od 10. ožujka 2020.), skup je konkretnih mjera čiji je cilj, među ostalim, olakšavanje pristupa rizičnom kapitalu za MSP-ove koji posluju u području svemirskih tehnologija radi financiranja njihova širenja.

²⁹ Uredba (EU) 2021/697 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi Europskog fonda za obranu i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2018/1092 (SL L 170, 12.5.2021., str. 149.).”

- (49) „**alternativna trgovinska platforma**” znači multilateralna trgovinska platforma u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom 22. Direktive 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća³⁰ na kojoj najmanje 50 % financijskih instrumenata uvrštenih za trgovanje izdaju MSP-ovi;
- (50) „**zajam**” znači sporazum kojim se zajmodavac obvezuje zajmoprimcu dati na raspolaganje dogovoreni iznos u dogovorenom roku i na temelju kojeg je zajmoprimac dužan otplatiti dotični iznos u dogovorenom roku. Može biti u obliku zajma ili drugog instrumenata financiranja, uključujući zakup, kojim se zajmodavcu osigurava prevladavajuća komponenta najmanjeg prinosa; refinanciranje postojećih zajmova nije prihvatljiv zajam.

D) Za potrebe primjene Dijela petog ovog Programa – *Potpore za istraživanje, razvoj i inovacije* primjenjuju se sljedeće definicije:

- (51) „**organizacija za istraživanje i širenje znanja**” znači subjekt (kao što su sveučilišta, istraživački instituti, agencije za prijenos tehnologije, posrednici u inovaciji, fizičke osobe ili virtualni kolaborativni subjekti usmjereni na istraživanje), bez obzira na njegov pravni status (ustrojstvo na temelju javnog ili privatnog prava) odnosno način financiranja, čiji je prvenstveni cilj nezavisno provoditi temeljno istraživanje, industrijsko istraživanje ili eksperimentalni razvoj ili s rezultatima tih djelatnosti upoznati široku javnost, putem predavanja, objavljivanja ili prijenosa znanja. Ako taj subjekt obavlja i ekonomske djelatnosti, financiranje, troškovi i prihodi tih ekonomskih djelatnosti moraju se obračunati zasebno. Poduzetnici koji imaju presudan utjecaj na takav subjekt, na primjer kao njegovi vlasnici udjela ili članovi, nemaju povlašteni pristup rezultatima koje subjekt proizvede;
- (52) „**temeljno istraživanje**” znači eksperimentalni ili teorijski rad poduzet prvenstveno kako bi se stekla nova znanja o temeljnim načelima fenomena i vidljivih činjenica, bez vidljive izravne tržišne primjene ili korištenja;
- (53) „**primijenjena istraživanja**” znači planirana istraživanja ili kritički pregled u cilju stjecanja novih znanja i vještina za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga odnosno za postizanje znatnog poboljšanja postojećih proizvoda, procesa ili usluga. Njima se obuhvaća stvaranje sastavnih dijelova složenih sustava i može se obuhvaćati izrada prototipova u laboratorijskom okruženju ili u okruženju sa simuliranim sučeljima postojećih sustava te male pilot-projekte radi testiranja i provjere značajki proizvodnih metoda ako je to neophodno za primijenjena istraživanja, prvenstveno za provjeru generičke tehnologije
- (54) „**industrijsko istraživanje**” znači planirano istraživanje ili kritički pregled u cilju stjecanja novih znanja i vještina za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga odnosno za postizanje znatnog poboljšanja postojećih proizvoda, procesa ili usluga, uključujući digitalne proizvode, procese ili usluge, u bilo kojem području, tehnologiji, industriji ili sektoru (uključujući, ali ne ograničavajući se na digitalne industrije i tehnologije, kao što su superračunalstvo, kvantne tehnologije, tehnologije lanca blokova, umjetna inteligencija, kibersigurnost, tehnologije velike količine podataka i računalstva u oblaku).
Industrijsko istraživanje obuhvaća stvaranje sastavnih dijelova složenih sustava i može uključivati izradu prototipova u laboratorijskom okruženju ili u okruženju sa simuliranim sučeljima postojećih sustava te male pilot-linije ako je to neophodno za industrijsko istraživanje i posebno za provjeru generičke tehnologije;
- (55) „**eksperimentalni razvoj**” znači stjecanje, kombiniranje, oblikovanje i upotreba postojećih znanstvenih, tehnoloških, poslovnih i ostalih mjerodavnih znanja i vještina u cilju razvoja novih ili poboljšanih proizvoda, procesa ili usluga, uključujući digitalne proizvode, procese ili usluge, u bilo kojem području, tehnologiji, industriji ili sektoru (uključujući, ali ne ograničavajući se na, digitalne industrije i tehnologije, kao što su superračunalstvo, kvantne tehnologije, tehnologije lanca blokova, umjetna inteligencija, kibersigurnost, tehnologije velike količine podataka, računalstva u oblaku i

³⁰ Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.)

računalstva na rubu mreže). To može obuhvaćati i, primjerice, aktivnosti za konceptualno definiranje, planiranje i dokumentiranje novih proizvoda, procesa ili usluga.

Eksperimentalni razvoj može obuhvaćati izradu prototipova, demonstracijske aktivnosti, pilot-projekte, ispitivanje i provjeru novih ili poboljšanih proizvoda, procesa ili usluga u okruženju koje odražava operativne uvjete iz stvarnog života ako je osnovni cilj ostvarenje daljnjih tehničkih poboljšanja proizvoda, procesa ili usluga koji nisu u bitnome utvrđeni. To može uključivati i razvoj tržišno upotrebljivog prototipa ili pilot-projekta koji je nužno konačni tržišni proizvod, a preskupo ga je proizvesti samo da bi se upotrebljavao u svrhu demonstracijskih aktivnosti i provjere.

Eksperimentalni razvoj ne uključuje rutinske ili periodične izmjene postojećih proizvoda, proizvodnih linija, proizvodnih procesa, usluga i drugih aktivnosti u tijeku, čak i ako te izmjene znače poboljšanja.

- (56) „**studija izvedivosti**” znači procjenu i analizu potencijala određenog projekta, kojima se nastoji podržati postupak donošenja odluka objektivnim i racionalnim otkrivanjem njegovih snaga i slabosti, mogućnosti i prijetnja te utvrđivanjem sredstava potrebnih za njegovu provedbu i konačno njegovih izgleda za uspjeh;
- (57) „**inovacijski klasteri**” znači strukture ili organizirane skupine neovisnih strana (kao što su inovativni novoosnovani poduzetnici, mali, srednji i veliki poduzetnici te organizacije za istraživanje i širenje znanja, istraživačke infrastrukture, infrastrukture za testiranje i eksperimentiranje, digitalnoinovacijske centre, neprofitne organizacije i ostale povezane gospodarske subjekte) osnovane radi poticanja inovacijskih aktivnosti i novih načina suradnje, na primjer digitalnim sredstvima, dijeljenjem i/ili promicanjem dijeljenja objekata i razmjenom znanja i stručnosti te učinkovitim doprinosom prijenosu znanja, umrežavanju, širenju informacija i suradnji među poduzetnicima i ostalim organizacijama u klasteru. Digitalnoinovacijski centri (uključujući europske digitalnoinovacijske centre koji se financiraju u okviru programa Digitalna Europa pod centralnim upravljanjem uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/694 Europskog parlamenta i Vijeća (*17)) subjekti su čiji je cilj poticanje široke primjene digitalnih tehnologija kao što su umjetna inteligencija, računalstvo u oblaku, računalstvo na rubu mreže i računalstvo visokih performansi te kibersigurnost u industriji (posebno u MSP-ovima) i organizacijama javnog sektora. Digitalnoinovacijski centri mogu se sami po sebi smatrati inovacijskim klasterom za potrebe ove Uredbe.
- (58) „**troškovi osoblja**” znači troškove istraživača, tehničara i drugog pomoćnog osoblja zaposlenog na odnosnom projektu ili djelatnosti;
- (59) „**neovisna osnova**” znači da se uvjeti transakcije između dvije ugovorne strane ne razlikuju od onih koji bi bili ugovoreni između dva neovisna poduzetnika i nemaju elemente kolizije. Svaka transakcija koja je rezultat otvorenog, transparentnog i ne diskriminirajućeg postupka smatra se da zadovoljava načelo neovisne osnove.
- (60) „**stvarna suradnja**” znači suradnju između najmanje dvije neovisne strane radi razmjene znanja ili tehnologije, ili radi postizanja zajedničkog cilja utemeljenog na podjeli rada, pri čemu stranke zajednički utvrđuju opseg projekta suradnje i dijele njegove rizike i rezultate. Jedna ili više strana mogu snositi pune troškove projekta i lišiti ostale stranke njihovog financijskog rizika. Istraživanje temeljem ugovora i usluge istraživanja ne smatraju se oblicima suradnje.
- (61) „**visokokvalificirano osoblje**” znači osoblje sa sveučilišnim obrazovanjem i najmanje 5 godina mjerodavnog profesionalnog iskustva, koje može uključivati i doktorsku izobrazbu;
- (62) „**upućivanje na rad**” znači privremeno zapošljavanje osoblja kod korisnika s pravom osoblja na povratak prethodnom poslodavcu;
- (63) „**savjetodavne usluge za inovacije**” znači savjetovanje, pomoć ili osposobljavanje u područjima prijenosa znanja, stjecanja, zaštite ili iskorištavanja nematerijalne imovine ili upotrebe standarda i propisa koji ih sadržavaju te savjetovanje, pomoć ili osposobljavanje o uvođenju ili upotrebi inovativnih tehnologija i rješenja (uključujući digitalne tehnologije i rješenja);
- (64) „**usluge podrške inovacijama**” znači osiguravanje uredskog prostora, banaka podataka, usluga računalstva u oblaku i usluga pohrane podataka, knjižnica, istraživanja tržišta, laboratorija, označivanja kvalitete, testiranja, eksperimentiranja i certifikacije ili drugih povezanih usluga, uključujući usluge koje pružaju organizacije za istraživanje i širenje znanja, istraživačke

infrastrukture, infrastrukture za testiranje i eksperimentiranje ili inovacijski klasteri, u svrhu razvoja učinkovitijih ili tehnološki naprednijih proizvoda, procesa ili usluga, uključujući provedbu inovativnih tehnologija i rješenja (uključujući digitalne tehnologije i rješenja);

E) Za potrebe primjene Dijela šestog ovog Programa – *Potpore za zaštitu okoliša* primjenjuju se sljedeće definicije:

- (65) „**zaštita okoliša**” znači svako djelovanje ili aktivnost kojom se smanjuju ili sprječavaju onečišćenje, negativni učinci na okoliš ili druga šteta nanosena fizičkom okolišu (uključujući zrak, vodu i tlu), ekosustavima ili prirodnim resursima nastala zbog ljudske aktivnosti i čiji je cilj, među ostalim, ublažiti klimatske promjene, umanjiti rizik takve štete te zaštititi i ponovno uspostaviti bioraznolikost ili dovesti do učinkovitije upotrebe prirodnih resursa, uključujući mjere za uštedu energije i upotrebu obnovljivih izvora energije, kao i druge tehnike za smanjenje emisija stakleničkih plinova i drugih onečišćujućih tvari te prelazak na modele kružnoga gospodarstva kako bi se smanjila upotreba primarnih materijala i povećala učinkovitost. Uključuje i mjere kojima se jača sposobnost prilagodbe i smanjuje osjetljivost na učinke klimatskih promjena;
- (66) „**norma Unije**” znači:
- (a) obvezna norma Unije kojom se utvrđuju razine koje pojedini poduzetnici trebaju postići u smislu zaštite okoliša, isključujući norme ili ciljeve utvrđene na razini Unije koji su obvezujući za države članice, ali ne i za pojedinačne poduzetnike; ili
 - (b) obveza primjene najboljih raspoloživih tehnika (NRT), kako su definirane u Direktivi 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*), te obveza osiguravanja da razine emisija ne prelaze razine koje bi se postigle primjenom NRT-a; ako su razine emisija povezane s NRT-om utvrđene u provedbenim aktima donesenima na temelju Direktive 2010/75/EU ili drugih primjenjivih direktiva, te će razine biti primjenjive za potrebe ove Uredbe; ako su te razine izražene kao raspon, primjenjivat će se granica postizanja NRT-a za predmetnog poduzetnika;
- (67) „**infrastruktura za punjenje**” znači fiksna ili mobilna infrastruktura za opskrbu vozila ili mobilne terminalne opreme ili mobilne opreme za zemaljske usluge električnom energijom;
- (68) „**infrastruktura za opskrbu gorivom**” znači fiksna ili pokretna infrastruktura kojom se opskrbljuju vozila ili pokretna terminalna oprema ili pokretna oprema za zemaljske usluge vodikom;
- (69) „**vodik iz obnovljivih izvora**” znači vodik proizveden iz energije iz obnovljivih izvora u skladu s metodologijama utvrđenima za obnovljiva tekuća i plinovita goriva nebiološkog podrijetla namijenjena uporabi u prometu u Direktivi (EU) 2018/2001³¹
- (70) „**obnovljiva električna energija**” znači električna energija proizvedena iz obnovljivih izvora u skladu s člankom 2. točkom 1. Direktive 2018/2001/EU;
- (71) „**pametno punjenje**” znači punjenje tijekom kojeg se intenzitet struje koji se isporučuje bateriji prilagođava u stvarnom vremenu na temelju informacija dobivenih elektroničkom komunikacijom;
- (72) „**vozilo**” znači bilo što od sljedećeg:
- (a) cestovno vozilo kategorije M1, M2, N1, M3, N2, N3 ili L;
 - (b) plovilo unutarnje plovidbe ili plovilo za pomorski i obalni prijevoz putnika ili tereta;
 - (c) željezničko vozilo;
 - (d) zrakoplovi;
- (73) „**čisto vozilo**” znači:
- (a) kad je riječ o lakim cestovnim vozilima: čisto vozilo kako je definirano u članku 4. stavku 4. točki (a) Direktive 2009/33/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 120, 15.5.2009);
 - (b) kad je riječ o teškim cestovnim vozilima:
 - do 31. prosinca 2025. teško vozilo s niskim emisijama kako je definirano u članku 3. točki 12. Uredbe (EU) 2019/1242 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 198, 25.7.2019.),

³¹ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.)

- do 31. prosinca 2025., čisto vozilo kako je definirano u članku 4. točki 4. podtočki (b) Direktive 2009/33/EZ i koje nije obuhvaćeno područjem primjene Uredbe (EU) 2019/1242;
- (c) kad je riječ o plovilima unutarnjih plovnih putova:
 - plovilo unutarnjih plovnih putova za prijevoz putnika koje ima hibridni motor ili motor s dvojnim gorivom koje za svoj uobičajeni rad najmanje 50 % svoje energije dobiva od goriva s nultim izravnim emisijama CO₂ (iz ispušne cijevi) ili iz punjive baterije,
 - plovilo unutarnjih plovnih putova za prijevoz robe s izravnim emisijama CO₂ (iz ispušne cijevi) po tonskom kilometru (g CO₂/tkm), izračunane (ili procijenjene u slučaju novih plovila) primjenom operativnog pokazatelja energetske učinkovitosti (EEOI) Međunarodne pomorske organizacije, 50 % nižima od prosječne referentne vrijednosti za emisije CO₂ utvrđene za teška vozila (podskupina vozila 5-LH) u skladu s člankom 11. Uredbe (EU) 2019/1242;
- (d) kad je riječ o pomorskim plovilima:
 - plovilo za pomorski i obalni prijevoz putnika i robe, za lučke potrebe ili pomoćne djelatnosti, i. koje ima hibridni motor ili motor s dvojnim gorivom koji najmanje 25 % energije dobiva iz goriva s nultim izravnim emisijama CO₂ (iz ispušne cijevi) ili iz punjive baterije za redovan rad na moru i u lukama, ili ii. čija je vrijednost EEDI-ja Međunarodne pomorske organizacije 10 % niža od zahtjeva za EEDI primjenjivih od 1. travnja 2022. te koje može ploviti koristeći goriva s nultim izravnim emisijama CO₂ (iz ispušne cijevi) ili goriva iz obnovljivih izvora,
 - plovilo za pomorski i obalni prijevoz robe koje se upotrebljava isključivo za pružanje usluga obalnog prijevoza i prijevoza na kratkim udaljenostima u svrhu promjene vrste prijevoza robe s kopnenog na morski i s izravnim emisijama CO₂ (iz ispušne cijevi), izračunanim primjenom EEDI-ja, koje su 50 % niže od prosječne referentne vrijednosti za emisije CO₂ utvrđene za teška vozila (podskupina vozila 5-LH) u skladu s člankom 11. Uredbe (EU) 2019/1242;

(74) „**vozilo s nultim emisijama**” znači:

- (a) kad je riječ o vozilima na dva i tri kotača i četverociklima: vozilo obuhvaćeno područjem primjene Uredbe (EU) br. 168/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 60, 2.3.2013.) s nultim emisijama CO₂ iz ispušne cijevi koje se izračunavaju u skladu sa zahtjevima utvrđenima u članku 24. i Prilogu V. te Uredbe kad je riječ o lakim cestovnim vozilima: vozilo kategorije M1, M2 ili N1 s nultim emisijama CO₂ iz ispušne cijevi, kako je utvrđeno u skladu sa zahtjevima iz Uredbe Komisije (EU) 2017/1151 (OJ L 175, 7.7.2017.);
- (e) kad je riječ o teškim cestovnim vozilima: teško vozilo s nultim emisijama kako je definirano u članku 4. točki 5. Direktive 2009/33/EZ;
- (f) kad je riječ o plovilima unutarnjih plovnih putova: plovilo unutarnje plovidbe za prijevoz putnika ili tereta s nultim izravnim emisijama CO₂ (iz ispušne cijevi/ispuha);
- (g) kad je riječ o pomorskim plovilima: plovilo za pomorski i obalni prijevoz putnika ili tereta, za lučke operacije ili pomoćne djelatnosti s nultim izravnim emisijama CO₂ (iz ispušne cijevi);
- (h) kad je riječ o željezničkim vozilima: željeznička vozila s nultim izravnim emisijama CO₂ (iz ispušne cijevi);

(75) „**energetska učinkovitost**” znači energetska učinkovitost kako je definirana u članku 2. točki 4. Direktive 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća³²;

(76) „**primarna energija**” znači energija iz obnovljivih i neobnovljivih izvora koja nije podvrgnuta nijednom postupku pretvorbe;

(77) „**digitalizacija**” znači uvođenje tehnologija na kojima se zasniva rad elektroničkih uređaja i/ili sustava koji omogućuju povećanje funkcionalnosti proizvoda, razvoj internetskih usluga, modernizaciju

³² Direktiva 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetske učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ (SL L 315, 14.11.2012., str. 1.)

procesa ili prelazak na modele poslovanja koji se temelje na proizvodnji robe i pružanju usluga bez posrednika, čime se u konačnici ostvaruje transformativni učinak;

(78) „**mali poduzetnik srednje tržišne kapitalizacije**” znači poduzetnik koji nije MSP i čiji broj zaposlenih ne premašuje 499, izračunano u skladu s člancima od 3. do 6. Priloga I., čiji godišnji promet ne premašuje 100 milijuna EUR ili čija godišnja bilanca ne prelazi 86 milijuna EUR; više subjekata smatra se jednim poduzetnikom ako je ispunjen bilo koji od uvjeta navedenih u članku 3. stavak 3. Priloga I.; Za potrebe primjene članka 56.e stavka 10. i članka 56.f, mali poduzetnik srednje tržišne kapitalizacije znači poduzetnik koji nije MSP i zapošljava do 499 zaposlenika;

(79) „**ušteda energije**” znači ušteda energije kako je definirana u članku 5 točki 2. Direktive 2012/27/EU;

(80) „**fond za energetska učinkovitost (EEF)**” „fond za energetska učinkovitost (EEF)” znači poseban instrument ulaganja osnovan za potrebe ulaganja u projekte energetske učinkovitosti usmjerene na poboljšanje energetske učinkovitosti zgrada. EEF-om upravlja upravitelj fonda za energetska učinkovitost;

(81) „**upravitelj fonda za energetska učinkovitost**” znači profesionalno upravljačko društvo s pravnom osobnošću, koje odabire i provodi ulaganja u prihvatljive projekte energetske učinkovitosti;

(82) „**kogeneracija**” ili „**suproizvodnja toplinske i električne energije**” ili „**CHP**” znači kogeneracija kako je definirana u članku 2. točki 30. Direktive 2012/27/EU;

(83) „**obnovljiva kogeneracija**” znači kogeneracija u kojoj se kao sirovina za proizvodnju toplinske i električne energije upotrebljava 100 % energije iz obnovljivih izvora;

(84) „**dizalica topline**” znači uređaj, naprava ili postrojenje koje prenosi toplinu iz prirodnog okruženja kao što su zrak, voda ili tlo, u zgrade ili industrijske aplikacije obrtanjem prirodnog tijeka topline tako da ona teče od niže temperaturne razine prema višoj. Kod reverzibilnih dizalica topline toplina se također može prenositi iz zgrade u prirodno okruženje;

(85) „**visokoučinkovita kogeneracija**” znači kogeneracija koja odgovara definiciji visokoučinkovite kogeneracije utvrđenoj u članku 2. stavku 34. Direktive 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetska učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ (SL L 315, 14.11.2012.);

(86) „**energija iz obnovljivih izvora**” ili „**obnovljiva energija**” znači energija koju proizvode postrojenja koja se koriste isključivo obnovljivim izvorima energije kako je definirana u članku 2. točki 1. Direktive (EU) 2018/2001, kao i udio, izražen u kalorijskoj vrijednosti, energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije u hibridnim postrojenjima koja upotrebljavaju i konvencionalne izvore energije, koja uključuje i obnovljivu električnu energiju koja se upotrebljava za punjenje sustava za skladištenje spojenih iza brojila (ugrađenih zajedno ili ugrađenih kao dodatak postrojenju za obnovljivu energiju), ali isključuje električnu energiju proizvedenu kao rezultat sustava za skladištenje;

(87) „**zajednica obnovljive energije**” znači zajednica obnovljive energije kako je definirana u članku 2. točki 16. Direktive (EU) 2018/2001;

(88) „**inovativna tehnologija**” znači nova i nedokazana tehnologija u odnosu na vrhunsku tehnologiju u industriji, koja nosi rizik tehnološkog ili industrijskog neuspjeha i nije optimizacija ili poboljšanje postojeće tehnologije;”;

(89) „**demonstracijski projekt**” znači demonstracijski projekt kako je definiran u članku 2. točki 24. Uredbe (EU) 2019/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o unutarnjem tržištu električne energije (SL L 158, 14.6.2019., str. 54.);

(90) „**biomasa**” znači biorazgradivi dio proizvoda, otpada i ostataka biološkog podrijetla kako je definirano u članku 2. točki 24. Direktive (EU) 2018/2001;

(91) „**biogoriva**” znači biogoriva kako su definirana u članku 2. točki 33. Direktive (EU) 2018/2001;

(92) „**bioplina**” znači bioplina kako je definiran u članku 2. točki 28. Direktive (EU) 2018/2001;

(93) „**tekuće biogorivo**” znači tekuće biogorivo kako je definirano u članku 2. točki 32. Direktive (EU) 2018/2001;

(94) „**goriva iz biomase**” znači goriva iz biomase kako su definirana u članku 2. točki 27. Direktive (EU) 2018/2001;

(95) „**onečišćenje**” znači onečišćenje kako je definirano u članku 3. točki 2. Direktive 2010/75/EU;

(96) „**recikliranje**” znači recikliranje kako je definirano u članku 3. točki 17. Direktive 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva (SL L 312, 22.11.2008., str. 3.)

(97) „**učinkovitost resursa**” znači smanjenje količine inputa potrebnih za proizvodnju jedinice outputa ili zamjena primarnih inputa sekundarnim inputima;

(98) „**otpad**” znači otpad kako je definiran u članku 3. točki 1. Direktive 2008/98/EZ;

(99) „**otpadna toplina**” znači otpadna toplina kako je definirana u članku 2. točki 9. Direktive (EU) 2018/2001;

(100) „**obrada**” znači obrada kako je definirana u članku 3. točki 14. Direktive 2008/98/EZ te obrada drugih proizvoda, materijala ili tvari;

(101) „**oporaba**” znači uporaba kako je definirana u članku 3. točki 15. Direktive 2008/98/EZ te uporaba drugih proizvoda, materijala ili tvari;

(102) „**konkurentan natječajni postupak**” znači nediskriminirajući postupak prikupljanja ponuda kojim se predviđa sudjelovanje dostatnog broja poduzetnika i kojim se potpore dodjeljuju bilo na temelju početne ponude koju je ponuđač dostavio ili na temelju dražbovne cijene. Osim toga, proračun ili obujam povezan s natječajnim postupkom obvezujuće je ograničenje, tako da potporu ne mogu dobiti svi sudionici postupka;

(103) „**energetski učinkovito centralizirano grijanje i hlađenje**” znači učinkovito centralizirano grijanje i hlađenje kako je definirano u članku 2. točki 41. Direktive 2012/27/EU;

(104) „**centralizirano grijanje**” i „**centralizirano hlađenje**” znači centralizirano grijanje ili centralizirano hlađenje kako je definirano u članku 2. točki 19. Direktive 2010/31/EU;

(105) „**sustavi centraliziranog grijanja i hlađenja**” znači objekti za proizvodnju grijanja i/ili hlađenja te mreža za skladištenje i distribuciju topline, uključujući i primarnu – prijenosnu – i sekundarnu mrežu cjevovoda za opskrbu potrošača grijanjem ili hlađenjem. Upućivanje na centralizirano grijanje treba tumačiti kao sustave centraliziranog grijanja i/ili hlađenja, ovisno o tome isporučuju li mreže grijanje ili hlađenje zajedno ili odvojeno;

(106) „**pripremljenost za pametne tehnologije**” znači sposobnost zgrada ili samostalnih upotrebni cjelina zgrada da prilagode svoje funkcioniranje potrebama stanara, uključujući poboljšanje energetske učinkovitosti i ukupnih energetskih svojstava, te da prilagode svoje funkcioniranje kao odgovor na signale iz mreže.

F) Za potrebe primjene Dijela osmog ovog Programa – *Potpore za sportske i višenamjenske rekreativne infrastrukture* primjenjuju se sljedeće definicije:

(107) „**profesionalni sport**” znači bavljenje sportom kao plaćenim zaposlenjem ili dužnošću za koju se dobiva naknada, bez obzira na to je li između profesionalnog sportaša i odgovarajuće sportske organizacije zasnovan službeni ugovor o radu ili nije ako nadoknada premašuje trošak sudjelovanja i čini znatan udio u prihodu sportaša. Putni troškovi i troškovi smještaja radi sudjelovanja na sportskom događaju ne smatraju se nadoknadom za potrebe ove Uredbe.

G) Za potrebe primjene Dijela IX ovog Programa – *Potpore za regionalne zračne luke* primjenjuju se sljedeće definicije:

(108) „**infrastruktura zračne luke**” znači infrastruktura i oprema za pružanje usluga zračne luke koje zračna luka pruža zračnim prijevoznicima i različitim pružateljima usluga, uključujući uzletno-sletne staze, terminale, stajanke, rulne staze, centraliziranu infrastrukturu za zemaljske usluge i ostale objekte koji izravno pružaju podršku uslugama zračne luke, isključujući infrastrukturu i opremu koja je prije svega potrebna za obavljanje nezrakoplovnih djelatnosti;

(109) „**zračni prijevoznik**” znači svaki zračni prijevoznik s valjanom radnom licencijom koju je izdala država članica ili članica Europskoga zajedničkog zračnog prostora u skladu s Uredbom (EZ) br.

1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prijevoza u Zajednici (SL L 293, 31.10.2008., str. 3.)

(110) „**zračna luka**” znači subjekt ili skupina subjekata koji obavljaju ekonomsku djelatnost pružanja usluge zračne luke zračnim prijevoznicima;

(111) „**usluge zračne luke**” znači usluge koje zračna luka ili bilo koja njezina podružnica pružaju zračnim prijevoznicima u svrhu osiguranja upravljanja zrakoplovima od slijetanja do polijetanja te putnicima i teretom, kako bi se zračnim prijevoznicima omogućilo pružanje usluga zračnog prometa, uključujući pružanje zemaljskih usluga i osiguranje centralizirane infrastrukture za zemaljske usluge;

(112) „**prosječni godišnji putnički promet**” znači vrijednost utvrđena na temelju dolaznog i odlaznog putničkog prometa tijekom dviju financijskih godina koje prethode godini u kojoj je potporadodijeljena;

(113) „**centralizirana infrastruktura za zemaljske usluge**” znači infrastruktura kojom obično upravlja upravitelj zračne luke, a na raspolaganju je različitim pružateljima zemaljskih usluga aktivnima u zračnoj luci u zamjenu za naknadu, osim opreme koja je u vlasništvu ili kojom upravljaju pružatelji zemaljskih usluga;

(114) „**vlak velikih brzina**” znači vlak koji može dosegnuti brzinu veću od 200 km/h;

(115) „**zemaljske usluge**” znači usluge koje se pružaju korisnicima zračne luke u zračnim lukama kako je opisano u Prilogu Direktivi Vijeća 96/67/EZ od 15. listopada 1996. o pristupu tržištu zemaljskih usluga u zračnim lukama Zajednice (SL L 272, 25.10.1996.);

(116) „**nezrakoplovne djelatnosti**” znači komercijalne usluge koje se pružaju zračnim prijevoznicima ili drugim korisnicima zračne luke, kao što su pomoćne usluge za putnike, špeditere ili druge pružatelje usluga, iznajmljivanje ureda i prodavaonica, automobilskih parkirališta i hotela;

(117) „**regionalna zračna luka**” znači zračna luka s prosječnim godišnjim putničkim prometom do 3 milijuna putnika.

H) Za potrebe primjene Dijela X ovog Programa – *Potpore za luke* primjenjuju se sljedeće definicije:

(118) „**luka**” znači prostor kopna i vode sastavljen od takve infrastrukture i opreme koja omogućuje prihvat plovila, njihov utovar i istovar, pohranjivanje robe, primanje i isporuku te robe te ukrcaj i iskrcaj putnika, posade i drugih osoba te svake druge infrastrukture nužne za prijevoznike unutar lučkog područja;

(119) „**pomorska luka**” znači luka, u pravilu za prihvat morskih plovila;

(120) „**luka unutarnjih plovnih putova**” znači luku koja nije pomorska luka, za primanje plovila unutarnjih plovnih putova;

(121) „**lučka infrastruktura**” znači infrastruktura i oprema za pružanje lučkih usluga povezanih s prijevozom, npr. pristaništa koja se koriste za vezivanje brodova, obalni zidovi, lukobrani i plutajuće pontonske rampe u plimnim područjima, unutarnji bazeni, zemljište dobiveno nasipanjem i melioracijom, infrastruktura za alternativna goriva te infrastruktura za prihvat brodskog otpada i ostataka tereta;

(122) „**nadgrađe luke**” znači rješenja na površini (npr. za skladištenje), nepokretna oprema (skladišta i zgrade terminala) i mobilna oprema (npr. dizalice) smještena u luci za pružanje lučkih usluga povezanih s prijevozom;

(123) „**pristupna infrastruktura**” znači bilo koja vrsta infrastrukture nužne za pristup i ulazak korisnika pomorske ili luke unutarnjih plovnih putova s kopna ili mora i rijeke, posebno prilazne ceste, prilazne željezničke pruge, lukobrane, pristupne kanale i ustave;

(124) „**jaružanje**” znači uklanjanje taloga s dna plovnog puta za pristup luci ili u luci;

(125) „**infrastruktura za alternativna goriva**” znači fiksna, pokretna ili odobalna lučka infrastruktura koja luci omogućuje prihvat plovila koja koriste goriva kao što su električna energija, vodik, biogoriva kako su definirana u članku 2. točki i. Direktive 2009/28/EZ, sintetička i parafinska goriva, prirodni plin, uključujući biometan u plinovitom obliku (stlačeni prirodni plin (SPP)) i ukapljenom obliku (ukapljeni prirodni plin (UPP)) te ukapljeni naftni plin (UNP) koja služe, barem dijelom, kao zamjena za izvore fosilnih goriva u opskrbi prometa energijom, imaju potencijal da pridonose dekarbonizaciji prometnog sustava i poboljšavaju ekološku učinkovitost prometnog sektora;

(126) „**plovilo**” znači plutajuća morska struktura, samokretna ili ne, s jednim ili više deplasmanskih trupova;

(127) „**morsko plovilo**” znači plovila, osim onih što plove isključivo ili uglavnom u unutarnjim plovnim putovima ili plovnim putovima unutar ili u blizini zaklonjenih voda;

(128) „**plovila unutarnjih plovnih putova**” znači plovila namijenjena isključivo ili uglavnom plovidbi unutarnjim plovnim putovima ili plovnim putovima unutar ili u blizini zaklonjenih voda;

(129) „**infrastruktura za prihvat brodskog otpada i ostataka tereta**” znači fiksni, plutajući ili pokretni lučki objekt koji može prihvatiti brodski otpad ili ostatke tereta kako je definirano Direktivom 2000/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2000. o lučkim uređajima za prihvat brodskog otpada i ostataka tereta (SL L 332, 28.12.2000., str. 81.);

I) Za potrebe primjene Dijela VII ovog Programa – *Potpore uključene u financijske proizvode koji se financiraju sredstvima fonda InvestEU* primjenjuju se sljedeće definicije:

(130) „**fond InvestEU**”, „**jamstvo EU-a**”, „**financijski proizvod**”, „**nacionalne razvojne banke ili institucije**” i „**provedbeni partner**” imaju značenje utvrđeno u članku 2. Uredbe (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća;

(131) „**financijski posrednik**” za potrebe Dijela sedmog ovog Programa znači financijski posrednik u smislu točke 24. dijela A) Priloga I ovom Programu – *Definicije*, osim provedbenih partnera;

(132) „**komercijalni financijski posrednik**” znači financijski posrednik koji posluje s ciljem ostvarivanja dobiti i potpuno na vlastiti rizik, bez javnog jamstva, pri čemu se nacionalne razvojne banke ili institucije ne smatraju komercijalnim financijskim posrednicima;

(133) „**gradski čvor TEN-T**” ima značenje utvrđeno u članku 3. točki (p) Uredbe (EU) br. 1315/2013 Europskog parlamenta i Vijeća³³;

(134) „**novi sudionik**” znači željeznički prijevoznik u smislu članka 3. stavka 1. Direktive 2012/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća koji ispunjava sljedeće uvjete:

- a) dozvolu za relevantni tržišni segment dobio je u skladu s člankom 17. stavkom 3. Direktive 2012/34/EU manje od dvadeset godina prije dodjele potpore;
- b) nije u smislu članka 3. stavka 3. Priloga I. ovoj Uredbi povezan sa željezničkim prijevoznikom koji je u bilo kojoj državi članici dobio dozvolu u smislu članka 3. stavka 14. Direktive 2012/34/EU prije 1. siječnja 2010.;

(135) „**gradski prijevoz**” znači prijevoz unutar grada ili aglomeracije i njegovih zona dnevnih migracija;

(136) „**ekosustav**”, „**bioraznolikost**” i „**dobro stanje ekosustava**” imaju značenje kako je definirano u članku 2. stavku 1. Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća³⁴;

J) Za potrebe primjene Dijela deset ovog Programa – *Potpore za ulaganje u kulturu i očuvanje baštine* primjenjuju se sljedeće definicije:

(137) „**zahtjevna audiovizualna djela**” znači djela koja su tako odredile države članice na temelju prethodno utvrđenih kriterija pri uspostavljanju programa ili dodjeli potpore i mogu uključivati filmove čija je jedina izvorna verzija na jeziku države članice s ograničenim državnim područjem, stanovništvom ili jezičnim područjem, kratke filmove, prvi i drugi film režisera, dokumentarne filmove ili niskoproračunske filmove ili druga komercijalno zahtjevna djela;

(138) „**popis Odbora za razvojnu pomoć OECD-a**” znači sve zemlje i državna područja koji su prihvatljivi za primanje službene pomoći za razvoj i uvršteni na popis koji je sastavila Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD);

³³ Uredba (EU) br. 1315/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o smjernicama Unije za razvoj transeuropske prometne mreže i stavljanju izvan snage Odluke br. 661/2010/EU (SL L 348, 20.12.2013.)

³⁴ Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020.)

(139) „**razumna dobit**” određuje se u odnosu na tipičnu dobit za dotični sektor. U svakom slučaju, razumnom će se smatrati stopa povrata kapitala koja ne premašuje odgovarajuću zamjensku stopu uvećanu za premiju od 100 osnovnih bodova.

Sve ostale definicije koje nisu navedene u ovom Pravitku primjenjuju se sukladno smislu i značenju iz Opće uredbe o skupnim izuzećima.

PRIVITAK II. PROGRAMU DODJELE DRŽAVNIH POTPORA HBOR-A - DEFINICIJA MSP-a

Članak 1.

Poduzetnik

Poduzetnik je svaki subjekt koji se bavi ekonomskom djelatnošću, bez obzira na njegov pravni oblik. To uključuje, posebno, samozaposlene osobe i obiteljske poduzetnike koji se bave obrtom ili drugim djelatnostima te partnerstva ili udruženja koja se redovno bave ekonomskom djelatnošću.

Članak 2.

Broj osoblja i financijski pragovi koji određuju kategorije poduzetnika

1. Kategorija mikro, malih i srednjih poduzetnika („MSP“) sastoji se od poduzetnika koja imaju manje od 250 zaposlenih i koja imaju godišnji promet koji ne premašuje 50 milijuna EUR i/ili godišnju bilancu koja ne premašuje 43 milijuna EUR.
2. Unutar kategorije MSP-ova mali poduzetnik definira se kao poduzetnik koje ima manje od 50 zaposlenih, a čiji godišnji promet i/ili godišnja bilanca ne premašuje 10 milijuna EUR.
3. Unutar kategorije MSP-ova mikro-poduzetnik definira se kao poduzetnik koji ima manje od 10 zaposlenih, a čiji godišnji promet i/ili godišnja bilanca ne premašuje 2 milijuna EUR.

Članak 3.

Vrste poduzetnika koje se uzimaju u obzir pri izračunu broja osoblja i financijskih iznosa

1. „Neovisni poduzetnik“ je svaki poduzetnik koje nije razvrstan pod partnerskog poduzetnika u smislu stavka 2. ni pod povezanog poduzetnika u smislu stavka 3.
2. „Partnerski poduzetnik“ je svaki poduzetnik koji nije razvrstan pod povezane poduzetnike u smislu stavka 3., a između kojih postoji sljedeća veza: poduzetnik (poduzeće-majka) posjeduje, samostalno ili zajedno s jednim ili više povezanih poduzetnika u smislu stavka 3., 25 % ili više kapitala ili glasačkih prava drugog poduzetnika (poduzeće-kći). Međutim, poduzetnik se može svrstati u neovisne poduzetnike, to jest u one koji nemaju drugih partnerskih poduzetnika, čak i ako su sljedeći ulagači dosegli ili premašili prag od 25 %, pod uvjetom da ti ulagači nisu, u smislu stavka 3., samostalno ili zajednički povezani s dotičnim poduzetnikom:
 - (a) javna investicijska društva, društva rizičnog kapitala, pojedinci ili skupine pojedinaca s redovitom djelatnošću ulaganja rizičnog kapitala koji ulažu vlasnički kapital u poduzetnike koji nisu uvršteni na burzu (poslovni anđeli), pod uvjetom da je ukupno ulaganje tih poslovnih anđela u istog poduzetnika manje od 1 250 000 EUR;
 - (b) sveučilišta ili neprofitni istraživački centri;
 - (c) institucionalni ulagači, uključujući fondove regionalnog razvoja;
 - (d) autonomna tijela lokalne vlasti s godišnjim proračunom manjim od 10 milijuna EUR i s manje od 5 000 stanovnika.
3. „Povezani poduzetnici“ su poduzetnici među kojima postoji jedna od sljedećih veza:
 - (a) jedan poduzetnik ima većinu glasačkih prava dioničara ili članova u drugom poduzetniku;
 - (b) jedan poduzetnik ima pravo postaviti ili smijeniti većinu članova upravnog, upravljačkog ili nadzornog tijela drugog poduzetnika;

- (c) jedan poduzetnik ima pravo ostvarivati vladajući utjecaj na drugog poduzetnika na temelju ugovora sklopljenog s tim poduzetnikom ili na temelju odredbe njegova statuta ili društvenog ugovora;
- (d) jedan poduzetnik, koji je dioničar ili član drugog poduzetnika, sâm kontrolira, prema dogovoru s drugim dioničarima ili članovima tog poduzetnika, većinu glasačkih prava dioničara ili članova u tom poduzetniku.

Postoji pretpostavka da vladajući utjecaj ne postoji ako se ulagači navedeni u drugom podstavku stavka 2. ne uključuju izravno ili neizravno u upravljanje dotičnim poduzetnikom, ne dovodeći u pitanje svoja prava u svojstvu dioničara.

Povezanima se smatraju i poduzetnici koji su međusobno povezani preko jednog ili više drugih poduzetnika, odnosno bilo kojeg ulagača spomenutog u stavku 2., na bilo koji od načina opisanih u prvom podstavku.

Povezanima se smatraju i poduzetnici koji jednu od tih povezanosti ostvaruju posredstvom fizičke osobe ili skupine fizičkih osoba koje zajedno djeluju ako se bave svojom djelatnošću ili dijelom svoje djelatnosti na istom mjerodavnom tržištu ili susjednim tržištima.

„Susjednim tržištem” smatra se tržište proizvoda ili usluga izravno smješteno uzlazno ili silazno u odnosu na mjerodavno tržište.

- 4. Osim u slučajevima utvrđenima u stavku 2., drugom podstavku, poduzetnik se ne može smatrati MSP-om ako jedno ili više tijela javne vlasti zajedno ili samostalno, izravno ili neizravno upravlja s 25 % ili više kapitala ili glasačkih prava u dotičnom poduzetniku.
- 5. Poduzetnici mogu usvojiti izjavu o statusu neovisnog poduzetnika, partnerskog poduzetnika ili povezanog poduzetnika, uključujući podatke o pragovima utvrđene u članku 2. Ta izjava može se donijeti čak i ako je kapital raspoređen na takav način da je nemoguće točno odrediti tko ga posjeduje, u kojem slučaju poduzetnik može u dobroj vjeri izjaviti da je moguće legitimno pretpostaviti da jedan poduzetnik ili više međusobno povezanih poduzetnika ne posjeduje 25 % kapitala ili više u dotičnom poduzetniku. Te se izjave donose ne dovodeći u pitanje provjere ili istrage predviđene nacionalnim pravilima ili pravilima Unije.

Članak 4.

Podaci koji se koriste za broj osoblja, financijske iznose i referentno razdoblje

- 1. Podaci koji se koriste za broj osoblja i financijske iznose su podaci koji se odnose na posljednje odobreno računovodstveno razdoblje, izračunani na godišnjoj razini. U obzir se uzimaju od datuma zaključenja financijskih izvještaja. Iznos koji se koristi kao iznos prometa računa se bez poreza na dodanu vrijednost (PDV) i drugih neizravnih poreza.
- 2. Ako na datum zaključenja financijskih izvještaja poduzetnik ustanovi da je na godišnjoj razini premašio prag broja osoblja ili financijske pragove utvrđene u stavku 2. ili pao ispod njih, to neće dovesti do gubitka ili stjecanja statusa srednjeg, malog ili mikro-poduzetnika, osim ako ti pragovi nisu premašeni tijekom dva uzastopna računovodstvena razdoblja.
- 3. U slučaju novoosnovanih poduzetnika čiji financijski izvještaji još nisu odobreni primjenjuju se podaci preuzeti iz procjene bona fide izvršene tijekom financijske godine.

Članak 5.

Broj osoblja

Broj osoblja odgovara broju godišnjih jedinica rada, to jest broju osoba koje su bile zaposlene na puno radno vrijeme kod dotičnog poduzetnika ili u njegovo ime, tijekom cijele promatrane referentne godine. Rad osoba koje nisu bile zaposlene punu godinu, rad onih koje su radile skraćeno radno vrijeme, bez obzira na trajanje, i sezonski rad računaju se kao dijelovi godišnjih jedinica rada. Osoblje se sastoji:

- a) od zaposlenika;
- b) od osoba koje rade za podređenog poduzetnika, a smatraju se zaposlenima prema nacionalnom pravu;
- c) od vlasnika-upravitelja;
- d) od partnera koji se bave redovitom djelatnošću kod poduzetnika i ostvaruju pogodnost od njegovih financijskih koristi.

Pripravnici i studenti koji su uključeni u stručno usavršavanje na temelju ugovora o pripravništvu ili ugovora o stručnom usavršavanju ne broje se kao osoblje. Trajanje porodiljskog ili roditeljskog dopusta ne uračunava se.

Članak 6.

Utvrđivanje podataka poduzetnika

1. U slučaju neovisnog poduzetnika, podaci, uključujući broj osoblja, određuju se isključivo na temelju financijskih izvještaja tog poduzetnika.
2. Podaci, uključujući broj osoblja, poduzetnika koje ima partnerske poduzetnike ili povezane poduzetnike određuju se na temelju financijskih izvještaja i ostalih podataka poduzetnika, odnosno, ako postoje, konsolidiranih financijskih izvještaja poduzetnika ili konsolidiranih financijskih izvještaja u koje je poduzetnik uključen konsolidacijom. Podacima spomenutima u prvom podstavku dodaju se podaci svakog poduzetnika koji je partner dotičnom poduzetniku i koje se nalazi neposredno uzlazno ili silazno od njega. Zbrajanje je razmjerno postotnom udjelu u kapitalu ili glasačkim pravima (ovisno o tome što je veće). U slučaju unakrsnog vlasništva primjenjuje se veći postotak. Podacima iz prvog i drugog podstavka dodaje se 100 % podataka svakog poduzetnika koji je izravno ili neizravno povezan s dotičnim poduzetnikom ako ti podaci već nisu uključeni konsolidacijom financijskih izvještaja.
3. Za potrebe primjene stavka 2. podaci poduzetnika koji su partneri dotičnog poduzetnika dobivaju se iz njihovih financijskih izvještaja i njihovih drugih podataka, i to konsolidiranih ako postoje. Njima se dodaje 100 % podataka poduzetnika koja su povezana s tim partnerskim poduzetnikom, osim ako podaci iz njihovih financijskih izvještaja već nisu uključeni kroz konsolidaciju. Za potrebe primjene istog stavka 2. podaci poduzetnika koji su povezani s dotičnim poduzetnikom dobivaju se iz njihovih financijskih izvještaja i njihovih drugih podataka, i to konsolidiranih ako postoje. Njima se razmjerno dodaju podaci svih mogućih partnerskih poduzetnika tog povezanog poduzetnika, koji se nalaze neposredno uzlazno ili silazno od tog povezanog poduzetnika, osim ako ti podaci već nisu uključeni u konsolidirana financijska izvještaja s postotkom barem razmjernim postotku utvrđenom u drugom podstavku stavka 2.
4. Ako se u konsolidiranim financijskim izvještajima ne nalaze nikakvi podaci o osoblju za danog poduzetnika, brojčani podaci o osoblju dobivaju se razmjernim zbrajanjem podataka njegovih partnerskih poduzetnika i dodavanjem podataka njegovih povezanih poduzetnika.